

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Skjerg

Å R H U S
K O M M U N A L E
S K O L E V Æ S E N

ÅRSBERETNING
1965-66

MEDDELELSER

OM

ÅRHUS KOMMUNALE
SKOLEVÆSEN

1. AUGUST 1965—31. JULI 1966

ÅRHUS STIFTSBOGTRYKKERIE A/S

INDHOLDSFORTEGNELSE

Skolevæsenets ledelse og administration:	Side
Magistratens 4. afdeling	5
Skolekommissionen	5
Skolenævnene	5
Indstillingsudvalget	6
Ungdomsnævnet	6
Ungdomsskoleudvalget	6
Det rådgivende aftenskoleudvalg	6
Århus-ungdommens fællesråd	7
Lærerrådsformændene	7
Kommunale skoler og skoleledere	7
Ungdomsskolen	8
Fælleslærerrådet og lærerforeningen	8
Skolevæsenets kontor	8
Skolebygninger	9 og 39
Eleverne:	
Elevantal	15 og 40
Klasseantal	39 og 42-43
Oversidning	40
Elevernes sundhed:	
Skolelægevirksomheden	29
Børnetandplejen	30
Skolebespisning	34
Feriekoloni	35
Hjemmene:	
»Forældredage«.	35
Skolebladet »Fra skole til hjem«.	35
Lærerpersonalet:	
Normeringer, af- og tilgang	15
Timetal og timefordeling	42
Lærerudveksling	17
Kursusvirksomhed	17
Forsømmelser blandt lærerpersonalet	41
Anciennitetsliste	57
Undervisningen:	
Ferieplanen	35
Standpunktsprøver og årsprøver	18
Realeksamen og statskontrollerede prøver	44
Svømmeundervisning	19 og 41
Erhvervsvejledning	19
Fritidsbeskæftigelse	21
Lejrskoleophold og skolerejser	23
Skolebiblioteker	18
Båndcentralen	21
Stipendier	21

Særundervisning for:	Side
Kirkevængets skole.....	24
svagthørende.....	25
Sygeundervisning og hjemmeundervisning.....	25
tale- og sproghæmmede.....	26
Skolepsykologisk virksomhed.....	25
Spørgsmålet om skolepligtens forlængelse.....	45
Anden skolevirksomhed:	
Marselisborg Gymnasium.....	36
Ungdomsskolen.....	36
»Taarupgaard«.....	38
Aftenskolerne.....	38
Private skoler.....	39
Tabelafdeling.....	39
Anciennitetsliste.....	57
Skolebetjente.....	67

Skolevæsenets ledelse og administration.

Magistratens 4 afdeling: rådmand Rudolf Jensen.

Århus byråd vedtog i sit møde den 1. april 1966, at tilsynet med og styrelsen af kommunens skolevæsen i perioden 1. april 1966–31. marts 1970 vil være at føre af en skolekommission for hele kommunen i forbindelse med skolenævn ved hver enkelt skole.

Skolekommissionen:

Rådmand Rud. Jensen (formand).
Journalist, lektor fru Eva Hemmer Hansen (næstformand).
Maskinarbejder Hans Jensen.
Syerske fru Inga Christensen.
Postkontrollør V. T. G. Jensen.
Fru Grete Løchte.
Direktionssekretær Olaf Lauritzen.

Forældrevalgte medlemmer:

Sognepræst J. Chr. Bassé.
Forstander Carl Schultz.

Skolenævnenes medlemmer:

Brobjergskolen:

Skolekommissionsmedlem, maskinarbejder Hans Jensen.
Banebetjent Egon Bonde Pedersen.
Kontorpakmester Knud V. Gregersen.
Husmoder fru Sonja Thorup Thomasen.
Husmoder fru Helle A. Gam.

Finsensgades skole:

Skolekommissionsmedlem, postkontrollør V. T. G. Jensen.
Maskinarbejder Leif Schultz.
Maskinarbejder Jens Weibel.
Assistent fru Erna Lauritzen.
Købmand Herluf Pedersen.

N. J. Fjordsgades skole:

Skolekommissionsmedlem, rådmand Rud. Jensen.

Ekspeditionssekretær Reinholdt Mikkelsen.
Sekretær fru Grete Frederiksen.
Assistent Henry Jørgensen.
Lærer K. E. Pedersen.

Frydenlundskolen:

Skolekommissionsmedlem, Postkontrollør V. T. G. Jensen.
Pastor Børge Hansen.
Fru Grethe Dalbøge Andersen.
Direktør Robert Bach.
Fru Annie Lauridsen.

Ingerslevs Boulevards skole:

Skolekommissionsmedlem, rådmand Rud. Jensen.
Ejendomsmægler Axel Kjær.
Fru Oda Øvlisen.
Fru Vera Friis.
Typograf Axel V. Christensen.

Katrinebjergskolen:

Skolekommissionsmedlem, direktionssekretær Olaf Lauritzen.
Skolebetjent C. Aa. Thodesen.
Fru Irma Clemens.
Driftsbestyrer H. Frederiksen.
Savskærer Leo Damsø.

Lisbjergskolen:

Skolekommissionsmedlem, postkontrollør V. T. G. Jensen.
Vognmand Kjeld Sørensen.
Fru Edith Sommer.
Gårdejer Evert Nielsen.
Fru Lise Hedelund.

Læssøsgades skole:

Skolekommissionsmedlem, syerske fru Inga Christensen.
Overpolitibetjent Knud Jørgensen.

Forstander Carl Schultz.
 Fru Alice Sørensen.
 Montør Egon Stroustrup.

Husmoder fru Gurli Jacobsen.
 Postvagtimester Kai Gaardbo.

Møllevangskolen:

Skolekommissionsmedlem, maskinarbejder Hans
 Jensen.
 Sognepræst J. Chr. Basse.
 Trafikkontrollør K. Nors Petersen.
 Overtrafikassistent Thomas Pedersen.
 Husmoder fru Irene Simonsen.

Vorrevangskolen:

Skolekommissionsmedlem, journalist, lektor fru Eva
 Hemmer Hansen.
 Assistent Herluf Nielsen.
 Fru Rita Laugesen.
 Skolebetjent O. Vitt.
 Fru Arvad Hansen.

Ny Munkegades skole:

Skolekommissionsmedlem, direktionssekretær Olaf
 Lauritzen.
 Slagtermester N. H. Skou.
 Kommunalarbejder J. Trøjborg Nielsen.
 Boghandler Helge Gammelgaard.
 Husmoder fru Erna Riis.

Marselisborg Gymnasium:

Skolekommissionsmedlem, direktionssekretær Olaf
 Lauritzen.
 Læge Svend Olesen.
 Fru Oda Øvlisen.
 Fru Edith Westphall.
 Maskinarbejder Emil Jensen.

Nørre Boulevards skole:

Skolekommissionsmedlem, fru Grete Løchte.
 Husmoder fru Marie Vedholm.
 Overassistent H. O. Simonsen.
 Husmoder fru Edith Olsen.
 Bagermester Jens Skytte.

Indstillingsudvalget vedr. besættelse af
 lærerstillinger:

Overbetjent Knud Jørgensen.
 Sekretær fru Grete Frederiksen.
 Fuldmægtig Hans Bygholm.
 Fru Marie Vedholm.
 Hovedbogholder Anker Honoré Rasmussen.

Paradisgades skole:

Skolekommissionsmedlem, fru Grete Løchte.
 Læderhandler Viggo Sørensen.
 Skræddermester Børge Madsen.
 Disponent Holger Olsen.
 Husmoder fru Viola Glad.

Ungdomsnævnet i Århus.

Rådmand Rud. Jensen.
 Byrådsmedlem fru Grete Løchte.
 Købstadslærer Niels Jørgen Pagh Iversen.
 Assurandør Hans Ehlig Petersen.
 Trafikoverassistent Arne Møller Sørensen.
 Sekretær Emil V. Hansen.
 Forstander C. M. Andersen.
 Sekretær Niels J. Jensen.
 Fru Elisabeth Kirkebæk.

Samsøgades skole:

Skolekommissionsmedlem, rådmand Rud. Jensen.
 Kriminalassistent Jørgen Boutrup.
 Maskinarbejder Carlo Köhler.
 Husmoder fru Grete Bigum.
 Arkitekt Jørn Bisgaard.

Ungdomsskoleudvalget.

Rådmand Rud. Jensen.
 Forstander C. M. Andersen.
 Sekretær Niels Jørgen Jensen.
 Murermester Harry Kudahl Jensen.
 Jord- og betonarbejder Egon Christensen.
 Postkontrollør V. T. G. Jensen.

Sct. Annagades skole:

Skolekommissionsmedlem, syerske fru Inga Christen-
 sen.
 Fru Helga Rishøj.
 Skorstensfejer Villy Eriksen.
 Husmoder fru Ella Justesen.
 Kommuneassistent Poul Liebetrau.

Skovvangskolen:

Skolekommissionsmedlem, journalist, lektor fru Eva
 Hemmer Hansen.
 Fuldmægtig Hans Bygholm.
 Hovedbogholder Anker Honoré Rasmussen.

Det rådgivende aftenskoleudvalg i Århus.

Sekretær Emil V. Hansen.
 Arbejdernes Oplysningsforbund.
 Afdelingsformand Rich. Hviid.
 ASF-Dansk Folkehjælp.

Handelsfaglærer fru Ebba Reimers,
 Århus bykreds under Dansk Ungdoms- og
 Aftenskoleforening.
 Købstadlærer Reidar Faurbye,
 Danmarks socialdemokratiske ungdom.
 Fuldmægtig frk. Lucienne Liebault,
 Folkeligt oplysningsforbund.
 Sekretær Niels J. Jensen,
 Handels- & Kontorfunktionærforeningen, Århus.
 Kasserer Gunnar Christensen,
 Malerforbundet, Århus afdeling.
 Fru Elisabeth Kirkebæk,
 Midtkredsens socialdemokratiske kvindeudvalg.
 Fru Margrethe Rasmussen,
 Nordre kreds' kvindeudvalg.
 Arbejdsmand Leo Peitersen,
 Oplysningsudvalget DSB, Århus.
 Fru Esther Dullum,
 Søndre byafd. socialdemokratiske kvindeudvalg.
 Fru Gurli Madsen,
 Syerskernes Fagforening, Århus.

Århus-ungdommens fællesråd.

Trafikoverassistent Arne Møller Sørensen (formand).
 Direktør Grethe Tolstrup.
 Kreditforeningsfuldmægtig Bent Andersen.
 Bankfuldmægtig Grete Kristensen.
 Bogholder Thorleif A. Petterson.
 Lærerstuderende Anita Thousgård.
 Marketingchef Jørgen Kiel Nielsen.
 Lærer Henning Iburg Andersen.
 Kontorassistent Gurli Brammer.
 Sekretær Aase Riishede.
 Assurandør Hans Ehlig Petersen.
 Socialrådgiver Chr. Bundgård.
 Sekretær Jytte Sørensen.
 Værktøjsmager Kaj Frederiksen.
 Eksportassistent A. Steinfeldt Sørensen.
 Kontorassistent Hanne Møller Jensen.
 Stud. jur. Knud Jessen.
 Gymnasieelev Sten Arnum.
 Stud. scient. pol. Jette Siefert.
 Fuldmægtig, cand. jur. H. Bro Nielsen.
 Stud. scient. Mogens Elgård.
 Stud. oecon. Erik Nygård.
 Stud. med. Thomas Kruse.
 Kontorassistent Thorkild S. Andersen.
 Bager Kurt Dion Eriksen.
 Husmoder fru Irma Clemens.
 Værkfører B. W. Aarup.
 Stud. scient. pol. Leif Enevoldsen.
 Kontorassistent J. S. Frøslund-Jensen.
 Maskinlærling Steffen Schou.
 Klubleder Ejnar Nielsen.

Lærerrådsformænd pr. august 1966.

Brøbjergskolen:
 Overlærer Carl Otto Rich.
 Finsensgades skole:
 Overlærer Axel Sørensen.
 N. J. Fjordsgades skole:
 Købstadlærer Carsten Funding.
 Frydenlundskolen:
 Overlærer Edith Henningsen.
 Ingerslevs Boulevards skole:
 Overlærer Martin Christiansen.
 Katrinebjergskolen:
 Købstadlærer Knud Hermansen.
 Lisbjergskolen:
 Købstadlærer Søren Hede.
 Læssøesgades skole:
 Overlærer Jens Sigurd Thomsen.
 Møllevangskolen:
 Overlærer Vagn Baggesen.
 Ny Munkegades skole:
 Købstadlærer Leo Winkler.
 Nørre Boulevards skole:
 Købstadlærer Olaf B. Knudsen.
 Paradisgades skole:
 Købstadlærerasp. Bent Meng.
 Samsøgades skole:
 Overlærer Benny Clausen.
 Sct. Annagades skole:
 Overlærer Jørgen P. Jensen.
 Skovvangskolen:
 Overlærer Niels Peder Flytkjær.
 Vorrevangskolen:
 Købstadlærer Søren Isager.
 Marselisborg Gymnasium:
 Lektor Erik Tyrrestrup.

Kommunale skoler og skoleledere
 pr. august 1966:

Brøbjergskolen (C):
 Skoleinspektør Th. Simonsen.
 Finsensgades skole (C):
 Skoleinspektør J. G. Søndergaard.
 N. J. Fjordsgades skole (C):
 Skoleinspektør A. Holm.
 Frydenlundskolen (V):
 Skoleinspektør frk. J. Esben-Petersen.
 Ingerslevs Boulevards skole (C):
 Skoleinspektør G. M. Nielsen.

Katrinebjergskolen (N):
 Skoleinspektør P. Vesterbak.
 Lisbjergskolen (C):
 Skoleinspektør K. Nymand.
 Læssøesgades skole (C):
 Skoleinspektør K. A. Mønster.
 Møllevangskolen (V):
 Skoleinspektør H. Lehm.
 Ny Munkegades skole (C):
 Skoleinspektør Sv. E. Bang-Sørensen.
 Nørre Boulevards skole (C):
 Skoleinspektør B. Kalsbøll.
 Paradisgades skole (C):
 Skoleinspektør frk. E. Heeno.
 Samsøgades skole (C):
 Skoleinspektør H. P. Pedersen.
 Sct. Annagades skole (C):
 Skoleinspektør A. Nordvig-Rasmussen.
 Skovvangskolen (N):
 Skoleinspektør A. M. Pedersen.
 Vorrevangskolen (N):
 Skoleinspektør V. Herholdt.
 Marselisborg Gymnasium (C):
 Rektor B. Baunsgård.

Ungdomsskolen:

Ungdomsskoleinspektør J. O. Gotfredsen, leder af ungdomsskolen, Sct. Annagade.
 Lærer Knud Bülow Nielsen, leder af ungdomsskolen, Møllevangen.
 Lærer Jørgen Hahn Nielsen, leder af ungdomsskolen, Vorrevangen.

Fælleslærerrådet:

Formand: Overlærer fru Inger Lillelund, Sct. Annagades skole.
 Næstformand: Overlærer Niels Peder Flytkjær, Skovvangskolen.
 Sekretær: Skoleinspektør Knud Nymand, Lisbjergskolen.

Århus Lærerforening:

Formand: Skoleinspektør Thorkild Simonsen.
 Næstformand: Overlærer fru Birgit Haaning.

Skolevæsenets kontor:

Skoledirektør Sv. Aa. Rasmussen.
 Viceskoledirektør P. J. Dethlefsen.

Skolevæsenet.

Skolebygninger.

I tidsrummet 1. august 1965 til 1. august 1966 er der ud over almindelige bygningsvedligeholdelser og istandsættelser af inventar udført følgende større arbejder:

Brobjergskolen: Moderniseringen og udvidelsen af biologilokalet i skolens tagetage er afsluttet, og man er påbegyndt omlægning af taget på afdeling A. — Skolekøkkenet er blevet lydreguleret.

N. J. Fjordsgades skole: Der er installeret hustelefonanlæg, og der er påbegyndt en modernisering af drengenes bade- og omklædningsrum.

Katrinebjergskolen: Der er monteret katederforhøjninger i 10 klasseværelser.

Lisbjergskolen: Der er oplagt nye vinduesoverliggerer i 1. sals etage mod syd. Inspektørboligen er istandsat i forbindelse med inspektørskiftet.

Læssøsgades skole: Der er opsat vaskerender på gange i alle etager i skolens sydlige del. 6 klasselokaler, gange og trappe i stueetagen er blevet lydreguleret.

Møllevangskolen: Ovenlysene på vestlige fløj er istandsat. — Inspektørboligen er istandsat i forbindelse med inspektørskiftet.

Nørre Boulevards skole: Der er opsat skabe i biologilokalets depot.

Paradisgades skole: Inspektørboligens badeværelse er blevet moderniseret, og boligens tag er fornyet.

Samsøgades skole: De nye kontorer i det tidligere naturlærelokale er taget i brug. — Skolekøkkenet er blevet lydreguleret.

Skovvangskolen: 5 klasselokaler er lydreguleret, og der er lagt nyt linoleum i 6 klasselokaler. — Der er indsat boks i kontoret.

Vorrevangskolen: Skolens svømmebad er blevet monteret med apparatur for automatisk klortilsætning.

Marselisborg gymnasium: Der er moderniseret 3 klasselokaler og indrettet depot i den gamle skolebygning.

Børnetandklinikken: Der er foretaget en ombygning af stueetagen i forbindelse med indretning af særligt rum til teknik. — Stueetagen er forsynet med nye vinduer, og der er installeret telefonanlæg.

Frydenlundskolen.

Skolebygningerne er allerede stærkt på vej væk fra den traditionelle og ret fastlåste opfattelse af, hvordan en skole skal se ud og fungere.

Pædagogikken former skolebygningerne. En kontinuerlig udvikling på det pædagogiske område må besvares med en lignende udvikling på det bygningsmæssige og tekniske område.

Skolebyggeri med henblik på fremtiden er vanskeligt, men meget kan lade sig gøre.

På et møde mellem lærerrådsformændene og afdøde skoledirektør Sejerholt den 22. april 1949 førtes en drøftelse om skolebyggeri, der resulterede i, at man vedtog at anmode fælleslærerrådets formand, hr. overlærer Høiriis, og skoledirektøren om i forening at udarbejde et skriftligt forslag til forelæggelse i et nyt møde.

Den 6. maj samme år forelagde skoledirektøren forslaget, der stod som et fælles udtryk for begges anskuelser, idet hr. overlærer Høiriis, der var fraværende, havde tiltrådt det skriftligt.

Efter en gennemgang punkt for punkt vedtoges enstemmigt følgende vedrørende fremtidens skolebyggeri:

I. Format.

Enhver skole bør højest gøres 4-rækket. Skoler af endnu større format medfører administrative og pædagogiske vanskeligheder i et sådant omfang, at de ikke kan anses for hensigtsmæssige.

II. Skønhedsmoment.

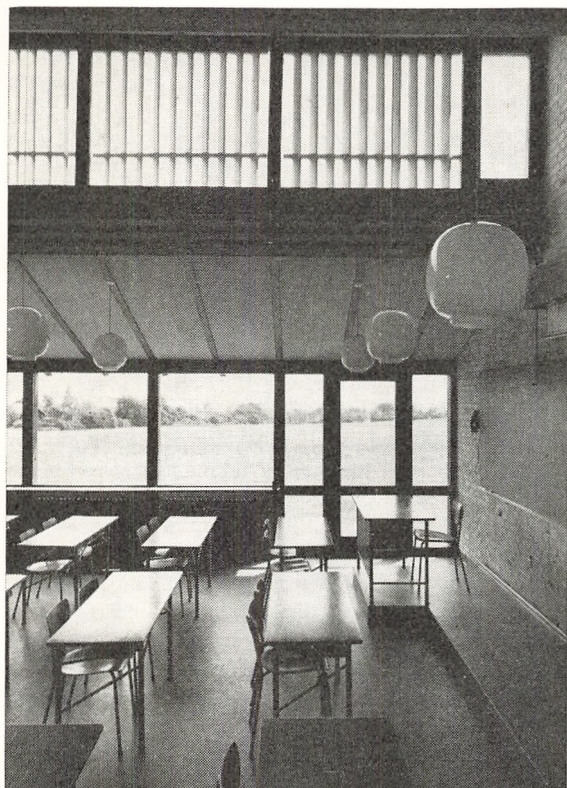
Da skolen gennem sin undervisning også stræber at give børnene en æstetisk opdragelse, bør skolen ikke alene indrettes praktisk, men også fremtræde i en sådan form, at den appellerer til børnenes skønhedssans.

III. Etagehøjde.

Æstetisk set frembyder en skolebygning i 1 etage de bedste arkitekturmæssige muligheder, når det drejer sig om en lille skole. Hvis en skole skal være 4-rækket, bør den helt eller delvis bygges i 2 etager. Ingen skole bør være mere end 2-etages.

IV. Samlingsal.

Ved enhver skole bør der være en samlingsal eller aula med indbygget scene. Rummet bør være 2 etager højt.

Klasselokale

V. Gymnastiksale.

Der bør stræbes mod det mål at give gymnastik og anden legemlig opdragelse et større timetal end det nuværende, der ikke anses for tilstrækkeligt. En blot nogenlunde rimelig udvidelse af gymnastiktimernes antal vil nødvendigvis gøre 3 gymnastiksale til en 4-rækket skole.

VI. Normalklasselokalernes placering.

Normalklasselokalerne bør ubetinget og i overensstemmelse med det ministerielle krav placeres således, at vinduerne befinder sig i klassens langvæg og belystningens ensidig.

VII. Vinduernes højde fra gulvet.

Afstanden fra gulvet til vindueskarmen må ikke overstige det normale.

VIII. Skolebyggeri og fremtidspædagogik.

Da de skoler, der bygges, skal danne rammen om undervisningen menneskealdre frem i tiden, bør byggeriet være præget af en vis forudseenhed med henblik på formodet fremtidspædagogik. At udviklingen herhjemme — ligesom i udlandet — vil gå i retning af at gøre skolen til en arbejds-skole, i hvilken barnet gives lejligh-

hed til at udfolde eget initiativ med såvel manuelt som bogligt arbejde, synes at blive tilfældet.

Disse nye arbejdsformer vil stille visse krav til inventar og til klasserummets størrelse.

IX. Skoleborde.

Af hensyn til elevernes omflytten til gruppearbejde bør bordene være 1-mands borde med løs stol, helst om benene forsynet med lyd-dæmpende gummimuffe. Fra i ældre tid at være en relativt snæver læsepult må bordet forvandles til et arbejdsbord, hvis flade skal kunne afgive plads til adskilligt materiale. Svenske pædagoger har som ønskelig længde for en 1-mands bordplade angivet 1 m.

X. Normalklasselokalets størrelse.

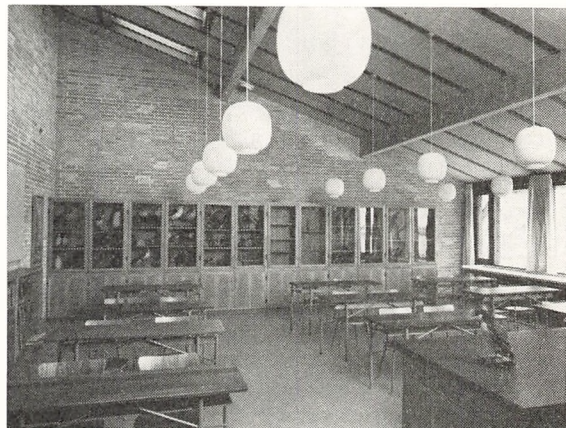
Større bordtyper med løs stol og navnlig de nye arbejdsformer i sig selv, hvor klasserummet skal afgive plads til gruppedannelser og manuelt individuelt arbejde, nødvendiggør en revision af de hidtil gældende begreber om, hvor stor i flademål en normalklasse bør være. Normalklassernes størrelse bør forøges, og man hender i denne forbindelse opmærksomheden på den kritik, der af svenske pædagoger er rejst over klasseværelsernes utilstrækkelige størrelse med henblik på moderne undervisningsformer.

XI.

Der må tilstræbes den stærkest mulige lyd-isolation, og lysets refleksvirkninger på klassetavlerne bør så vidt muligt elimineres.

Under 12. september 1949 meddelte fælleslærerrådet, at det enstemmigt havde tiltrådt »det af skoledirektøren udarbejdede og af lærerrådsformændene godkendte forslag« angående skolebyggeri.

De lærere, der har fulgt skolebyggeriet i Århus siden 1949, har set, at det for 17 år siden opstillede program på mange områder er aktuelt også i dag.

Biologilokalet

Frydenlundskolen er opført efter følgende program fra 1959:

I. Elevklasser :

- 4-sporet grundskole
- 2-rækket f.m.: 2 I-f.m.
- 2 II-f.m.
- 1-2 III-f.m.
- 2-rækket e.m.

Skolen skal således ved normal belægning rumme 35-36 elevklasser med et elevtal på omkring 1000 elever med de gældende klassekvotienter.

II. Undervisningslokaler :

a. Klasselokaler :

- 32 normalklasseværelser à 55m².
- 5 disponible rum til specialundervisning à ca. 20 m².

b. Faglokaler :

- 1 biologilokale
- 2 naturlærelokaler. I det ene er det muligt at praktisere fysiksløjd.
- 1 træsløjdlokale
- 1 metalsløjdlokale
- 1 forningslokale
- 1 håndarbejdslokale
- 2 skolekøkkener
- 2 sanglokaler. Det ene virker også som filmlokale
- 1 læsestue med bibliotek
- 1 gymnastiksal
- 1 svømmesal
- 1 sportssal med scene
- 1 ungdomslokale

c. Lægelokale

- Tandklinik
- Bespisningslokale.

III. Andre lokaler og anlæg :

a. Administration :

- Skoleinspektørkontor
- Viceinspektørkontor
- Sekretærkontor.

b. Lærerværelse

- Arbejdslokale.

c. Bolig for skoleinspektør og skolebetjent.

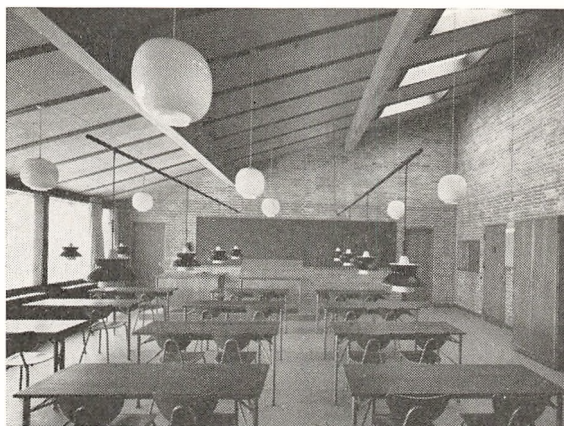
d. 3 legepladser

- Sportsanlæg.

e. Klublokaler til en sportsforening. Endvidere har den

- 4 omklædningsrum med bad, som også er til rådighed for skolen.

De ministerielle vejledninger vedrørende skolebyggeri af 1952 har naturligvis været stærkt retningsgivende

Håndarbejdslokalet

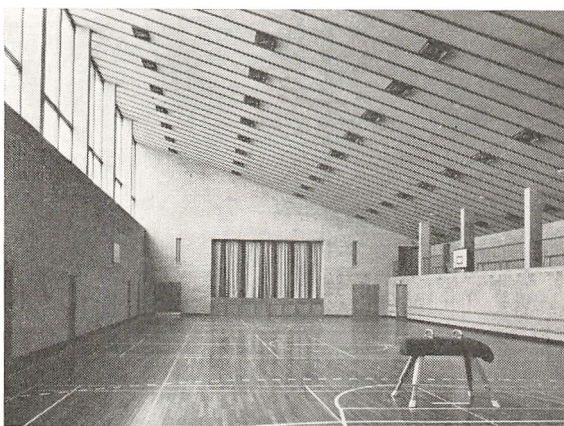
de ved planlæggelsen af programmet for Frydenlundskolen.

Publikationen af 1961 »Folkeskolens byggeprogrammer« har således ikke indvirket på skolens udformning, men takket være den store forudseenhed fra såvel skolefolk som bevilgende myndighed i Århus svarer lokaleprogrammet næsten til 1961-vejledningen. Denne angiver et klasseværelse pr. elevklasse. Det er ikke opfyldt på Frydenlundskolen, idet man har regnet med, at 1. og 2. klasse delte lokale, som omtalt i den ministerielle vejledning fra 1952.

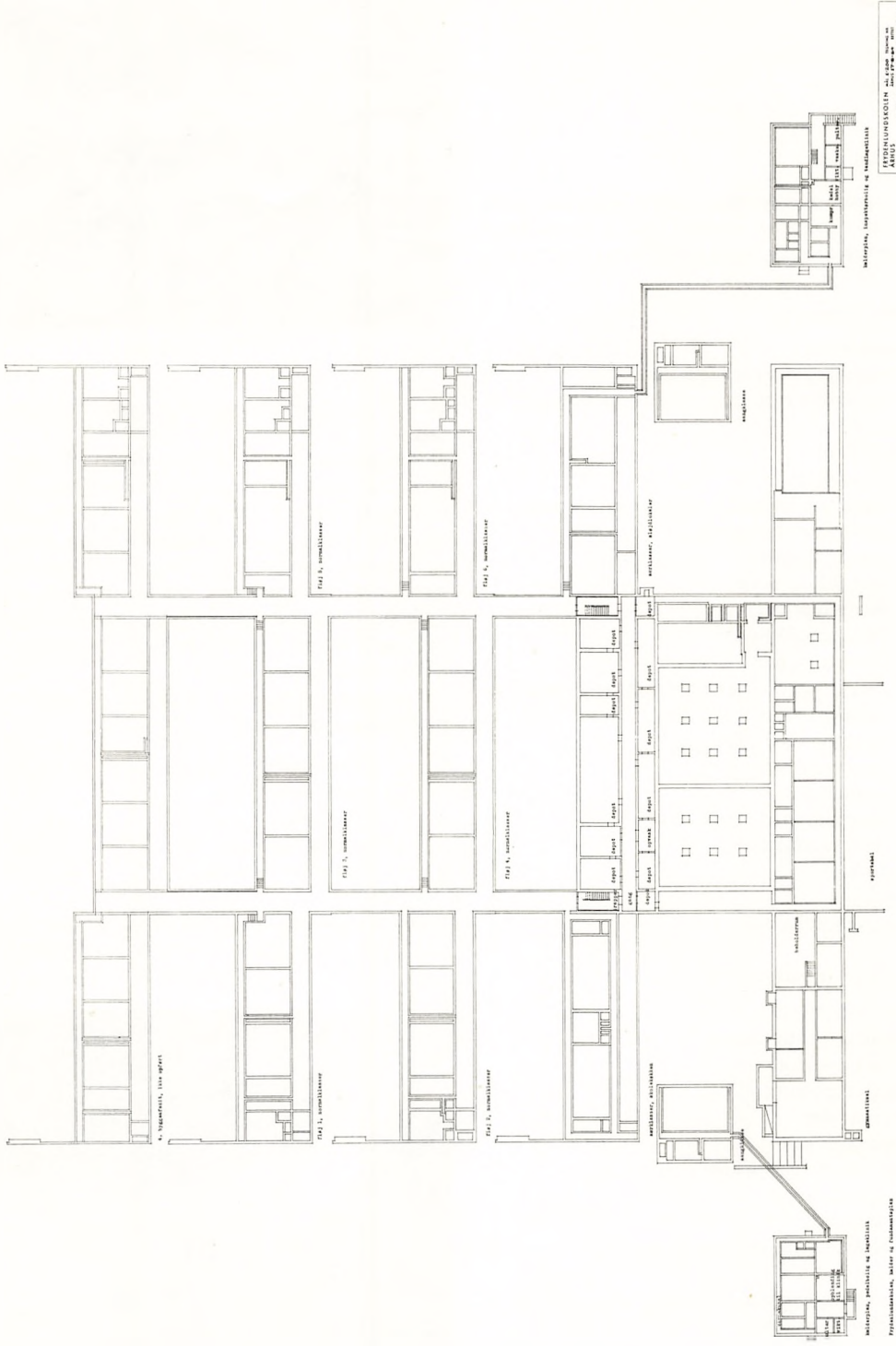
Frydenlundskolen har følgende lokaler ud over 1961-publikationens:

- 1 skolekøkken
- 1 sanglokale
- 1 sløjdlokale
- 1 ungdomslokale
- 1 bespisningslokale.

Hertil kommer, at naturlærearealet er delt op på to lokaler, der er placeret, så disse lokaler sammen med

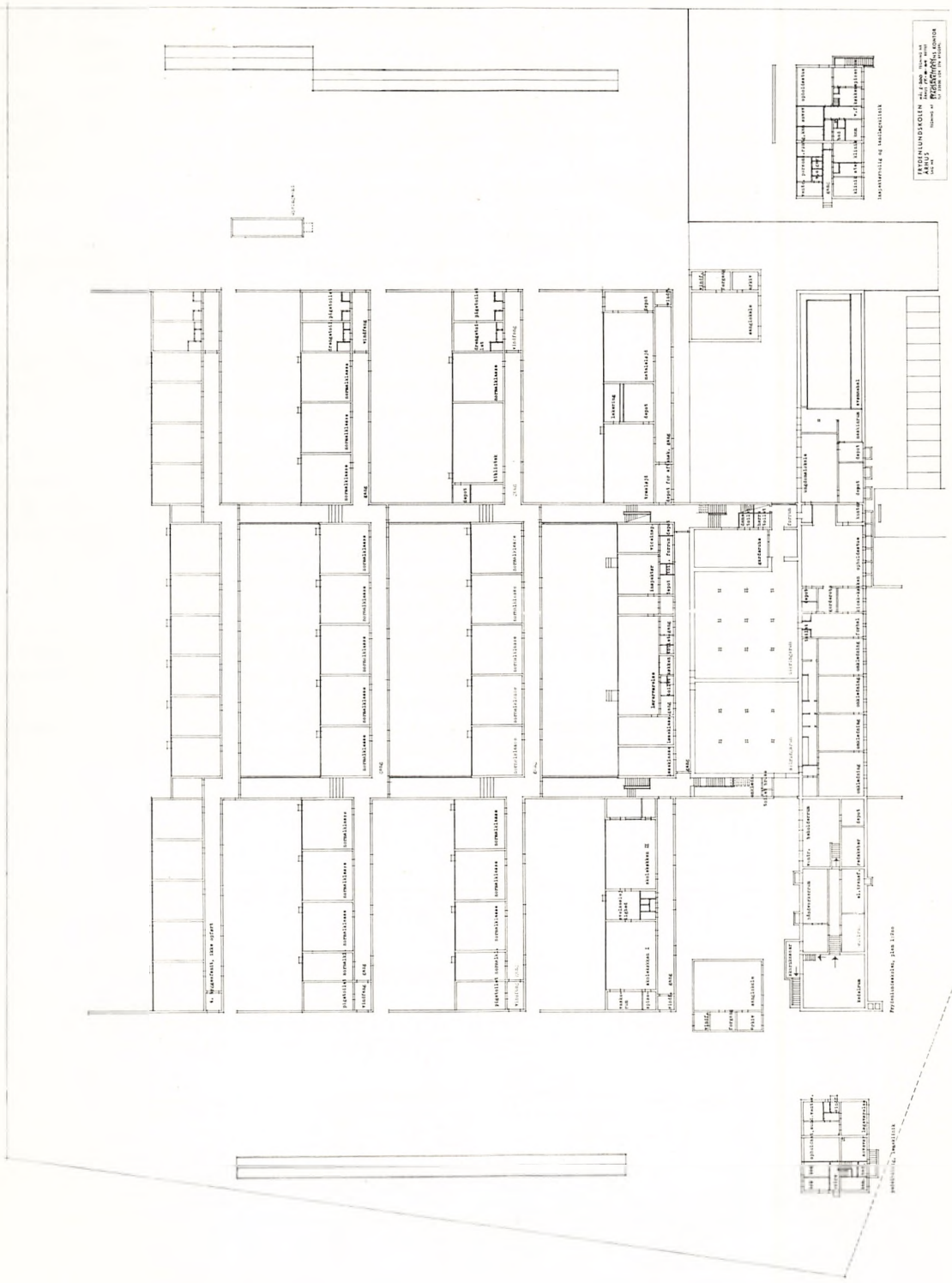

Sportssalen

Микрофильская библиотека
 Академии наук СССР
 Ленинградский филиал

Микрофильская библиотека
 Академии наук СССР
 Ленинградский филиал

biologilokalet danner en blok, hvor det er muligt at gennemføre undervisningen med tre klasser, to til biologi og en til naturlære eller omvendt.

Sportssal, gymnastiksal og svømmesal giver skolen særdeles gode muligheder for legemsøvelser af forskellig art. Selv uden faste gymnastikredskaber i sportssalen kan den — veludstyret som den er med løse redskaber — give plads for enten gymnastik eller boldspil af forskellig slags.

Til sportssalen hører en fast scene, hvor Frydenlundskolen allerede ved indvielsen viste, at scenen giver muligheder, som man ikke kendte på skolens forgænger, Christiansgades skole.

Klapstole og borde findes under scenen. Flygel og løse gymnastikredskaber er anbragt i særlige rum med direkte forbindelse til sportssalen.

Balkon med faste bænke gør det muligt at gennemføre f.eks. en håndboldkamp uden generende tilskuere på gulvet.

Klassefløjene er opdelt i enheder på maksimalt 5 klasser. Fløjene er forskudt en gangbredde i forhold til hinanden, så eleverne kan komme ud og ind uden at passere et stort antal kammerater, den lille skole i den store!

Som på Vorrevangskolen og Katrinebjergskolen er de fleste af klasseværelserne kvadratiske og 55 m². Der er en større mulighed for andre bordopstillinger end den almindelige. En dør fører ud til det grønne område, som findes foran hvert klasselokale. Væggene i undervisningslokalerne er blank mur.

Skolens størrelse:

Efter publikationen af 1961 vedrørende skoleprogrammer bedømmes den 3-sporede skole med 700–800 elever ud fra et skolesociologisk synspunkt som forsvarlig og

fremhæves som den bedste. Med nuværende skoleudvikling er det vist rigtigt af fremhæve, at fremtidens skoler i købstæderne ikke bør bygges mindre end svarende til en 3-sporet skole. Det er dog rigtigt at tilføje, at den 4-sporede skole i mange år har været den almindeligste skolestørrelse i købstæderne. Med de nugældende klassekvotienter nærmer den sig fuldt udbygget 900 elever, hvor man tidligere regnede med 1000–1100. 3- eller 4-sporet er muligvis i pædagogisk henseende ikke så afgørende som dette, at skolen får et antal elevklasser, som den er bygget til.

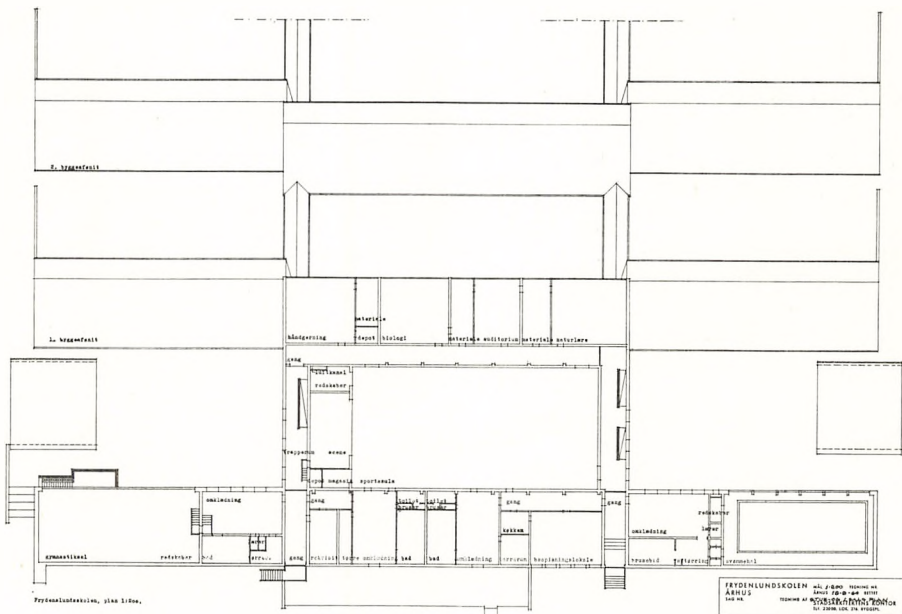
Stadsarkitekt Mogensen, afdelingsarkitekt Lund og arkitekt Erik Petersen har formet Frydenlundskolen, så den på flere områder har en del af den lille skoles fordele.

Frydenlundskolen er kommet på det rigtige tidspunkt — før boligbyggeriet. I de kommende år vil det blive nødvendigt lidt efter lidt at regulere skoledistrikterne, hvad skolekommissionen i Århus altid har gennemført.

Frydenlundskolen har således gjort det muligt at forkorte Katrinebjergskolens årrække for den overbelægning, som en ny skole i almindelighed kommer ud for.

Bygning af nye skoler i Århus er ikke planlagt, men de nødvendige skolegrunde er fortsat reserveret i det gamle Århus, 1 på Langenæs og 1 på Oldjorden.

Endvidere har magistratens 4. afdeling peget på, at det kan blive nødvendigt med en skolegrund på området uden for Ydre Ringgade mellem Paludan Møllersvejs forlængelse og Viborgvej — eventuel aflastning for Frydenlundskolen sikres hermed. Desuden bliver der på det indlemmede område reserveret skolegrunde i forhold til det antal indbyggere, der påregnes at ville komme.

Eleverne.

Antal skolesøgende elever pr. 1. september 1965 i Århus-skolerne (kommunale skoler og gymnasium, private skoler, statsgymnasier).

Klassetrin	Antal elevklasser	Antal elever		
		drenge	piger	i alt
1. klasse.....	58	717	716	1.433
2. ».....	61	726	682	1.408
3. ».....	65	761	687	1.448
4. ».....	65	792	719	1.511
5. ».....	65	724	688	1.412
6.A ».....	10	122	114	236
6.B ».....	8	94	105	199
6.C ».....	52	560	555	1.115
7.A ».....	17	201	182	383
7.B ».....	10	116	149	265
7.C ».....	41	485	456	941
8. ».....	36	396	376	772
9. ».....	37	296	290	586
10. ».....	8	37	78	115
8. TF.....	3	38	13	51
9. TF.....	3	36	11	47
1. real.....	31	333	378	711
2. ».....	31	360	417	777
3. ».....	30	245	288	533
1.G.....	19	245	212	457
2.G.....	22	296	223	519
3.G.....	20	257	211	468
I alt..	692	7.837	7.550	15.387

Elever under specialundervisning ved Århus kommunalskoler:

Pr. 1. september 1965:

a) i specialklasser:	Drenge	Piger	I alt
svagtbegavede.....	120	119	239
læseretarderede.....	79	30	109
svagthørende.....	10	7	17
svagtseende.....	7	1	8
talehæmmede.....	4	5	9
spastikere.....	6	3	9
	226	165	391

Pr. 1. September 1966:

a) i specialklasser:	Drenge	Piger	I alt
Svagtbegavede.....	105	107	212
læseretarderede.....	92	26	118
svagthørende.....	11	10	21
svagtseende.....	3	1	4
talehæmmede.....	3	5	8
spastikere.....	5	4	9
	219	153	372

Pr. 1. september 1965:

b) i specialskole:	Drenge	Piger	I alt
adfærdsvanskelige.....	14	2	16

Pr. 1. september 1966:

b) i specialskole:	Drenge	Piger	I alt
adfærdsvanskelige.....	5	-	5

Pr. 1. september 1965:

c) supplerende undervisning:	Drenge	Piger	I alt
læseretarderede.....	212	93	305
talehæmmede.....	24	6	30
	236	99	335

Pr. 1. september 1966:

c) supplerende undervisning:	Drenge	Piger	I alt
læseretarderede.....	283	132	415
talehæmmede.....	95	45	140
	378	177	555

Lærerpersonalet.

I henhold til undervisningsministeriets cirkulære af 5. marts 1962 om foranstaltninger mod lærermangelen i folkeskolen har Direktoratet for folkeskolen og seminarierne under 18. maj 1966 godkendt, at antallet af lærerstillinger i skoleåret 1966/67 ved Århus kommunale skolevæsen fastsættes til i alt 585 (mod i alt 596 i skoleåret 1965/66 og 591 i skoleåret 1964/65).

Vedrørende de normerede stillingers besættelse er der sket følgende ændringer:

Skoleinspektører:

Skoleinspektør S. M. Aagaard, Møllevangskolen, er fra 31.7.66 bevilget afsked med pension på grund af alder.

Skoleinspektør H. V. Rahbek, Lisbjergskolen, er fra 31.7.66 bevilget afsked med pension på grund af alder. Praktikleder ved Marselisborg Seminarium Henning P. Lehm er fra 1.8.66 at regne ansat som skoleinspektør ved Møllevangskolen.

Fagkonsulent Knud E. Nymand er fra 1.8.66 ansat som skoleinspektør ved Lisbjergskolen.

En nyoprettet stilling som skolebiblioteksinspektør er fra 1.10.66 at regne besat med overlærer Hakon Peder- sen Bollesen.

Viceskoleinspektører:

Viceinspektør ved Nørre Boulevards skole. A. Gisselbæk er pr. 31.12.65 bevilget afsked med pension på grund af alder.

Viceinspektør ved Finsensgades skole Svend Stræde

Nielsen er pr. 1.7.66 ansat som skoleinspektør i Ribe. Købstadlærer Erik Laursen er fra 1.1.66 ansat som viceinspektør ved Nørre Boulevards skole.

Skolepsykologer :

Skolepsykolog fru Anne Lisbeth Thelle er fra 1.8.66 ansat i Ballerup-Måløv kommune.

Overlærere :

Overlærer Aage K. Hansen er pr. 31.7.66 bevilget afsked med pension på grund af alder.

Overlærer fru Ellen Bjerre er pr. 31.7.66 bevilget afsked med pension på grund af alder.

Overlærer frk. Dagny A. Jensen er fra 1.8.66 ansat i Holme-Tranbjerg kommune.

Overlærer fru Bodil Romanini er fra 1.8.66 ansat i Holme-Tranbjerg kommune.

Overlærer fru Inger Merete Parke er pr. 31.7.66 bevilget afsked efter ansøgning.

Lokale oprykninger til overlærerstilling :

Johannes Lind Andersen, Fjord.....	fra	1.1.66
Kristian Heltoft, Annag.....	fra	1.1.66
Victor Herbert Ehlers, Vorrev.....	fra	1.1.66
Jørgen Peder Jensen, Annag.....	fra	1.5.66
Henning Hancke Jensen, Ing.....	fra	1.8.66
Peter Hindkar, Fins.....	fra	1.8.66
Erik Rolighed Petersen, Vorrev.....	fra	1.8.66
Anders Bak, Fins.....	fra	1.8.66
Charles E. Larsen, Ing.....	fra	1.10.66
Aage Esgaard Christensen, Katr.....	fra	1.11.66
Vibeke Nørgaard, f. Holm, Møllev.....	fra	1.1.66
Inger Merete Parke, f. Krogh-Jensen, Par.....	fra	1.6.66
Margrethe Kjær Andersen, f. Rye, Sams.....	fra	1.8.66

Købstadlærere(inder) :

Forannævnte oprykninger til overlærerstilling.

Lærer Erik Laursen er fra 1.1.66 ansat som viceinspektør ved Nørre Boulevards skole.

Lærer Harry B. Gravesen er fra 1.8.66 ansat i Vejlyb-Risskov kommune.

Lærer H. J. Mortensen er fra 1.8.66 ansat i Viby J. kommune.

Lærer Flemming Eriksen er fra 1.11.65 ansat i Trige.

Lærer Henning Vestergaard Pedersen er fra 1.8.66 ansat i Hornstrup.

Lærer Jan Rowedder er fra 1.8.66 ansat i Thisted.

Lærer Kresten S. Godrim er fra 1.1.66 ansat i Thorsager.

Lærer Egon Thusgaard er fra 1.1.66 ansat i Løgstør.

Lærer Finn Horn Nielsen er efter ansøgning bevilget afsked pr. 31.7.66.

Lærerinde frøken Else Lindhardt er pr. 30.9.66 efter ansøgning bevilget afsked.

Lærerinde fru Kirsten Fabricius er efter ansøgning bevilget afsked pr. 31.7.66.

Lærerinde fru Birgit Holm-Andersen er efter ansøgning bevilget afsked pr. 31.12.65.

Lærerinde frk. Inga Olesen er fra 1.8.66 ansat i Ballerup-Måløv kommune.

Lærerinde fru Kirsten Bøggild er efter ansøgning bevilget afsked pr. 31.7.66.

Lærerinde fru Kate Kahl Kristensen er efter ansøgning bevilget afsked pr. 31.12.65.

Lærerinde fru Inger Pedersen er fra 1.2.66 ansat i Holme-Tranbjerg kommune.

Lærerinde fru Birthe Ingerslev Andersen er efter ansøgning bevilget afsked pr. 31.7.66.

Lærerinde fru Edith Lorentzen er efter ansøgning bevilget afsked pr. 31.7.66.

Lærerinde fru Margrete Kähler Skov er efter ansøgning bevilget afsked pr. 31.7.66.

Lærerinde fru Kirsten Hornshøj er efter ansøgning bevilget afsked pr. 31.7.66.

Lærerinde fru Else Krogh Nielsen er efter ansøgning bevilget afsked pr. 31.3.66.

Lokale oprykninger til købstadlærere(inder) :

Lærer Bent Jørgensen (genansættelse).....	fra	1.8.66
Lærer Frank Benno Jacobsen.....	aspirant fra	1.5.66
Lærer Frits Pedersen.....	aspirant fra	1.8.66
Lærer Peders Møller Andersen.....	aspirant fra	1.8.66
Lærer Claus Byrith.....	aspirant fra	1.8.66
Lærer Erik Robert Christensen.....	aspirant fra	1.8.66
Lærer Bent Møller Dahl.....	aspirant fra	1.8.66
Lærer Jørgen Erik Jørgensen.....	aspirant fra	1.8.66
Lærer Jørgen Peter Søren Mikkelsen aspirant fra		1.8.66
Lærer Leon Magnus Mogensen.....	aspirant fra	1.8.66
Lærer Jørgen Hahn Nielsen.....	aspirant fra	1.8.66
Lærer Jørgen Wadmann Pedersen aspirant fra		1.8.66
Lærer Poul Freddy Øxenholt.....	aspirant fra	1.8.66
Lærer Henning Rasmussen Juul.....	fra	1.11.66
Lærer Uffe Werner König.....	fra	1.11.66
Lærer Ole Kjeld Sandhøj.....	fra	1.11.66
Lærerinde fru Yelva Dalum-Andersen,		
f. Smed.....	fra	1.5.66
Lærerinde fru Birthe Melchiorson,		
f. Rasmussen.....	fra	1.5.66
Lærerinde frøken Lene Bodil Jenny Overvad fra		1.5.66
Lærerinde fru Grethe Hartvig, f. Bøggild.....	fra	1.11.66
Lærerinde frøken Bente Frederiksen.....	fra	1.8.66
Lærerinde fru Annelise Madsen,		
f. Henriksen.....	fra	1.8.66
Lærerinde fru Sonja Andersen, f. Møller.....	fra	1.8.66
Lærerinde fru Inge Kirsten Bach, f. Trust.....	fra	1.8.66
Lærerinde fru Inger Bruun, f. Dahm.....	fra	1.8.66
Lærerinde frøken Grete Dybdahl Pedersen fra		1.8.66
Lærerinde fru Bonnie Tøttrup, f. Pedersen.....	fra	1.8.66
Lærerinde fru Emma Birgit Østergaard,		
f. Andreasen.....	fra	1.8.66

Lærerinde fru Hanne Gunhild Trudsø,
f. Moustgaard..... fra 1.9.66
Lærerinde fru Vibeke Hansen,
f. Pedersen..... aspirant fra 1.8.66
Lærerinde fru Gladsaxe fru Birgit Deleuran, f. Schnei-
der, er ansat som købstadlærerinde i Århus fra 1.8.66.

Timelærerpersonalet:

Pr. 1.10.66 er der ansat 12 timelærere + 21 timelærer-
inder.

Der er herefter besat følgende stillinger:

1 skoledirektør
1 viceskoleledelse
1 ledende skolepsykolog
16 skoleinspektører
1 inspektør for hjælpeklasserne
1 inspektør for anden specialundervisning
1 ungdomsskoleinspektør
1 skolebiblioteksinspektør
16 viceinspektører, mdl.
14 viceinspektører, kv.
4 skolepsykologer
2 talepædagoger
8 pædagogiske konsulenter
105 overlærere, mdl.
117 overlærere, kv.
125 købstadlærere, mdl.
148 købstadlærere, kv.
12 timelærere, mdl.
21 timelærere, kv.

I alt 592

Læreredveksling.

Udvekslingslærere har til opgave at orientere eleverne om deres hjemlands natur, kultur, sprog og erhvervsforhold, og det påregnes, at udvekslingslærerne taler med og til eleverne 2-3 timer pr. skoledag.

Før perioden 25. oktober-6. november 1965 har Bergenlærerne Olav Grimstad og Magnus Eikanger besøgt følgende skoler:

26.-28. oktober:
Olav Grimstad: N.B. Magnus Eikanger: Fins.
29. okt.-1. nov.:
Olav Grimstad: Katr. Magnus Eikanger: Sams.
2.-4. nov.:
Olav Grimstad: Fjord. Magnus Eikanger: Læss.

Olav Grimstad havde anmeldt følgende program for sine timer (5.-6.-7. klassetrin):

- 1) Sörlandet, natur og folkeliv.
- 2) Norske folkeeventyr.
- 3) Norsk diktning (opplæsning, bokmål og nynorsk).

Magnus Eikanger havde anmeldt følgende program (7.-8.-9. klassetrin):

- 1) Norsk diktning (opplæsning, bokmål og nynorsk).
- 2) Bjørnstjerne Bjørnson og hans diktning.
- 3) Utgravningene på Bryggen i Bergen.

Til et 2 ugers udvekslingsbesøg inden for regnskabsåret 1966/67 har man herfra udpeget følgende lærere:

I Göteborg: adjunkt Jens Aggebo, Mars., og lærer Bent Dahl, Brobj.

I Bergen: lærer Ejnar Sørensen, Mølle., og lærerinde Birthe Troelsen, N.M.

Besøget i Bergen er fastlagt til tiden 3.-15. oktober 1966.

Beretning over kursusarbejdet 1965/66.

Århus Lærerforenings Årskursus afsluttede i maj 1966 sin 26. og dermed sidste sæson, da afdelingen af Danmarks Lærerhøjskole i Århus etableredes 1. juni 1966. Som de foregående år har kursusvirksomheden stået åben for såvel lærere fra Århus kommune som fra Århus amt, og kurserne har været af både faglig og metodisk art. Til de faglige kurser har der været til meldt 219 kursister fordelt på 14 hold, til de metodiske kurser 210 kursister, fordelt på 9 hold. - i alt 429 kursister, heraf 175 fra Århus kommunale skolevæsen. Der har været læst 1663 lærertimer og 26805 elevtimer.

Årskursus.

Tysk II v/seminarieadjunkt, cand. mag. Poul Kjær. Matematik I (andet år) - 2 hold v/seminarielektor Johs.

Petersen, seminarieadjunkt, cand. mag. Inge Wendel. Fysik I (andet år) v/cand. polyt. Kalnæs, afdelingsforst., dr. phil. C. B. Madsen.

Geografi I (andet år) v/amanuensis, mag. scient. Kaj Nysted Jensen.

Zoologi I (andet år) v/afdelingsleder, mag. scient. Palle Johnsen.

Historie I (andet år) v/adjunkt, cand. mag. Preben Andersen.

Håndarbejde (andet år) v/seminarieadjunkt Greta Hansen.

Matematik I (første år) - 2 hold - v/seminarielektor Johs. Petersen, adjunkt cand. mag. Niels Kjær.

Dansk (første år) - 2 hold - v/universitetsadjunkt, cand. mag. Jørn Vosmar, amanuensis, mag. art. H. Veirup. Metalsløjv/lærer Laurits Hansen.

Grundkursus A (kursus i undervisning af læseretarderede).

Metodiske kurser.

Maskinskrivning - 60 timer - v/skoleinspektør Hans Pedersen.

Husgerning – 30 timer – v/seminarielektor, Ester Tegner, seminarielektor Dorte Petersen, seminarieadjunkt Jytte Brisson, seminarieadjunkt Inga Madsen, overlærer A. M. Moesgård, sundhedsplejerske A. M. Nielsen.

Kristendomskundskab – 15 timer – v/øvelseskolelærer J. Blom Salmonsens, skoleinspektør Skadkær Pedersen, overlærer Knud Lange.

Gruppearbejde i realafdelingen og 8.–10. kl. – 15 timer – v/lærer Arne Døssing.

Biologi (præparering) – 12 timer – v/pæd. konsulent Knud Christensen, lærer Erik Christensen.

Valgfri emne i 3. real: Rationale funktioner – 16 timer – v/lektor Axel Nygård.

Formning for større børn – 24 timer – v/lærer Finn Rasmussen.

Gymnastik for lærerinder: Nutidig bevægelsesteknik i folkeskolen – 16 timer – v/gymnastikpædagog Else Bresann.

Weekendkursus i sang i forbindelse med Orff-instrumenter – 27 timer – v/musikpædagog Hannah Asmussen.

Skolebibliotekerne.

Som ønsket og forudset registreres ændringerne i skolerne arbejdsområder og -former også i skolebiblioteksarbejdet. Bestræbelserne på at frigøre emnebehandlingen f.eks. i fagene orientering, geografi, biologi og historie fra en mere snæver pensumbehandling medfører behov for supplerende litteratur og bliver en udfordring til udbygning af bl.a. classesætsamling og klassehåndbiblioteker. På samme måde stilles der øgede krav til klassebibliotekernes kapacitet i takt med, at læsebogens indhold ikke længere anses for tilstrækkelig arbejdsstof for litteraturpræsentation og -gennemgang.

Ændringerne mærkes i bogønskerne fra skolerne, der netop tager sigte på at forbedre skolebibliotekets mulighed som hjælpemiddel i den egentlige undervisning, og skolebibliotekarerne har også i afvigte sæson måttet erkende, at kollegerne først og fremmest møder med ønsker om råd og vejledning vedrørende bogernes supplerende anvendelse i det daglige arbejde.

Elevernes hjemlån fra skolebibliotekerne er stort set uændret fra i fjor, men på hovedbiblioteket har man haft et øget udlån til skoleelever på de ældste klassetrin, hvilket vel forsigtigt kan sættes i forbindelse med skolerne øgede indsats for navnlig gennem litteraturundervisningen at gøre eleverne til mere flittige læsere.

Antal af besøg på læsestuerne viser for det samlede skolevæsen en mindre tilbagegang, vel en naturlig følge af, at skolebibliotekets brug flyttes ind i selve undervisningstiden. I relation hertil har enkelte skoler efter ansøgning fået nedsat åbningstiden for læsestue og udlån.

Af årets statistik :

Der er til classesætsamlingen indkøbt 151 sæt (3.750 bind), hvorefter samlingerne omfatter 1.437 sæt (37.966 bind).

Til hjemlån i 1.–3. klasserne er anvendt 252 klassebiblioteker (10.421 bind).

Til 4.–9. klassernes frilæsning har været anvendt 290 klassebiblioteker (7.212 bind).

Der har været udarbejdet og udlånt 84 emnebiblioteker (1.728 bind).

Fagbibliotekerne på de enkelte skoler er blevet forøget med en samling til sang – musik (30 titler).

Klassehåndbiblioteker er nu også placeret på 6.–7. klassetrin (119 klassehåndbiblioteker – 2.261 bind).

Skolebibliotekarerne ved de enkelte skoler 1965/66:

Brobjergskolen	Overlærer Naomi Pedersen
Finsensgades skole . . .	Overlærer Villy Ajstrup
N. J. Fjordsgades skole	Overlærer Kurt Nielsen
Frydenlundskolen . . .	Overlærer Einar Møller
Ingerslevs Boulevardskole	Overlærer Hakon Bollesen
Katrinebjergskolen . . .	Overlærer Børge Haurdahl
Lisbjergskolen	Lærer Søren Hede
Læssøsgades skole . . .	Overlærer Aage Agger
Møllevangskolen	Overlærer Vagn Baggesen
Ny Munkegades skole	Lærer Finn Sørensen
Nørre Boulevardsskole	Overlærer Henry Møller
Paradisgades skole . . .	Lærer Knud Rasmussen
Samsøgades skole	Overlærer J. Damsgaard Gregersen
Sct. Annagades skole . .	Overlærer Arne Bentzen
Skovvangskolen	Overlærer Wagn Kruse
Vorrevangskolen	Lærer P. G. Mølby

Standpunktsprøver.

For skoleåret 1965/66 har der i lighed med foregående år været afholdt standpunktsprøver i følgende omfang:

3. hovedskoleklasse :

torsdag 12.5.66: diktat (50 minutter)
fredag 13.5.66: regning (50 minutter)

4. hovedskoleklasse :

onsdag 11.5.66: diktat (50 minutter)
torsdag 12.5.66: regning (50 minutter)
fredag 13.5.66: spørgestil (100 minutter) for de skoler, der har ønsket at bibeholde denne prøve.

5. hovedskoleklasse :

1. prøve: mandag 10.1.66: diktat kl. 8.00–8.55
mandag 10.1.66: læseprøve kl. 9.05–9.55
(heraf 15 minutter til selve læseprøven).
tirsdag 11.1.66: regning kl. 8.00–8.55

2. prøve: torsdag 24.2.66: orddiktat kl. 8.00–8.55
 torsdag 24.2.66: regning kl. 9.05–9.55
 fredag 25.2.66: genfortælling eller bil-
 ledstil efter lærerens valg kl. 8.00–9.55

6. hovedskoleklasse :

- torsdag 14.4.66: regning (90 minutter)
 fredag 15.4.66: diktat (50 minutter)
 lørdag 16.4.66: træningsregning (40 minutter)
 mandag 18.4.66: læsestil (100 minutter)
 NB: Samme opgaver anvendes i 6.a-, b- og c-
 klasserne

7. hovedskoleklasse :

- mandag 24.1.66: træningsregning (40 minutter)
 onsdag 26.1.66: diktat (50 minutter)
 fredag 28.1.66: tekstregning (100 minutter)
 lørdag 29.1.66: læseprøve (50 minutter, heraf 15
 minutter til selve læseprøven).

Standpunktsprøverne er kun et led i det daglige arbejde og er derfor kun vejledende i lærerens samlede bedømmelse af elevernes præstationer.

Vedrørende årsprøverne i 8. hovedskoleklasse samt 1. og 2. realklasse har skolckommissionen indtil videre vedtaget følgende ordning:

Den mundtlige årsprøve :

De elever i 2. realklasse, der skal til eksamen i latin, får 2 dages læseferie før eksamen, de øvrige elever i klasserne har i almindelighed normal skolegang.

Inspektørerne placerer latinprøven.

I 2. realklasse og 8. klasse afholdes mundtlig årsprøve i indtil 3 fag efter lærerrådets afgørelse. Forud for hvert fag, hvor det skønnes rimeligt, lægges 1 dags læseferie.

I 1. realklasse afholdes årsprøve i indtil 2 fag efter lærerrådets afgørelse. (Læseferie som for 2. realklasse og 8. klasse).

Prøvefagene udvælges af skoleinspektøren.

Censorer fås fra egen skole til alle mundtlige årsprøver.

Eventuelle mundtlige årsprøver afsluttes onsdag eller torsdag i sidste uge før sommerferien. Efter denne dag er der ikke almindelig skolegang for de pågældende elever.

Der gives kvartalskarakterer som sædvanlig i alle fag, inden årsprøven afholdes. Prøvens karakterer indføres derefter særskilt.

Skriftlig årsprøve i 8. hovedskoleklasse og 1. realklasse: Dansk: Opgaver udsendes fra skolevæsenets kontor.

- a) Læsestil eller fristil efter lærernes eller elevernes valg fredag den 10.6.66 kl. 8–11.30. – Eleverne har fri efter prøven.

Referatstil kan ligeledes stilles til rådighed, men dansklæreren kan efter aftale med skoleinspektøren selv udarbejde referatstilen.

- b) Diktat lørdag den 11.6.66 kl. 8–9. – Der er almindelig skolegang efter prøven.

Regning/matematik samt maskinskrivning:

Opgaver udarbejdes af de enkelte skolars faglærere. Tidspunktet for prøverne fastsættes af den enkelte skole.

Prøve i talopgaver kan afvikles kl. 8–9. Resten af dagen normal skolegang.

Prøve i tekstopgaver og matematik bliver prøvedag uden almindelig skolegang for de pågældende klasser. Maskinskrivning: Prøven kan gennemføres kl. 8–10, derefter almindelig skolegang.

Vedrørende bestået realeksamen og statskontrollede redte prøver 1966 se tabel nr. 8.

Svømmeundervisning.

I lighed med foregående år har skolevæsenets samtlige 4. hovedskoleklasser fået svømmeundervisning i 1 ugentlig time i skoleåret 1965/66.

Vorrevangskolen og Frydenlundskolen benytter egen svømmesal. De øvrige skolars svømmeundervisning finder sted i Århus kommunes svømmehal med undtagelse af Lisbjergskolens 4. hovedskoleklasse, der får svømmeundervisning i Vorrevangskolens svømmesal.

Eleverne befordres til og fra svømmehallen med rutebil.

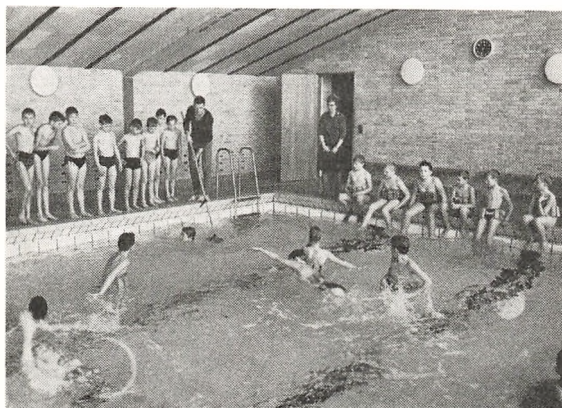
Statistik vedrørende 4. hovedskoleklassernes svømmeundervisning i skoleåret 1965/66 findes side 157, tabel nr. 7.

Erhvervsvejledning.

1. april 1965–31. marts 1966.

Den offentlige erhvervsvejlednings erhvervsorientering i skolerne.

Erhvervsvejledningen rettede i lighed med tidligere år henvendelse til skolerne i kontorets område vedrørende

Undervisning i Frydenlundskolens svømmesal.

tilbud om klassebesøg, og 51 af de 88 skoler modtog dette tilbud.

Der er besøgt 187 klasser, hvor i alt 3.311 elever er blevet orienteret. Heraf er 73 klassebesøg med i alt 1.293 elever foretaget inden for Århus kommunale skolevæsen.

Disse besøg fordeler sig således :

- 13 besøg i 3. real med 230 elever,
- 11 besøg i 2. real med 225 elever,
- 30 besøg i 9. og 10. klasse med 473 elever,
- 11 besøg i 8. klasse med 226 elever,
- 5 besøg i 7. klasse med 109 elever,
- 3 besøg i hjælpeklasser med 30 elever.

Endvidere har de fra arbejdsdirektoratet udsendte »studentervejledere« sammen med erhvervsvejlederne givet erhvervsorientering på byens 3 gymnasier samt på Århus Akademi's studenterkursus.

Individuel erhvervsvejledning.

Der har i beretningsåret henvendt sig 1.769 personer til erhvervsvejledningen, og der er med de pågældende ført 3.057 samtaler. De tilsvarende tal var for beretningsåret 1964/65 1.559 personer og 2.993 samtaler – en stigning i antallet af henvendelser på 13%. De 1.769 personer, der henvendte sig, fordeler sig med 921 mænd og 848 kvinder, heraf var 473 mænd og 457 kvinder fra Århus kommune. Hertil kan føjes, at de skolesøgende udgør 30% og ikke-skolesøgende 70% af de 1.769 henvendelser. Det skal dog bemærkes, at en del af de ikke-skolesøgende henvender sig umiddelbart efter skoletidens ophør.

Virksomhedsbesøg.

Erhvervsvejledningen har arrangeret klassevis virksomhedsbesøg for 45 klasser med 652 elever, heraf var 32 klasser med 395 elever fra Århus kommunale skolevæsen.

Erhvervsorientering ved fagfolk.

Der har i beretningsåret været afholdt 3 erhvervsoplysende møder ved fagfolk i Århus rådhus. Møderne var som tidligere år tilrettelagt for elever fra 8., 9. og 10. klasse, 2. real og 3. real samt gymnasieklasserne fra Grenå, Hobro, Horsens, Rønde, Silkeborg og Århus. Møderne blev i alt besøgt af 3.597 personer, fordelt med 1.133 den første aften, 1.263 den anden aften og 1.201 den tredje aften.

Endvidere har erhvervsvejledningen formidlet erhvervsorientering om sygeplejeuddannelsen for elever i 9. og 10. klasse, 2. og 3. real samt gymnasieklasserne. Møderne foregik på Århus Amtssygehus, hvor ledende sygeplejersker samt sygeplejeelever på 1., 2. og 3. år gav en orientering om uddannelsen og selve arbejdet

på hospitalet. Herefter besøgte man sygeplejeskolen og enkelte afdelinger på selve amtssygehuset. 200 elever fra skoler inden for Århus kommunale skolevæsen var tilmeldt disse 3 møder.

Foredrags- og kursusvirksomhed.

Erhvervsvejledningen har i beretningsåret medvirket ved 16 foredrag for forældrekrede med deltagelse af 720 forældre og 75 elever. 5 af foredragene med deltagelse af 188 forældre er afholdt inden for Århus kommunale skolevæsen.

I forbindelse med undervisningsministeriets kurser i erhvervsorientering har erhvervsvejledningen medvirket ved foredrag om erhvervsvejledningsprincipper og om den bistand, der kan ydes skolen. Ved de to møder i Ry og Århus deltog 120 lærere.

Psykotekniske prøver.

I beretningsåret er 160 unge blevet psykoteknisk prøvet, fordelt med 147 mænd og 13 kvinder. Af disse var 39 skolesøgende unge fra Århus kommune.

Hovedparten af de psykotekniske prøver er ønsket af arbejdsgivere med henblik på senere ansættelse af de unge som lærlinge.

Lydbilledbånd.

Erhvervsvejledningen råder nu over 39 forskellige lyd-billedbånd til udlån til skolerne. Der har i beretningsåret været forevist og udlånt 403 billedbånd, en stigning på 63% i forhold til sidste beretningsår.

Lærlingeanvisning.

Erhvervsvejledningen har i beretningsåret anvist 183 personer til arbejdsmarkedet, hvoraf 145 var lærepladser i henhold til lærlingeloven.

Erhvervspraktik

I skoleåret 1965/66 har erhvervsvejledningen formidlet erhvervspraktik for 53 skoler i kontorets område, heraf for samtlige skoler inden for Århus kommunale skolevæsen.

I alt har 139 klasser med 2.012 elever været udstationeret på 3.047 praktiksteder. Fordelingen klassevis og geografisk ser således ud:

	1. gang	2. gang	I alt
8. klasse drenge.....	433	39}	912
8. klasse piger.....	393	47}	
9. klasse drenge.....	524	441}	1.987
9. klasse piger.....	555	467}	
10. klasse drenge.....	30	14}	148
10. klasse piger.....	77	27}	
	2.012	1.035	3.047

Fordelt på Århus, forstæder og kontorets øvrige område ser fordelingen således ud:

	8. kl.	9. kl.	10. kl.	8. kl. elever	9. kl. elever	10. kl. elever	Antal pladser
Århus	9	40	7	108	603	92	1.405
Forstæder	22	20	1	403	326	15	1.041
Kontorets øvrige område	26	14	0	315	150	0	601
	57	74	8	826	1.079	107	3.047 pladser
	139 klasser			2.012 elever			

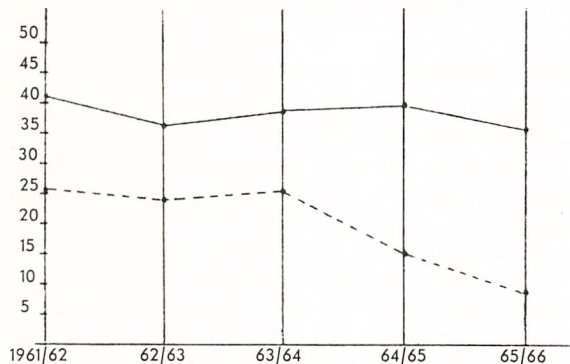
Af skemaet fremgår det, at tidligere retningslinier med hensyn til én udstationering af en uges varighed i 8. klasse og to udstationeringer i 9. og 10. klasse, ligeledes af en uges varighed, ikke er fulgt i skoleåret 1965/66, idet mange skoler ikke ønsker udstationering af elever fra 8. klasse.

Nedenstående skema viser forholdet mellem de eksisterende klasser og de klasser, der er udsendt i erhvervspraktik gennem de sidste fem år.

Århus kommunale skolevæsen.

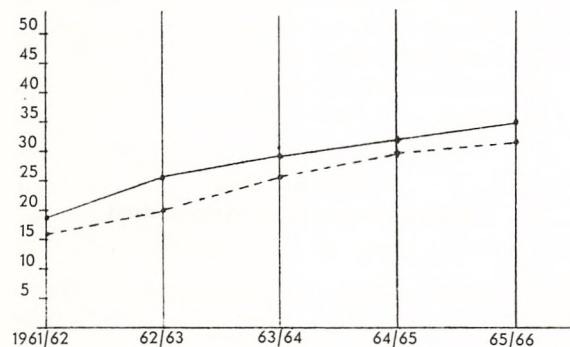
Antal 8. klasser —————

Antal 8. klasser udsendt i erhvervspraktik - - - - -

Antal 9. klasser —————

Antal 9. klasser udsendt i erhvervspraktik - - - - -

Tendensen i den nedadgående kurve for så vidt angår udstationering i 8. klasse svarer til erhvervsvejledningens synspunkt: at udstationering bør undgås på grund af elevernes umodenhed. Herfra dog undtaget elever fra 8. klasse, hvor denne er afgangsklasse, samt elever fra skoler der har klasser af speciel karakter.

Båndcentralen.

I skoleradioens sæson 1965/66 har båndcentralen optaget 210 skoleradioudsendelser.

I årets løb er der til skolerne udsendt 922 kopier af sæsonens udsendelser samt udlånt 132 kopier fra båndarkivet.

Disse 1.054 lydbånd er hørt af mindst 1.421 klasser.

Stipendier 1965/66.

På foranledning af undervisningsministeriets cirkulære af 12. okt. 1964 om uddeling af stipendier til fortsat skolegang i 8., 9., 10. klasse og den 3-årige realafdeling samt deltagelse i kursus til realeksamen vedtog Århus byråd for skoleåret 1965/66 at uddele stipendier efter følgende retningslinier, der var udarbejdet af det af skolekommissionen nedsatte stipendieudvalg:

Grundlaget for tildelingen er den skattepligtige indkomst, hvorfra går 1.000 kr. pr. barn under uddannelse ud over ansøgeren.

Herefter anvendtes følgende skala:

- 1) Elever, hvis forsøger havde fordelingstal under 11.000 kr., tildeltes i almindelighed et stipendium på 800 kr., såfremt der ikke var nogen særlig formue.
- 2) Elever, hvis forsøger havde fordelingstal på 11.000–11.999 kr., tildeltes normalt et stipendium på 600 kr., såfremt der ikke var særlige formueforhold.
- 3) Elever, hvis forsøger havde fordelingstal på 12.000–13.000 kr., tildeltes normalt et stipendium på 400 kr., såfremt der ikke var særlige formueforhold.
- 4) Elever, hvis forsøger havde fordelingstal over 13.000 kr., tildeltes normalt ikke stipendium.

Hvor særlige forhold gjorde sig gældende (forsørgers død, separation, invaliditet m.v.) behandles ansøgningen skønmæssigt.

På dette grundlag blev der for skoleåret 1965/66 uddelt stipendier til 230 skoleelever samt 16 kursus-elever.

Fritidsbeskæftigelsen.

Fritidsbeskæftigelsen ved Århus kommunale skolevæsen etableres efter godkendelse af direktoratet for børne- og ungdomsforsorgen.

Hver elev har for deltagelse i fritidsbeskæftigelse betalt et kontingent på 50 øre pr. måned pr. hold. – Der føres nøjagtig dagbog over elevernes fremmøde. For fritidsbeskæftigelsen gælder i øvrigt:

Det må være passende at starte med omkring 20 elever pr. hold. Møder der i sæsonens løb mindre end 10 elever pr. gang, må man overveje at inddrage holdet.

Elever, der går på fritidshjem, må ikke deltage i skolernes fritidsbeskæftigelse, hvis åbningstiderne falder sammen.

Fritidsbeskæftigelsen begynder sædvanligvis (skolehaverne undtagen) omkring 1. oktober og slutter omkring 1. marts, eventuelt 1. april. Undervisningen finder sted uden for de deltagende børns skoletid.

For timerens længde gælder samme bestemmelse som for aftenskoler: »En undervisningstime af mindst 50 minutters varighed gælder som fuld klokke-tid, såfremt den efterfølges af 10 friminutter, eller når den er sidste time. Gives en undervisning af flere timers varighed uden det anførte ophold mellem timerne, udbetales der kun løn for de klokke-timer, undervisningen har været. Mindre dele af timer end $\frac{1}{2}$ time medregnes ikke«.

Fritidsbeskæftigelsen har for det samlede skolevæsen omfattet:

a) i vinterhalvåret 1965/66:

Fritidsbeskæftigelse ved de enkelte skoler:

Blæseorkestre ved Møllevangskolen og Sct. Annagades skole.

Blokfløjtehold på Lisbjergskolen.

Gymnastikhold på Brobjergskolen, Frydenlundskolen, Skovvangskolen og Vorrevangskolen.

Skakhold på Brobjergskolen, Fjordsgades skole, Sct. Annagades skole, Skovvangskolen og Vorrevangskolen.

Fotohold på Brobjergskolen.

Filmorientering på Fjordsgades skole.

Sløjd på Møllevangskolen.

Dramatik på Samsøgades skole.

b) i sommerhalvåret 1966:

Skolehavevirksomhed ved Møllevangskolen og Vorrevangskolen:

Vorrevangens skolehave – sommerhalvåret 1966:

Havearbejdet påbegyndtes i maj og sluttedes i begyndelsen af oktober. Ca. 125 elever ønskede en skolehave. Havearealet opdeltes i 99 lodder, der alle uddeltes til elever fra Vorrevangskolen. Eleverne fordelte sig på følgende klasser:

	Drenge	Piger	I alt
6. kl.	26	16	42
5. kl.	10	11	21
4. kl.	19	17	36
I alt.	55	44	99

Åbningstiderne har været følgende:

Før ferien: mandag kl. 15⁰⁰–17³⁰

onsdag kl. 15⁰⁰–17³⁰

fredag kl. 15⁰⁰–17³⁰

I ferien: mandag kl. 8⁰⁰–11³⁰

Efter ferien: mandag kl. 14³⁰–17³⁰

fredag kl. 14³⁰–16³⁰

Skolehaverne ved Møllevangskolen i sommeren 1966:

Havearbejdet påbegyndtes omkring 1. maj og sluttede i oktober. Åbningstiderne har før ferien været hver mandag og onsdag kl. 15–18. I maj måned var der dog åben ugens fire første dage fra kl. 15–18. I sommerferien var der åbent mandag kl. 9–12. Efter ferien mandag og onsdag kl. 15–17.

Haven er udstykket i 90 lodder, som alle er tildelt børn fra Møllevangskolen. Der er stor interesse for skolehavearbejdet, så mange elever måtte afvises på grund af pladmangel. De 90 børn, som fik skolehave, er fra 4.-5.-6.-7.-klasse samt 1. og 2. realklasse. De fordeler sig med 38 drenge og 52 piger. Børnene har som sædvanligt mødt flittigt og passet haverne tilfredsstillende. Afgrøderne, såvel grønsager som blomster, har, i de fleste haver, udviklet sig godt, så alt tegner på nuværende tidspunkt til en god høst.

Det har som tidligere år, og navnlig efter ferien, knebet med at have visse afgrøder i fred.

Fritidssvømning i vinterhalvåret 1965/66:

i svømmehallen og i Frydenlundskolens og Vorrevangskolens svømmebassiner.

Adgang til deltagelse har alle elever fra 5. klasse og opefter, såfremt de ikke i forvejen har bestået den danske skoles livredderprøve.

Tilslutningen har været god i alle tre svømmehaller.

På Frydenlundskolen deltog 124 piger og 113 drenge. På Vorrevangskolen deltog 87 piger og 43 drenge.

I disse to svømmehaller undervises kun begyndere.

I svømmehallen, hvor eleverne kan aflægge de 3 svømmeprøver, og dermed erhverve svømmemærkerne i bronze, sølv og guld, var deltagerantallet 573 piger og 538 drenge.

Der blev af eleverne aflagt følgende svømmeprøver: 203 bestod den »lille svømmeprøve«.

176 bestod »frivømmeprøven«.

100 bestod »livredderprøven«.

Rapport over

Biologisk samlings virksomhed

1. april 1965–31. marts 1966.

Det samlede besøgstal på Biologisk Samling, Naturhistorisk Museum, har i ovennævnte tidsrum været følgende:

(Tallene i parentes henviser til sæsonen 1964/65).

1. *Frie eftermiddagsbesøg* :
54 (53) besøgsdage, 4.533 (5.930) gæster, 83,9 (111,9) i gennemsnit.
2. *Skoleklasser på museet* :
27 (25) klasser, 574 (554) elever.
3. *Samlet besøgstal* :
5.107 (6.802) gæster.

Til besøgsstatistikken skal knyttes følgende bemærkninger:

1. *Frie eftermiddagsbesøg* :

De frie eftermiddagsbesøg er stadig Biologisk Samlings vigtigste arbejdsfelt. Der har i denne sæson været en iøjnefaldende nedgang i besøgstallet, hvilket dog ikke bør give anledning til bekymring, idet årsagen her til alene må søges i den helt enestående lange vintersportssæson, der strakte sig fra november til midt i marts. I alle disse måneder var Universitetsparken fyldt med skøjteløbende ungdom, og på baggrund heraf kan det vel endda siges, at et gennemsnitligt besøgstal på over 80 er bemærkelsesværdigt.

Da tøvejret endelig satte ind, sendte vi atter indbydelser til skolerne, men alligevel nåede vi kun op på i alt 483 tilmeldte elever mod sidste år 593.

I sæsonens løb er der foretaget en del indkøb af såvel bøger som tegnematerialer, mens udgifterne til trykning af opgaver har været noget mindre end tidligere på grund af det lavere besøgstal.

2. *Skoleklasser på museet* :

Besøgstallet her ligger på linje med sidste års, og kun i få tilfælde er der rettet forespørgsler til Biologisk Samling om klasseopgaver. Vi vil derfor gerne gøre opmærksom på, at man stadig med udbytte kan benytte disse opgaver, som med den fornødne vejledning kan fås ved henvendelse på Biologisk Samling hver tirsdag og torsdag eftermiddag i sæsonen.

Filmforevisninger :

Disse var tidligere et fast led i Biologisk Samlings arbejdsområde, men de sidste åringers konstant dalende besøgstal har tydeligt vist, at der ikke mere er noget egentligt behov for åbne filmforevisninger.

I år har vi haft én forestilling for Biologisk Samlings faste gæster, idet overjæger Bjerg-Thomsen, Kalø Jagtvæsen, viste og kommenterede en meget smuk naturfilm i farver den sidste åbningsdag før sommerferien.

Denne dag blev i øvrigt yderligere en festdag for børnene, idet Naturhistorisk Museum i anledning af sit 25 års jubilæum trakterede alle med sodavand og wienerbrød.

Biologisk Samling har i den forløbne sæson været ledet af viceskoleinspektør Erik Laursen (indtil 31.12. 1965), lærer Leif Prang (fra 1.1. 1966) og Henning Nielsen. Gymnasieelev Thomas Secher Jensen har assisteret.

Skoleskoven.

har været et væsentlig arbejdsområde for konsulenten i biologi. På grund af den sene åbning efter genopbygningen sidst i maj fandt konsulenten det påkrævet at stille hver uges »konsulentdag« til rådighed med forudgående tilrettelæggelse. I den tid skoleskoven var åben fra 26. maj–23. juni, har der været fuldt belagt.

Lejrskoleophold og skolerejser.

I sommeren 1965 har 852 elever med 84 lærere været på lejrskoleophold, der fordeler sig med 415 elever og 47 lærere i lejrhytten »Svampedam« ved Femmøller, 437 elever og 37 lærere på lejrskoler i henholdsvis Fuglsølejren, i Sønderjylland og i Vesthimmerland. Udgiften til lejrskoler har andraget i alt kr. 70.497,00.

1.132 elever med 96 lærere har været på skolerejser, og udgiften til dagpenge til ledsagende lærere har udgjort kr. 18.824.

Elever arbejder i skoleskoven

Elever arbejder i skoleskoven

Tilskuddet er bevilget efter følgende regler:

- 1) Lejrskoleophold: kr. 10,00 pr. døgn pr. deltager. Dagpenge til ledsagende lærere: kr. 22,45 pr. døgn plus kr. 1,19 pr. overskydende time samt fri vikar ud over gensidigt vikariat. Tilskud til transportudgifter efter særlig bevilling.
- 2) Skolerejser: Dagpenge til ledsagende lærere: kr. 22,45 pr. døgn plus kr. 1,19 pr. overskydende time.
- 3) Under lejrskoleophold og skolerejser i ferier og på skolefridage — bortset fra søndage, der ikke falder i forbindelse med ferier — udgør dagpengene henholdsvis kr. 44,90 pr. døgn og kr. 2,38 pr. overskydende time.

Lejrhytten »Svampedam« ved Femmøller.

Lejrhytten »Svampedam« er en selvejende institution, hvis bestyrelse består af 5 medlemmer:

Skoledirektør Sv. Aa. Rasmussen (formand),
Rådmand Rud. Jensen,
Skoleinspektør Thorkild Simonsen,
Overlærer, fru Birgit Haaning,
Overass. Bent Jessen.

Den daglige ledelse har økonoma frk. A. J. Hansen.

Følgende skoler har i 1966 haft lejrskoleophold på »Svampedam«:

20/5–26/5 Specialklasser fra N. J. Fjordsgades skole, Frydenlundskolen og Sct. Annagades skole, i alt 24 elever.

1/6– 7/6 Ny Munkegades skole med 47 elever.

13/6–19/6 Hjælpeklasser fra Brobjergskolen, Katrinebjergskolen og Skovvangskolen, i alt 51 elever.

12/8–17/8 Marselisborg Gymnasium med 29 elever.

17/8–23/8 Frydenlundskolen med 62 elever.

23/8–29/8 Sct. Annagades skole med 74 elever.

29/8– 4/9 Skovvangskolen med 52 elever

4/9–10/9 Nørre Boulevard skole og Paradisgades skole med i alt 62 elever

10/9–16/9 Paradisgades skole samt Mölnlyckes skole, Sverige, med i alt 62 elever

16/9–21/9 Skovvangskolen med i alt 61 elever.

I skolernes sommerferie 1966 har der i lighed med tidligere år været børn fra »Børnens Kontor«:

27/6–11/7 57 drenge

11/7–25/7 59 piger

25/7– 7/8 48 drenge.

Lejren har desuden været udlejet til 2 weekend-ophold.

Specialundervisning.

Beretning fra Kirkevængets skole 1965/66.

I skoleåret er i alt undervist 15 elever.

I årets løb er udskrevet 10 elever, heraf 4 elever til børneforsorgen, 2 elever til hjælpeskolen, 2 til læseklasse og 2 til 5.–6. klasser.

Som tidligere år har der været samarbejde med forældrene: 192 samtaler, heraf 33 ved besøg i hjemmene; desuden 2 forældremøder.

Klinisk psykolog har haft 6 ugentlige timer med børn, der fik terapeutisk behandling.

Det til skolen knyttede fritidshjem er midlertidigt lukket.

Ved skolen virker herefter to lærere.

Som et led i skolens arbejde afholdes en ugentlig konferencetime.

I 1965/66 har specialklasserne haft følgende antal elever:

	Drenge	Piger	I alt elever
1 taleklasse	5	7	12
4 høreklasser	12	10	22
2 synsklasser	7	1	8
2 klasser for bevægelses-hæmmede	7	3	10

Placering af elever i specialklasser finder kun sted, hvis defekten er et alvorligt handicap for eleven i undervisningen. Overflytning til almindelig klasse sker, så

snart eleven har mulighed for at følge med der uden væsentlige vanskeligheder for sig selv, og uden at belaste undervisningen af klassen i særlig grad. I et sådant tilfælde har der været etableret støtteundervisning i 3 ugentlige timer.

Taleelevernes fordeling på skolerne :

	Udtaget v/US marts 1965	Udtaget i årets løb	I alt
1. Brobjerg.....	3	8	11
2. Finsensg.....	1	5	6
3. Fjordsg.....	2	7	9
4. Frydenl.....	1	7	8
5. Ingersl.....	1	0	1
6. Katrinebj.....	2	6	8
7. Kirkevænget..	0	1	1
8. Lisbj.....	0	0	0
9. Læssøesg.....	2	2	4
10. Møllv.....	5	6	11
11. Ny Munkeg...	3	3	6
12. Nr. Boulev...	5	4	9
13. Paradisg.....	5	0	5
14. Samsøg.....	5	2	7
15. Sct. Annag...	2	5	7
16. Skovvang...	3	5	8
17. Vorrev.....	8	7	15
I alt udtaget.....	48	68	116
Ikke færdigbehandlet i 1964/65.....			54
Behandling udsat til 1965/66.....			7
			177
Udgået af fig. grunde:			
Flyttet.....			4
Behandling udsat til 1966/67.....			33
			37
I alt behandlet i 1965/66.....			140
Heraf færdigbehandlet.....			80
Ikke færdigbehandlet i 1965/66.....			60
Behandling udsat til 1966/67.....			33
I alt overført til 1966/67.....			93

Hørehæmmede elever i de almindelige klasser har fået vejledning i brugen af høreapparat og timer i mund-aflæsning og høretræning. Samtidig er der givet vejledning til skolen og hjemmet.

Taleundervisning af børn fra de almindelige klasser har fundet sted på 8 skoler og er blevet varetaget af 6 tale-hørepedagoger.

Sygehusundervisning er efter anmodning fra Århus Kommunehospital givet til 6 elever.

Skolepsykologisk kontor 1965/66.

Personalet ved Skolepsykologisk kontor bestod i skoleåret 1965/66 af en ledende skolepsykolog, seks skolepsykologer, en socialrådgiver og en kontorassistent. Der har gennemsnitlig været 195 ugtl. psykologtimer til rådighed for det skolepsykologiske arbejde.

Følgende tabel viser antal henviste børn fra de enkelte skoler:

	elever
Brobjergskolen.....	31
Finsensgades skole.....	35
N. J. Fjordsgades skole.....	16
Frydenlundskolen.....	40
Hjælpskolen.....	11
Ing. Boulevardskole.....	13
Katrinebjergskolen.....	27
Kirkevængets skole.....	6
Lisbjergskolen.....	3
Læssøesgades skole.....	32
Møllvangskolen.....	52
Ny Munkegades skole.....	18
Nørre Boulevardskole.....	21
Paradisgades skole.....	31
Samsøesgades skole.....	23
Sct. Annagades skole.....	19
Skovvangskolen.....	39
Vorrevangskolen.....	24
I alt..	441

Eleverne er behandlet for følgende tale- og stemmelidelser :

Lidelse	Skoleår																				I alt		
	1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.		9.		10.			I alt	
	D.	P.	D.	P.	D.	P.	D.	P.	D.	P.	D.	P.	D.	P.	D.	P.	D.	P.	D.	P.		D.	P.
Svag artikulat..	-	-	1	-	3	-	1	-	-	-	-	-	2	-	2	-	-	1	-	-	9	1	10
Sprogfejl.....	2	1	3	4	4	-	5	1	2	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	17	8	25
Læsp.....	-	-	5	8	11	7	1	3	4	1	2	-	1	-	1	-	-	-	-	-	25	19	44
Snøvl.....	-	1	-	2	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	4	6
Løbsk tale.....	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	2	3	5
Stammen.....	3	-	1	1	2	-	5	-	6	1	1	-	4	-	2	-	4	1	1	-	29	3	32
Stemmelidelse..	-	-	2	1	2	-	3	1	-	2	2	-	1	2	1	-	-	-	-	1	11	7	18
I alt..	5	2	12	17	23	9	15	5	13	4	6	2	9	2	6	0	4	2	2	2	95	45	140
Tilsammen..	7		29		32		20		17		8		11		6		6		4		140		

Antallet af henviste børn har i skoleåret 1965/66 været 462, heraf er 311 drenge og 151 piger.

Fra de første 5 skoleår henvistes i alt 417 børn.

Af de 462 børn er der henvist 18 børn, som endnu ikke havde påbegyndt skolegangen. Disse børn er af hjemmet ønsket undersøgt med henblik på specialundervisning allerede fra 1. klasse eller med henblik på skolegangsudsættelse.

Fra »Solbakken«, der er et hjem for kronisk syge børn og unge, er der henvist 3 børn med henblik på placering i spastikerklasse.

Nedenstående oversigt viser antallet af henvisninger gennem de sidste 10 år:

1956/57..	386 børn	1961/62..	386 børn
1957/58..	434 »	1962/63..	456 »
1958/59..	472 »	1963/64..	420 »
1959/60..	406 »	1964/65..	467 »
1960/61..	336 »	1965/66..	462 »

Henvisningsårsagerne fremgår af følgende oversigt, der dog kun angiver de primære årsager, som de er anført af skolen:

Henvisningsårsager	Elever
Dårligt standpunkt... } Kan ikke følge klassen } Læsevanskeligheder }	326
Rapseri - skulkeri.....	19
Tilpasningsvanskeligheder.....	38
Skoleumodenhed.....	15
Hjemmets ønske.....	58
Andre årsager.....	6
I alt..	462

Undersøgelser.

Nedenstående oversigt over behandlingsgrupperne i skoleåret 1965/66 omfatter børn, der er henvist i 1964/65 og 1965/66.

Oversigten er meget grov, bl.a. fordi det enkelte barn kun er talt med i en af behandlingsgrupperne - og her fortrinsvis de undervisningsmæssige, selv om flere foranstaltninger har fundet sted samtidig. Når f.eks. et barn har fået ekstra læsetræning på et læsehold, og der desuden har fundet en måske langvarig rådgivning af forældrene sted, er barnet placeret i gruppen »ekstra læsetræning«.

Behandlingsgrupperne.

	Elever
Hjælpeklasse.....	27
Læseklasse.....	54
Ekstra læsetræning.....	198
Børneværn.....	18
Oversidning m/observation.....	8
Rådgivning.....	103
Klasseflytning.....	8

	Elever
Skoleflytning.....	22
Psykiatrisk børnehospital.....	4
Kirkevængets skole.....	3
Taleklasse.....	3
Spastikerklasse.....	2
Julemærkehjem.....	5
Skoleudsættelse.....	3

I alt.. 458

For 10 børns vedkommende er sagen efter aftale med skole og/eller forældre henlagt uden egentlig undersøgelse. 6 henviste børn er flyttet fra Århus, inden undersøgelse har fundet sted.

Undervisning af børn med læse- og stavevanskeligheder.

Der har i det forløbne år været 11 læseklasser og 49 læsehold. Nedenstående viser, hvordan læsehold og -klasser har været fordelt på de enkelte skoler:

	Læsehold	Læseklasser
Brobjergskolen.....	4	0
Finsensgades skole.....	4	0
N. J. Fjordsgades skole...	2	2
Frydenlundskolen.....	3	0
Ing. Boulevards skole....	1	0
Katrinebjergskolen.....	5	0
Lisbjergskolen.....	1	0
Læssøesgades skole.....	2	0
Møllevangskolen.....	5	2
Ny Munkegades skole....	1	0
Nørre Boulevards skole...	3	0
Paradisgades skole.....	2	0
Samsøgades skole.....	4	2
Sct. Annagades skole....	3	1
Skovvangskolen.....	3	2
Vorrevangskolen.....	6	2

I alt.. 49 11

Læseklasserne har været årgangsdelte, således at der i hver læseklasse har været 10 jævnaldrende børn. Der har været læseklasser fra 3. til 7. klassetrin. Læseholdene har haft fra 4 til 8 ugentlige timer afhængig af børneantallet. Så vidt muligt har læseholds børnene fået 4-5 ugentlige timer hver. Børnene i læseklasser og på læsehold har fået individuel undervisning nøje tilpasset den enkeltes standpunkt og særlige vanskeligheder.

Alle børnene er efterprøvet enkeltvis to gange i årets løb af skolepsykologerne.

Skolemodenhedsundersøgelser.

Skolemodenhedsundersøgelserne i januar-februar foregik som tidligere år på Sct. Annagades skole og på Skovvangskolen.

Skolemodenhedsprøve 1966.

Børn født i	Fordeling af børn f. 1/8 59-30/4 60	Heraf indskr. i komm. skoler	I alt undersøgt	Indskr. af de undersøgte	Indskrivning frarådet		Tvivlstilfælde		Indskrivning tilrådet	
					I alt undersøgt	Indskr. af de unders.	I alt undersøgt	Indskr. af de unders.	I alt undersøgt	Indskr. af de unders.
August 1959.....	125	91	82	65	22	7	6	4	54	54
September ».....	125	88	89	74	16	3	11	9	62	62
Oktober ».....	106	56	69	51	19	3	12	10	38	38
November ».....	134	57	80	45	27	5	14	3	39	37
December ».....	119	46	74	45	25	1	10	6	39	38
Januar 1960.....	91	20	41	20	14	0	11	5	16	15
Februar ».....	113	4	43	5	38	0	0	0	5	5
Marts ».....	144	4	44	5	39	0	1	0	5	5
April ».....	85	3	25	5	19	0	0	0	5	5
I alt..	1.042	369	547	315	219	19	65	37	263	259 ¹

¹ Heraf 14 i andre skoler.

Forældre med børn født i tidsrummet 1. august 1959 til 31. januar 1960 fik tilbudt at få deres børn skolemodenhedsprøvet.

Af de 700 børn, der – uden at være undervisningspligtige – havde ret til at begynde skolegangen, deltog 435 i prøven, det svarer til 62%.

Foruden de ovennævnte børn har man tilbudt at skolemodenhedsprøve de børn, der er født mellem 1. februar 1960 og 30. april 1960. Af de 342 mulige blev 112 prøvet, hvilket svarer til 33%.

Følgende tabel viser, hvor mange børn der i de sidste år har fået tilbud om undersøgelse, og hvor mange der har deltaget i prøven:

Ar	Antal mulige deltagere	Antal deltagere	%
1955.....	1.285	231	18
1956.....	1.217	342	28
1957.....	1.171	391	33
1958.....	1.162	398	34
1959.....	819	330	40
1960.....	833	433	52
1961.....	781	430	55
1962.....	748	406	54
1963.....	785	474	60
1964.....	711	460	65
1965.....	968	570	59
1966.....	1.042	547	53

Forældrene viser altså fortsat stor interesse for disse skolemodenhedsundersøgelser. Der er dog endnu nogle forældre, der sender deres børn i skole, før de er fyldt 7 år, uden at lade dem skolemodenhedsprøve, men som tabellen viser, er antallet efterhånden ret begrænset.

Nedenstående tabel viser antallet af ikke-undervisningspligtige børn, der er indskrevet uden at være undersøgt:

1955....	463 børn	1961....	79 børn
1956....	326 –	1962....	116 –
1957....	313 –	1963....	79 –
1958....	251 –	1964....	62 –
1959....	218 –	1965....	46 –
1960....	113 –	1966....	54 –

Efter skolemodenhedsundersøgelsen har der været ført samtaler med samtlige børns forældre, dels for at få klarlagt barnets hjemlige situation, dels for at rådgive forældrene, der i langt de fleste tilfælde har fulgt skolepsykologernes råd.

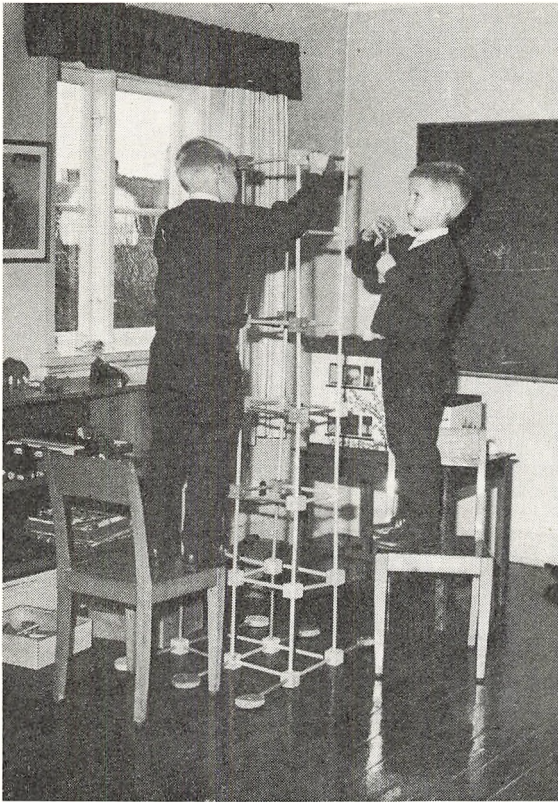
Af ovenstående tabel kan bl.a. ses, at 315 eller 58% af de 547 undersøgte børn blev indskrevet i skole. Kun 19 af de 219 frarådede blev indskrevet. I lidt over halvdelen af tvivlstilfældene blev børnene indskrevet. 4 børn, hvor skolegang blev tilrådet, blev ikke sendt i skole.

Af de 112 yngste deltagere i skolemodenhedsprøven (børn født mellem 1. februar 1960 og 30. april 1960) blev 15 betegnet som skolemodne, og disse blev alle indskrevet, mens de 97 ikke-skolemodne iflg. byrådets afgørelse ikke kunne indskrives til skolegang i 1966.

Skematisk oversigt vedr. skolemodenhedsprøver 1966 af ikke-undervisningspligtige børn født 1. august 1959–30. april 1960 (se ovenstående tabel).

Socialrådgiverens arbejde.

Socialrådgiveren har taget sig af 130 elevers forhold. Som tidligere er en stor del af disse elever henvist på grund af forsømmelser og skulkeri. Mange af dem kommer fra familier, som bor under så dårlige boligforhold, at det er umuligt for dem at leve op til den standard, der er den herskende i skolemiljøet. Der ydes disse familier støtte på mange måder; men man må fra skolens side se i øjnene, at så længe boligsituationen ikke kan ændres for disse familier, vil hjælpeforanstalt-

I venteværelset på skolepsykologisk kontor

ninger kun være lapperier, og at kravene derfor må lempes for disse familier og deres børn. Det er vigtigt, at børnene vænnes til at passe skolen, og der må derfor til stadighed være et nært samarbejde mellem skole, skolepsykolog og socialrådgiver for at finde frem til de støtteforanstaltninger, der er til rådighed.

I en del andre sager vedr. skulkeri og adfærdsvanskeligheder har der været et nært samarbejde mellem skolen, den kliniske psykolog og socialrådgiveren, ofte over længere tid, idet børn og forældre har gået til samtaler, etc. hos henholdsvis psykolog og socialrådgiver, som samtidig har haft kontakt med skolerne. Der har været afholdt konferencer mellem implicerede parter, f.eks. lærere, fritidshjems-lærere, hjemkonsulent, repræsentant fra børneværnet m.fl. Dette skulle gerne fortsættes, da det dels bedrer forståelsen af og kendskabet til de forskellige institutioners virke og ydeevne, og dels forøger interessen og muligheden for at hjælpe et vanskeligt stillet barn. Flere skoleinspektører har selv taget initiativet til sådanne konferencer.

Flere elever, som har villet udskrives efter 7. eller 8. skoleår, er blevet hjulpet til et efterskoleophold. Der er stigende interesse blandt forældre for denne skoleform til de skoletrætte og pubertetsprægede børn.

Sagerne har gennemgående været af vanskeligere art

end tidligere. Der har bl.a. været mange børn med pubertetsvanskeligheder.

Der er foretaget 381 besøg i hjem og institutioner. 14 børn fra hjælpeklasserne er blevet psykoteknisk undersøgt.

Klinisk virksomhed.

En af skolepsykologerne, der har særlig klinisk uddannelse, har varetaget det kliniske arbejde, som har bestået dels i undersøgelse og behandling af børn, der er henvist på grund af sværere adfærdsforstyrrelser, dels i terapi af nogle af de på Kirkevængets skole placerede børn.

I løbet af året er der desuden foretaget en del karakterologiske testninger som supplement til andre skolepsykologiske undersøgelser.

En del børn har over en længere periode regelmæssigt været på kontoret til samtaler, observation eller behandling.

Eleverne på Kirkevængets skole har været behandlet enkeltvis eller i grupper gennem terapi i legerummet.

Samarbejde med andre institutioner.

Skolepsykologisk kontor har i det forløbne år foruden med skolerne haft et godt samarbejde med børneværnet. Der er henvist 18 børn til børneværnet, men samarbejdet har drejet sig om et betydeligt større antal, idet en række af børneværnets klientel er henvist dertil ad andre veje.

Til Psykiatrisk børnehospital i Risskov er henvist 4 børn, men også her har samarbejdet haft et betydeligt større omfang, idet mange af hospitalets patienter henvises af læger.

Endvidere er der samarbejde med revalideringscentret, fritidshjemmene og børnehaverne. For de sidstes vedkommende har det væsentligst drejet sig om skolemodenhedsproblemer.

Kursusvirksomhed, besøg m.m.

Skolepsykologisk kontor har haft besøg af forskellige lærere og psykologer fra ind- og udland.

Tre af skolepsykologerne har 1965/66 deltaget i et af Dansk Psykologforening arrangeret kursus i personlighedspsykologi.

Kontoret har været repræsenteret ved to skolepsykologiske fællesmøder på Nyborg Strand med deltagelse af skolepsykologer og konsulenter for særundervisning fra hele landet.

Skolepsykologerne har medvirket som instruktører ved forskellige kurser og som foredragsholdere ved forældremøder.

Ved de århusianske læseklasser og læsehold har der været kursister i praktik fra lærerhøjskolens tale- og tunghørekursus og fra læseklassekursus.

Børnenes sundhed.

Skolelægeinstitutionen.

Pr. 1. august 1965 var ansat: 1 skoleoverlæge, 11 skolelæger, 1 ledende sundhedsplejerske og 21 skolesundhedsplejersker.

Ud over de kommunale skoler er følgende skoler i Århus tilsluttet kommunens skolelægeordning – Århus Katedralskole, Århus Statsgymnasium samt de private skoler: Fengers Skole, Århus Friskole, Forældreskolen, N. Kochs Realskole, Fru Laursens Realskole, Elise Smiths Skole og St. Knuds Skole.

Skolelægetilsynet er foretaget efter de i reglement og regulativ for skolelægeordningen i Århus gældende regler.

I skoleåret 1965/66 undersøgte i alt 15.480 elever ved den sædvanlige årlige undersøgelse. Der ud over er der foretaget kontrolundersøgelse af de elever, hvis helbredstilstand krævede en særlig kontrol, i alt er kontrolundersøgt 2.647 elever svarende til 16% af samtlige elever. (Elever henvist for skader eller lignende er ikke medregnet). Disse kontrolundersøgelser er en betydningsfuld del af skolelægevirksomheden. Den stadige kontrol med de lidelser, børnene har, eller er mistænkt for, og som man frygter for kan forværres eller udvikles (f.eks. ørelidelser, øjenlidelser, epilepsi, sukkersyge, alvorlige ryglidelser og m.a.) gør, at man kan gribe ind, inden lidelsen når at udvikle sig. Skal dette kontrolsystem være effektivt, kræver det, at alle eleverne undersøges én gang om året, således som det er tilfældet i Danmark.

Ved den årlige undersøgelse afsløres stadig mange sygelige tilstande hos eleverne, mange lidelser, selv alvorlige, observeres ofte ikke hverken af forældre eller lærere, idet mange lidelser er snigende og kun giver få symptomer i begyndelsen. Børnene kommer heller ikke til lægen af sig selv. De har ikke nogen direkte målestok, hvormed de kan sammenligne sig med kammeraterne, og hvis det ikke gør ondt, eller der kommer andre alarmerende symptomer, tror de, det skal være sådan, og tænker ikke på at fortælle noget. Men selv om de har mistanke om, at ikke alt er, som det skal være, generer de sig ofte for at sige noget, de vil ikke være anderledes end kammeraterne. Dette sidste synes dog skolelægetilsynet at have forandret. Det er nu ikke sjældent, at børnene af sig selv kommer til skolelægen og fortæller, at det kniber med at se eller høre, eller hvad det nu kan være, og herved er i mange tilfælde en begyndende sygdom blevet afsløret, så at behandling kunne institueres i tide.

Af de undersøgte elever blev 1.940 (svarende til 12% af det samlede elevtal) henvist til hjemmets læge for sygelige tilstande, som det var af betydning at få rettet.

Elevernes høreevne bestemmes ved hjælp af toneaudiometri, der udføres af skolelægen og indgår som

et led i den almindelige årlige undersøgelse. Hver skolelæge har et audiometer, så at elevernes høreevne kan kontrolleres, når som helst det skønnes nødvendigt. (Ca. 6% af eleverne har ørelidelser).

For de elever, der trods adækvat behandling har så store handicap, at de ikke kan følge normalskolens undervisning, er der oprettet specialklasser (der henvises til beretningen fra inspektørerne for specialundervisningen i Århus), hvor de kan få undervisning afpasset efter deres særlige handicap. Ud fra de erfaringer, der er høstet ved undervisningen af disse børn, har det vist sig, at det er muligt at undervise mange flere, selv sværthandicappede, i normalklasser, end man tidligere havde troet muligt. Selvfølgelig må der tages visse hensyn, som dog ikke er uoverkommelige, til disse elever, men gør man det, har vi erfaring for, at de kan undervises på lige fod med de andre elever i normalklassen.

Man må derfor regne med, at flere og flere af de handicappede elever kommer til at gå i normalklasser, en udvikling der vil være af virkelig positiv betydning, dels for de handicappedes indpasning i normalsamfundet og dels for samfundets stilling over for dem.

Vedrørende bekæmpelsen af hyppige småforsømmelser henvises til efterfølgende artikel.

Det vil føre for vidt at give en oversigt over de lidelser eller sygelige tilstande, der i årets løb er påvist af skolelægerne, de hyppigste er øjen- og ørelidelser, der optræder med en hyppighed på henholdsvis 15% og 6%.

Ud over den årlige undersøgelse og kontrolundersøgelserne mødte efter et groft skøn ca. 10.000 elever op hos skolelægerne og sundhedsplejerskerne, fordi de følte sig syge, eller fordi de havde pådraget sig småskader og læsioner i skoletiden; antallet af disse sidste var meget stort.

Skolesundhedsplejerskerne har i årets løb foretaget 325 hjemmebesøg for at tale med forældrene om børnenes helbredstilstand.

Pigerne i 7. klasserne har af sundhedsplejerskerne fået et kursus i barnepleje strækkende sig over 6 timer.

Eleverne på 7. klassestrin har i de fleste af skolerne fået undervisning i seksuallære af skolelægerne.

Der gøres et stort arbejde for at bibringe eleverne forståelse af personlig og almen hygiejne, sundhedsplejerskerne, der i særlig grad er med i dette arbejde, anvender til anskueliggørelsen forskellige tavler og flonellograf. En særlig vægt lægges der på at bibringe elever og forældre forståelse af, hvor vigtigt det er, at børnene får den rette kost. Kostproblemer er jo noget, der næsten dagligt drøftes i presse, radio og fjernsyn, men det er, som om denne propaganda ikke er nok. Den personlige, individuelle propaganda, der udøves af skolelægen og især sundhedsplejerskerne, synes betydelig mere effektiv.

Tuberkuloseundersøgelsen.

Tuberkulosekontrollen foregår i samarbejde med Centralstationen og omfatter samtlige elever og det ved skolen ansatte personel. Vedrørende undersøgelsens omfang henvises til tidligere årsberetninger.

Der blev i skoleåret 1965/66 røntgenundersøgt (ved røntgenovnen eller på Centralstationen) 2.011 skoleelever og 1.170 personer ansat ved skolevæsenet. Undersøgelsen afslørede sygelige tilstande hos 5, men hos ingen af de undersøgte fandtes tegn til smittefarlig tuberkulose.

I samme skoleår blev 903 elever calmettevaccinerede, heraf var 28 re-vaccinationer.

Børnetandklinikken.

På børnetandklinikken var den 1. august 1966 ansat følgende personale: 1 overtandlæge, 1 specialtandlæge, 1 afdelingstændlæge, 15 heldagsbeskæftigede børnetandlæger, 8 deltidsbeskæftigede børnetandlæger, 2 kontorassistenter, 18 klinikassistenter, 8 klinikelever og 1 røntgenfotograf.

I skoleåret 1965/66 har tilmeldingsprocenten for børn til indkaldelse på klinikken været 97,0%.

Det samlede antal konsultationer har været 48.945, og der er på de indkaldte patienter i alt udført følgende behandlinger:

Fyldninger.....	45.532
Protesebehandlinger.....	13
Indlæg.....	20
Rodbehandlinger.....	689
Extraktioner.....	5.875
Injektioner.....	8.549
Analgesi.....	4.819
Tandrensninger.....	5.216
Tandkødsbehandlinger.....	131
Beslibninger.....	1.044
Cariesprofylakse.....	6.297
Modeller.....	1.155
Påbeg. ortodontisk behandling.....	296
Sluttet ortodontisk behandling.....	141
Operationer.....	85
Røntgen.....	1.623
Laboratorieundersøgelser.....	0
Hospitaliseringer.....	16
Fracturer.....	130
Provisoriske kroner.....	68

Behandlinger i alt..... 81.699

Der lægges fra klinikens side stor vægt på de forebyggende arbejder mod tandcaries, og som i foregående år er det planlagte program gennemført, iflg. hvilket tandbørstning med en svag opløsning af natriumfluorid finder sted på skolerne under ledelse af personale udsendt af klinikken. Denne tandbørstning gennemføres 4 gange årligt, og der mødes værdsat bistand og for-

ståelse fra skolemyndighedernes og lærerpersonalets side.

Børnetandklinikken råder over filialklinikker på følgende skoler: Møllevangskolen, Vorrevangskolen, Katrinebjergskolen, Skovvangskolen og Frydenlundskolen, i alt 12 tandlægearbejdspladser samt 11 på hovedklinikken i Graven, i alt 23 tandlægearbejdspladser.

Udbygningen af filialklinikker har for de enkelte skoler, hvor disse er placeret, betydet en væsentlig forbedring af forholdene mellem skole – tandklinik og tandklinik – forældre, og dermed medvirket til en generel kvalitetsforbedring, samt en betydelig formindskelse af spildtid for alle parter.

Med skolelægeinstitutionen og med skolernes talepædagoger har samarbejdet fungeret tilfredsstillende. I samarbejde med narkoseafdelingen på Århus kommunehospital har i flere tilfælde patienter fået tandbehandling i forbindelse med hospitalisering, idet deres helbredstilstand forhindrede normal behandling på klinikkerne.

Endvidere er samarbejdet fortsat med specialafdelinger på Kommunehospitalet og Tandlægehøjskolen for undersøgelse og behandling af tilfælde af usædvanlige og alvorlige tilstande i kæber og tænder.

Videreuddannelsesprogrammer for tandlæger har væsentlig omfattet praktisk instruktion i tandreguleringstilfælde, samt en ugentlig studiekreds i socialodontologiske problemer. Der har endvidere været givet tekniske demonstrationer for anvendelse af nye materialer.

Børnetandklinikken har også et tilfredsstillende samarbejde med Erhvervsvejledningen i Århus.

Publikationer.

I skoleåret 1965/66 er følgende publikationer udgæet fra Børnetandplejeinstitutionen: Odontologisk tidsskrift: Special applications of the Panoramix method. Af Tandlæge Flemming Moss Hansen, Børnetandklinikken.

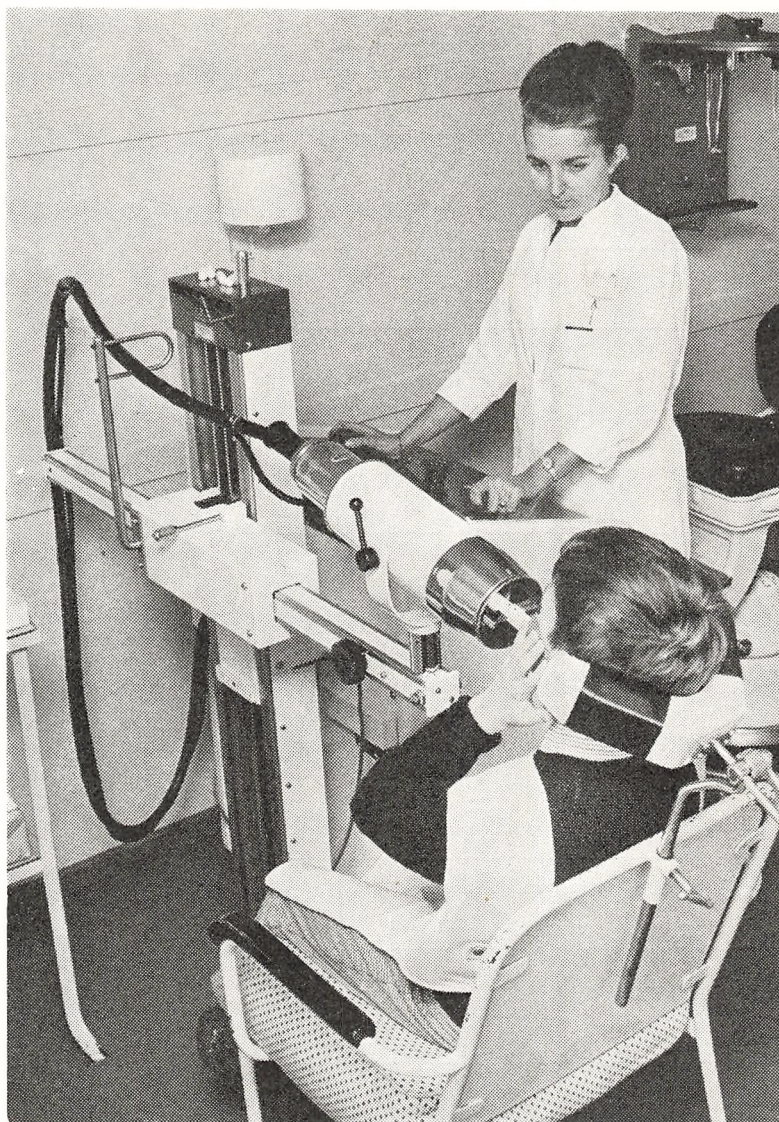
Forekomsten af fortandsfrakturer hos afgangsbørn fra Århus kommunale børnetandklinik.

I løbet af skoleåret 1964/65 blev samtlige elever, der på grund af alder blev udskrevet fra Århus kommunale Børnetandklinik, undersøgt med Panoramix-røntgen for at sikre den bedst mulige opfattelse af børnenes tandstatus ved udskrivning fra klinikken.

I det følgende skal redegøres for en af denne undersøgelses mange sider – forekomsten af fortandsfrakturer.

Et nøjere kendskab til frakturforekomsten vil være en af mange nødvendige forudsætninger for at kunne sætte ind på at forebygge disse skader, der for såvel patienten som den behandelende tandlæge rummer alvorlige problemer.

Det samlede antal patienter, der indgik i undersøgelsen, omfatter alle afgangsbørn og disse fordeler sig

En elev får tænderne røntgenfotograferet.

efter køn og skolelinie som vist i tabel 1. Tabel 2 viser samtlige undersøgte procentvise fordeling efter køn og skolelinie.

Tabel 1.

Kon	Linie		Total
	A	B	
Drengene.....	280	167	447
Piger.....	239	180	419
Total.....	519	347	866

Tabel 2.

Kon	Linie		Total
	A	B	
Drengene.....	32,2	19,3	51,5
Piger.....	27,7	20,8	48,5
Total.....	59,9	40,1	100,0

Tabel 2a og 2b viser den procentvise fordeling af henholdsvis drenge og piger i a og b linien.

Tabel 2a.

Køn	Linie		Total
	A	B	
Drengene.....	53,9	48,1	51,5
Piger.....	46,1	51,9	48,5
Total.....	100,0	100,0	100,0

Tabel 2b.

Køn	Linie		Total
	A	B	
Drengene.....	62,6	37,4	100,0
Piger.....	57,0	43,0	100,0
Total.....	59,9	40,1	100,0

Hvis det at erhverve en fraktur fordelte sig lige på alle børn uanset køn og skolelinie, ville man vente, at de patienter, der havde diagnosen, fraktur af een eller flere fortænder, ville fordele sig som anført i tabel 2, 2a og 2b. Således forholder det sig imidlertid ikke.

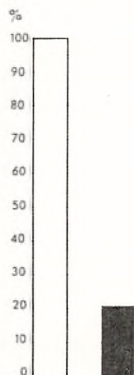
Undersøgelsen viste følgende antal patienter med een eller flere frakturer:

Tabel 3.

Køn	Linie		Total
	A	B	
Drengene.....	73	31	104
Piger.....	39	36	75
Total.....	112	67	179

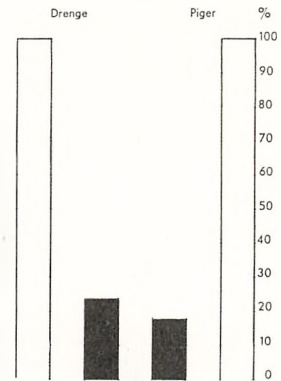
Det vil sige, at 20,7% af samtlige undersøgte patienter havde een eller flere frakturer.

Fig. 1.

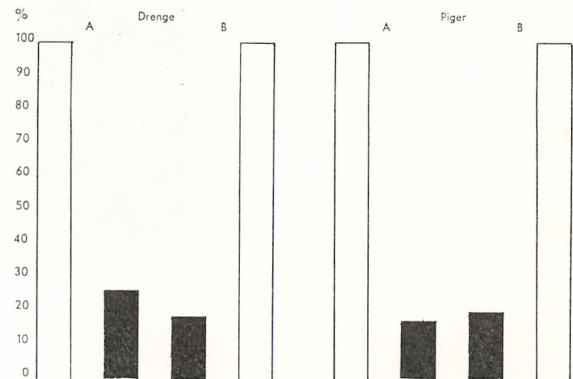
Betragter man kønsforskelle i hyppigheden af frakturer, ses det, at 23,3% af samtlige undersøgte drenge har fraktur og 17,9% af samtlige undersøgte piger.

Fig. 2.

Efter således at have vist kønsforskelle i frakturforekomsten kunne man nu spørge, om der også fandtes forskelle mellem de to skolelinier i denne henseende? Det viser sig da, at 26,1% af drengene i A-linien og 18,6% af drengene i B-linien har fraktur. For pigernes vedkommende bliver forskellen noget mindre – 16,3% for piger i A-linien og 20,0% for piger i B-linien.

Fig. 3.

Hvis man i stedet for at gå ud fra det antal patienter, der havde diagnosen fraktur, betragter det antal tænder der var frakturerede, fordeler disse sig som vist i tabel 4.

Tabel 4.

Køn	Linie		Total
	A	B	
Drengene.....	106	50	156
Piger.....	49	43	92
Total.....	155	93	248

Tabel 5 viser den procentvise forekomst af frakturerede tænder fordelt efter køn og skolelinie og tjener sammen med tabel 5a og 5b til sammenligning med tabellerne 2, 2a og 2b.

Tabel 5.

Køn	Linie		Total
	A	B	
Drengene.....	42,7	20,1	62,8
Piger.....	19,8	17,4	37,2
Total.....	62,5	37,5	100,0

Tabel 5a.

Køn	Linie		Total
	A	B	
Drengene.....	68,4	53,7	62,8
Piger.....	31,6	46,3	37,2
Total.....	100,0	100,0	100,0

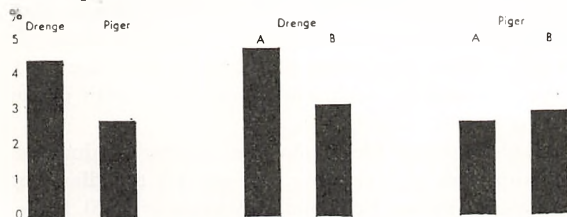
Tabel 5b.

Køn	Linie		Total
	A	B	
Drengene.....	67,9	32,1	100,0
Piger.....	53,2	46,8	100,0
Total.....	62,5	37,5	100,0

Taget for alle patienter under eet gælder det, at 3,6% af samtlige fortænder i over- og underkæben er fraktureret. For drengene alene bliver dette frakturindeks 4,4, mens det for pigerne er 2,7. Tager man hensyn til såvel linie som køn, bliver indekset for A-drengene 4,7, for B-drengene 3,1, for A-piger 2,6 og for B-piger 2,9. Som det også fremgår af fig. 4, skiller A-drengene sig tydeligt ud fra de øvrige undersøgte.

Fig. 4.

Den procentvise forekomst af frakturerede tænder.

Ved en gennemgang af de undersøgte journaler har man konstateret, at 26,6% af de ved røntgenunder-

søgelse påviste frakturer har været behandlingskrævende – hermed menes enhver form for behandling fra medikamentel behandling til kroneerstatninger og operative indgreb.

Journalen giver samtidig oplysninger om ulykkestedet. De behandlingskrævende frakturer fordelt efter ulykkested vises i tabel 6, 6a og 6b.

Tabel 6.

Den procentvise fordeling af de behandlingskrævende frakturerede tænder efter køn og ulykkested.

	I skole	Uden for skole	Total
Drengene.....	22,7	37,9	60,6
Piger.....	28,8	10,6	39,4
Total.....	51,5	48,5	100,0

Tabel 6a.

	I skole	Uden for skole	Total
Drengene.....	44,1	78,2	
Piger.....	55,9	21,8	
Total.....	100,0	100,0	

Tabel 6b.

	I skole	Uden for skole	Total
Drengene.....	37,5	62,5	100,0
Piger.....	73,1	26,9	100,0

Tabellen viser, at nogenlunde lige mange af frakturerne indtræffer i skolen og uden for skolen, samt at skolefrakturerne fordeler sig næsten ligeligt mellem drengene og piger. Ejendommeligt er det, at mens drengenes frakturer hyppigt (i 62,5% af tilfældene) sker uden for skolen, er det for pigernes vedkommende kun 26,9 af frakturerne, der erhverves uden for skolen, og 73,1% i skolen.

Da lidt over halvdelen af de behandlingskrævende frakturer sker ved uheld i skolen, har undersøgelsen interesseret sig for såvel de patienter som det antal frakturerede tænder, der findes på de skoler, hvor uheldene har fundet sted.

Skole nr. 1, 4, 5 og 11 har nogle flere frakturer, end man ville vente, og skole nr. 2, 3, 13 og 14 har et noget lavere antal frakturer end ventet. Undersøgelsen er ikke i stand til nærmere at belyse denne i sig selv interessante forskel mellem skolerne, idet talrige faktorer spiller ind, f.eks. skolegårdens indretning og størrelse, drikkehanernes art og placering, adskillelse af store og

Tabel 7.

Den procentuelle fordeling af tilstedeværende fortænder, frakturerede fortænder og patienter med diagnosen fraktur efter skoler.

Skole	% af tilstedev. fortænder	% af frakturerede fortænder	% af patienter m. fraktur
1. Brobj.	6,9	10,0	8,9
2. Fins.	6,6	4,8	5,0
3. Fjord.	7,8	4,8	3,9
4. Fryd.	10,6	12,9	16,2
5. Ing.	6,5	11,6	8,9
6. Katr.	2,3	1,7	1,8
7. Lisbj.	3,7	4,0	4,5
8. Læss.	5,7	5,2	6,1
9. Møll.	7,5	7,3	6,1
10. N.M.	7,0	6,9	5,6
11. N. B.	4,0	6,2	5,6
12. Par.	3,8	4,4	3,9
13. Sams.	6,5	2,1	2,9
14. Anna.	7,5	5,6	6,1
15. Skov.	4,6	5,6	6,1
16. Vorre.	9,0	6,9	8,4
Total . . .	100,0	100,0	100,0

små børn, disciplinen i skolegården samt formodentlig mange andre årsager.

Undersøgelsen muliggjorde, at man kunne beskrive frakturernes beliggenhed og udstrækning på tandkroner og tandrødder. Tabel 8 viser frakturernes fordeling i fire typiske hovedgrupper.

Tabel 8.
Frakturernes beliggenhed.

Køn	Frakturernes beliggenhed				
	1	2	3	4	
Drengc.	5,2	49,6	8,0	—	
Piger	2,0	31,5	3,2	0,5	
Total	7,2	81,1	11,2	0,5	100,0

————— Omrids af tandkrone eller rod.

..... Brudliniens beliggenhed.

Af tabellen fremgår det bl.a., at en større procentdel af drengenes frakturer er alvorligere end pigernes. Hvis dette sammenholdes med tabellerne 2, 2a, 2b og 3, 3a og 3b må man konstatere, at ikke blot er der flere drenge, der som helhed har flere frakturerede tænder end pigerne, men læsionerne er også alvorligere.

Sammenfattende har undersøgelsen peget på forskelle i forekomsten af fortandsfrakturer hos drenge og piger samt forskelle i den hyppighed, hvormed frakturer optræder på de enkelte skoler. Desuden har undersøgelsen antydnet, at der kan være forskelle i frakturhyppigheden hos børn fra henholdsvis a- og b-linien.

Årsagerne til de iagttagne forskelle mellem såvel køn som skolelinier må sikkert søges i adfærdsforskelle mellem drenge og piger samt mellem børnene fra de to skolelinier.

Det må fremhæves, at den faktiske hyppighed af frakturer er noget større end vist ved denne undersøgelse, idet en klinisk undersøgelse kunne registrere flere frakturer af mindre omfang, som er af en størrelse, der ikke giver mulighed for røntgenologisk diagnose.

Skolebespisning.

Som tidligere år har der været etableret skolebespisning – 6 måneder – i tiden 1. november 1965 til 30. april 1966. Inden for dette tidsrum har alle deltagere (skolebørn i de 7 første skoleklasser, som er hjemmehørende i Århus kommune) hver skoledag fået et gratis måltid bestående af indtil 4 stk. (halve skiver) rugbrød med pålæg plus 1 flaske (en kvart liter) sødmælk plus 1 æble (indtil januar 1966). Børn, der kan spise mere, kan derudover få »ekstramad« (rugbrød med fedt eller marmelade).

Fremstillingen af maden fandt sted på centralkøkkenet på Sct. Annagades skole med frøken Anna J. Hansen som økonoma. Kommunens samlede udgift til skolebespisning for sæsonen 1965/66 har andraget kr. 979.125.

År	Antal bespisningsdage	Antal bespisningsdeltagere		Genslt. portion pr. delt.	Antal portioner til	
		elever	personale		elever	personale
1965-66	128	8.123	11	4,21	1.013.145	1.408
1964-65	131	8.844	11	4,34	1.089.651	1.441
1963-64	131	9.123	11	4,55	1.196.374	1.441
1962-63	132	9.376	18	4,71	1.211.813	2.630
1961-62	131	9.716	19	4,69	1.206.969	2.553

I sæsonen 1965/66 etablerede man også salg af skolefrokost og mælk for eleverne i 8., 9., 10. klasse, realafdelingen og gymnasieklasserne. Frokosten bestod af 4 halve skiver med pålæg plus 2 halve skiver med fedt plus en kvart liter sødmælk plus (i tiden indtil januar 1966) 1 æble.

Skolefrokosten blev købt hos skolens madudlever på kuponark af 6 kuponer, der gav ret til udlevering af en skolefrokost. Et kuponark kostede kr. 7,00. Skolefrokosten kunne kun udleveres mod aflevering af en kupon. Der blev solgt 2.998 skolefrokoster i sæsonen. Eleverne kunne også købe sødmælk og kærnemælk alene.

Århus Lærerforenings Koloni.

I månederne juni, juli og august har kolonien på Ahl som sædvanlig været besøgt af 3 hold børn – 2 drengehold og 1 pigehold – hvert på 56. Koloniopholdet strakte sig over ca. 4 uger.

1. hold (piger) lededes af lærerstuderende Kirsten Nielsen og med Lis Aagaard Petersen og Bodil Worm Pedersen som medhjælpere.

2. hold (drenge) havde som leder Jens Peter Hansen og stud. scient. Preben Thomsen og lærerstuderende Jørgen Jørgensen som medarbejdere.

3. hold (drenge) blev ledet af stud. mag. Troels Nielsen med bistand af stud. theol. Olav Andersen og stud. mag. Ole Wang Nielsen.

Den solrige sommer, den gode forplejning og de frie omgivelser har været medvirkende til, at børnenes sundhedstilstand var udmærket.

Udgifterne til koloniens drift er på nuværende tidspunkt ikke opgjort, men vil formentlig beløbe sig til ca. 85000 kr.

Alle udgifter til koloniens drift er afholdt af indtægterne fra »Kosmorama«-teatret, mens udgifterne til lærerløn uden for ferierne har været afholdt af Århus kommunale skolevæsen.

Ferieplan for kalenderåret 1966.

NB: De anførte dage incl.:

	Ikke- søndage
Nyttår: lørdag 1. januar–onsdag 5. januar	4
Fastelavn: mandag 21. februar	1
Valgdagen: tirsdag 8. marts.	1*
Kongens fødselsdag: fredag 11. marts.	1
Dronningens fødselsdag: mandag 28. marts	1
Påske: onsdag 6. april–tirsdag 12. april	6
1. maj er søndag	–
Bededag & lørdag: fredag 6. maj–lørdag	
7. maj	2
Kr. Himmelfartsdag: torsdag 19. maj.	1
Pinse: lørdag 28. maj–tirsdag 31. maj.	3
Grundlovsdag er søndag	–
Sommerferie: mandag 27. juni–lørdag 13.	
august	42
Pædagogiske dage: onsdag 28. september	
og torsdag 29. september	2*
Efterårsferie: mandag 17. oktober–lørdag	
22. oktober	6
Pædagogisk dag: torsdag 10. november	1*
Juleferie: fredag 23. december–lørdag 31.	
december	8
	79
Søndage	52
Skoledage	230
Disponible fridage: 4. april, 5. april, 25. no-	
vember, 3. december	4

Skolekommissionen har placeret 2 af de 4 disponible fridage i forbindelse med påskeferien – mandag den 4. april og tirsdag den 5. april. – Skolekommissionen ønsker dog at fremhæve, at det ikke må forventes, at man for fremtiden vil foretage en lignende placering af disponible fridage, selv om der som i 1966 skulle være 4 dage til rådighed.

Kalenderdage . . . 365

* Ekstraordinær.

Forældredage.

Mandag den 9. maj og tirsdag den 10. maj samt onsdag den 16. november og torsdag den 17. november.

»Fra skole til hjem«.

For at styrke samarbejdet mellem hjemmene og de kommunale skoler udsender skolevæsenet hvert år fire numre af skolebladet »Fra skole til hjem«.

I bladet søger skolevæsenet at orientere forældrene om aktuelle skoleforhold i almindelighed og byens skoleforhold i særdeleshed.

Bladet ledes af en redaktionskomité, der har fem medlemmer: Skoledirektør Sv. Å. Rasmussen (ansvarshavende), programleder Chr. Kryger, cand. scient. pol. Jørgen Flindt Pedersen, sognepræst J. Chr. Basse og skoleinspektør Otto B. Lauritzen. Overlærer J. Dalsgård Jensen er bladet redaktionssekretær.

Årets fire numre har haft følgende indhold:

Nr. 1, oktober 1965:

Velkommen til alle vore elever i 1. klasse.
Lidt om konfirmandforberedelser.
Pædagogiske dage på Katrinebjergskolen.
Pædagogiske konsulenter.
Om sang – musik i folkeskolen.
Ungdommens uddannelsesfond.

Nr. 2, december 1965:

Børnetandklinikken fylder 50 år.
Et påbegyndt skoleår bør ikke forlades i skole-
årets løb.
Omkring skolebiblioteket.
Formning i folkeskolen.
Billedstil – en ny prøveform i 5. klasse.
Erhvervsvejledning ved fagfolk.

Nr. 3, februar 1966:

Deres barns skolegang efter 7. klasse.
Skolepsykologisk kontor fylder 25 år.
Mens vi venter på valg til skolenævn.
Indskrivning til 1. hovedskoleklasse.

Nr. 4, juni 1966:

Frydenlundskolens indvielse.
Brugen af den nye karakterskala.

Udvidet teknisk forberedelseseksamen.
Folkeskolen – et oplæg til debat.
Vandet er dejligt – men farligt.
Den nye skolekommission og de nye skolenævn.

Marselisborg Gymnasium.

I maj-juni eksamenstermin bestod følgende antal elever de forskellige eksamener:

Studentereksamen: 52 på nysproglig linje og
78 på matematisk linje.
Realeksamen: 10.

Lærerpersonalet.

Adjunkt Kaj Minkc blev fra 1. august 1965 ansat ved amts-gymnasiet i Viby. Adjunkt Thomas Rasch blev efter ansøgning bevilget afsked pr. 31. juli 1966.

Klasseantal og elevantal:

	Klasser	Drenge	Piger	I alt
1. august 1965:				
1. real.....	1	15	15	30
2. real.....	1	14	16	30
3. real.....	1	4	2	6
I-g.spr.....	3	16	37	53
mn.....	3	47	28	75
II-g.spr.....	2	23	28	51
mn.....	3	55	25	80
III-g.spr.....	2	18	32	50
mn.....	3	47	24	71
I alt..	19	239	207	446

Marselisborg Gymnasium følger med hensyn til arbejdsplan, ferier og øvrige fridage de bestemmelser, der gælder statens gymnasieskoler, dog kan skolekommissionen i særlige tilfælde disponere over to årlige fridage.

Optagelsen af elever foretages efter de herom gældende regler, for så vidt angår optagelse af elever i 1. realklasse og 1. gymnasieklasse, for tiden undervisningsministeriets bekendtgørelser af 9. februar 1961 og 28. januar 1963.

Ungdomsskolen 1965/66.

Ungdomsskole har været gennemført på 3 afdelinger i byen:

Ungdomsskolen, Sct. Annagade
Ungdomsskolen, Møllevangen
Ungdomsskolen, Vorrevangen

De med denne sæson tiltrådte ledere er

A: ungdomsskoleinspektør J. O. Gotfredsen
M: lærer Knud Bülow Nielsen
V: lærer Jørgen Hahn Nielsen

Skolelederne er alle tilknyttet den folkeskole, hvor ungdomsskolens afdeling har til huse, hvad der må hilses med tilfredshed, idet skolernes gode samspil herved har fået de bedste muligheder.

Til ungdomsskolerne har der været knyttet (»lukket«) klub alle 3 steder, – under ledelse af

A: lærerstuderende Jørgen Buttenschøn
M: lærer Flemming Stounberg
V: lærerstuderende Allan Bjerre Larsen

Klublederne har virket i nærmeste samarbejde med de lokale skoleledere, – og i indbyrdes kontakt klubberne imellem. Klublederne er alle ved sæsonens udløb fratrædt arbejdet, – i forbindelse med ansættelse som lærere i andre kommuner. Med de alt for store medlemstal og de oftest yderst vanskelige lokaleforhold har klubledernes og deres medarbejders arbejde været mere krævende og mindre oplivende end ønskeligt. Den indsats, der trods dette er ydet, er tak værd.

I den afviklede sæson har ungdomsskolen tillige måttet benytte lokaler på Katrinebjergskolen og N. J. Fjordsgades skole. Det har været en svaghed for skoleledelsen at have et så splittet lokaleforhold, – men skolernes vækst nødvendiggjorde forholdet.

Ungdomsskole-tilbud udsendtes i sæsonen 1965/66 som brochure i 6.000 eksemplarer, – fordelt fortrinvis gennem folkeskolens ældste klasser eller tilsendt visse tidligere elever, – samt ved en annoncering i begrænset omfang.

Indmeldelsesdagene blev kun benyttet i ca. 60% af tilfældene. Den resterende elevgruppe mødte frem uden indmeldelse på de første undervisningsaftener. Dette var særdeles generende for tilrettelæggelse og undervisning og er søgt ændret fremover. Medvirkende årsag har muligt været for sent udsendt brochure.

En kortlægning af de indmeldte elevers geografiske fordeling i byen har vist det interessante fænomen 2 år i træk, – at eleverne til A (ungdomsskolen, Sct. Annagade) kommer særdeles spredt fra hele området op til universitetsarealerne, altså halvdelen af byen, – medens eleverne til M (ungdomsskolen, Møllevangen) møder fra et ret koncentreret område omkring Møllevangskolen og Frydenlundskolen. Til V (ungdomsskolen, Vorrevangen) møder næsten udelukkende unge fra selve folkeskole-distriktet. En tilsvarende forskel har vist sig i de enkelte ungdomsskolars elevklientel. Det synes, som om A-eleverne er yngre, – og mere ustabile, – end M-eleverne, medens V-eleverne omfatter flest af de ældre. Kortlægningen kan i nogen grad tydes derhen, at en ungdomsskole, der bygger på det befolk-

ningsområde, den ligger i, har bedre muligheder for at samle stabile elever, – og ældre.

Kortlægningen har tillige antydnet, at væsentlige grupper af unge i den indre by ikke søger ungdomsskolen, – måske fordi den ikke ligger i kvarteret.

Folkeskoleelever har udgjort 70% af ungdomsskolens elevgruppe. Fordelingen på klasser var således:

	8.	9.	10.	IR	IIR	IIIR	(fra erhvervene)
Drengene.....	118	63	3	43	35	24	(177)
Piger.....	117	64	13	47	53	15	(82)

Fordelingen på folkeskoler var særdeles forskellig, – men nok i overensstemmelse med ovennævnte fænomen, – og de »bare pletter« i bykortet.

Undervisningen gennemførtes med

- 1) 15 timers ungdomsorientering +
- 2) 60 timers undervisning på fagligt hold +
- 3) 9 timers afsluttende ungdomsorientering for hver elev.

Hensigten med at koncentrere ungdomsorienteringen var at sikre, at alle elever fik denne undervisning på nogenlunde tilsvarende måde, at benytte særlige lærere til emnet og at opbygge et vist fællesskab om arbejdet.

I aldersgrupper, men uden hensyn til de faglige undervisningsønsker, opdelttes de indmeldte elever i hold på 15–20 elever. Disse U-O hold undervistes derefter 1 gang om ugen i 5 uger. Derefter fordeltes eleverne på de faglige hold. Ved slutningen af sæsonen søgtes derefter gennemført et samlet undervisningsarrangement på en alm. skolefridag. Der var tilrettelagt almene og erhvervsprægede emner om formiddagen, erhvervsbesøg om eftermiddagen og en afrunding og afslutning om aftenen. Tilslutningen til det omtalte 1-dags-arrangement var så lille, at denne form må forlades.

Der er derimod tilfredshed med de første 15 timer som koncentreret periode, – og man bør forsøge at samle alle de 24 timers U-O på denne måde.

De faglige hold indskrev 1.146 elever. Det betyder, at ca. 19% af de indmeldte søgte undervisning på 2 hold = 2 gange om ugen.

Undervisningsdage var alene mandage og onsdage sæsonen igennem. (Tirsdage og torsdage var klubbage).

Frafaldet og forsømmelserne ved undervisningen var foruroligende stort. I den efter skoleperioden fulgte vurdering har dette været genstand for den væsentligste opmærksomhed med henblik for den kommende periodes planlægning. Det må være den fornemste opgave at nedsætte denne ødelæggende faktor væsentligt. Eksempelvis kan nævnes, at af de 1146 hold-elever var i januar 384 ophørt, og af de 68 hold, der var oprettet ved sæsonens start, måtte 14 sammenlægges eller stand-

ses i utide. Den følgende sæson må nødvendigvis føre en kraftig ændring med sig på dette område.

Ungdomsskolerne oprettede følgende hold:

Emne	Antal hold			I alt
	A	M	V	
Regning.....	2	–	–	2
Radio (beg.).....	1	2	1	4
Tysk (blandet hold).....	–	1	–	1
Maskinskrivning.....	4	6	2	12
Let mad (drengene).....	3	2	2	7
Gæstemad (piger).....	2	2	2	6
Kjølesyning I.....	1	2	1	4
Kjølesyning II.....	2	–	1	3
Håndarbejde.....	–	1	3	4
Børn.....	–	–	1	1
Teen-age.....	2	1	–	3
Skilte- og dekoratørarbejde....	–	–	1	1
Teknisk tegning.....	–	–	1	1
Dramatik.....	–	1	–	1
Træ-husfid.....	2	1	3	6
Metal-faglig.....	1	–	–	1
Metal-husfid.....	3	2	2	7
Køretøjet.....	–	1	1	2
Sømand.....	1	–	–	1
Journalist.....	–	–	1	1
I alt..	24	22	22	68

Medarbejdere : (skolen)

Medarbejderne fordeler sig således:

Faste medarbejdere (»holdlærere«).....	26	22	16	64
Heraf er:				
lærere.....	5	12	4	21
lærerstuderende.....	10	4	7	21
fagfolk.....	11	6	5	22
medarb. fra tidligere år	8	9	7	24
nye medarb.....	18	13	9	40

Klubvirksomheden :

	A	M	V	I alt
Tilmeldte medlemmer	227	217	173	617
Elevfremmøde ti... 1373	2548	2560	6481	
to... 2968	2843	2445	8256	
lø... 1836				
lærertimer og ledertimer i alt ti... 467½	591	474	1532½	
to... 477	420	375	1272	
lø... 95	80	80	255	
Åbningstimer ti... 72	72	69	213	
to... 84	84	78	246	
lø... 15	15	15	45	

Klubarbejdet har i denne sæson været tilrettelagt med 2 aftener om ugen: tirsdag og torsdag.

Tirsdag har man især ønsket at give eleverne lejlighed til selvstændig aktivitet på de forskellige hobbyområder, medens torsdag var forbeholdt fællesarrangementer, hyggeaftener o.l. Et antal lørdagsfester var planlagt, – men efter en tid vurderede man værdien og behovet for disse lavere, således at det planlagte omfang blev nedsat.

Almindeligvis må det fastslås, at klubberne har et højere medlemstal end ønskeligt. Dette hænger sammen med de ret store elevtal i de enkelte skoler. Arbejdets klubpræg er derfor udsat for at blive mere end ønsket underholdningspræget.

Alt i alt må man betragte den afviklede sæson som en retningsvisende periode for det nu kommende samlede arbejde. Der vil i den følgende periode blive sat ind på de væsentligste områder, for at skabe en placeret og bevidst skoleform. Hånd i hånd med dette må klubarbejdet skaffes rammer og form til bedre udvikling.

Ungdomskostskolen »Taarupgaard« 1965/66

Fra sidste år har skolen ændret terminerne, så der er pigehold på skolen 1. august–20. december og drengehold 15. januar–15. juni.

Desuden er undervisningsplanen ændret, så der er mulighed for at tage de afsluttende prøver efter 9. kl. i dansk og/eller regning, ligesom der kan gives undervisning til dele af teknisk forberedelseksamen, og – særligt for piger – kursus i moderne husførelse. – De første elever, 8 i alt, klarede i sommer prøverne i dansk og regning med pæne resultater, og de fleste piger indstillede sig til prøven i moderne husførelse.

For de drenge og piger, som af en eller anden grund forlader børneskolen uden 9. kl.s afsluttende prøver, er der på Taarupgaard en chance for, evt. i forbindelse med den hjemlige ungdomsskole, at kunne aflægge prøve i et eller flere fag og dermed stå bedre rustet ude på arbejdspladserne.

At de i tilgift vil få et forfriskende skoleophold mellem nye kammerater i en skøn egn af landet (Hjarbæk fjord, ca. 16 km fra Viborg) er også værd at tage med i overvejelserne.

Aftenskolesæsonen.

Aftenskolernes kursusperiode 1965/66 fik på grund af et godt og veltilrettelagt program en god afvikling. Der var ved kursusperiodens begyndelse et væld af fag,

hvorigennem folk kunne genopfriske glemte lærdom, eller fag, hvor man kunne starte på noget nyt. Alle interesser blev tilgodeset. Tilslutningen var gennemgående tilfredsstillende. Visse steder endda således, at holdene kunne gennemføres, selv om en frafaldsprocent på 50 skulle vise sig efter de første undervisningsaftener (især på studenternes sprogkurser). Det er selvfølgelig en måde, hvorpå man kan sikre sig holdenes eksistens, men der er jo nok adskillige elever, der udebliver, når de opdager, at deres hold starter med en alt for stor klassekvotient, hvorved udbyttet begrænses.

Det at holde gennemsnittet er mange steder et stort problem. På en af byens aftenskoler, hvor man udelukkende bruger særdeles veluddannede lærere, ser man desværre også, at elever udebliver, fordi eleverne tilsyneladende ikke magter at klare et personligt stykke arbejde.

Måske kan frafaldsprocenten også skyldes den tidsmæssige udstrækning af en kursusaften. Mange elever møder efter en dags arbejde – og kan finde, at f.eks. 3 timers kurserne ligger i overkanten af, hvad de kan afse af tid til et kursus. Det går selvfølgelig først op for kursisterne inde midt i kursusperioden, men det får os til at overveje, om visse 3 timers kursus måske med tiden burde afkortes.

I vinterens løb var der adskillige kurser, hvor teorien led en krank skæbne. Det kan være svært at forny teorien på f.eks. sykurser, hvor man ofte sidder med elever, som har deltaget i sådanne kurser igennem flere år, men der bør dog herske den regel, at intet nyt bliver lavet, før det er teoretisk gennemgået og også udført på en prøve, så det endelige resultat bliver sikret en god udførelse. Loven om den teoretiske undervisning bør vist have en kraftig understregning, så man på alle kurser, hvor der udføres praktisk arbejde, også husker at gennemgå teorien – og måske prøver at forny sig på det teoretiske felt.

De store skoler med en fast ledelse klarer sig pænt igennem vinteren, og de forsøger stadig at forny sig. Sidst har man påbegyndt aftenskoleundervisning for ældre. En ting man må hilse med glæde, da det absolut er tiltrængt at få samfundets ældre borgere interesseret i en eller anden form for hobby, og det kunne være ønskeligt, om flere og flere ældre tager imod det tilbud, der gives dem gennem aftensskolerne.

Som sædvanlig fandt vi kun få uoverensstemmelser, hvad dagbøgerne angår. Uoverensstemmelserne er heldigvis undtagelser, og så at sige alle lærere fører dagbøgerne efter de påbudte regler.

Private skoler.

	Klasseantal	Elevantal 1. august 1965.
1) Fengers skole, Thunøgade 2-a, Bestyrer: Fru Inga Andersen	10	128
2) Forældreskolen, Marselis Boulevard 17, Bestyrer: Hr. J. Held Petersen	23	469
3) N. Kochs skole, Åboulevarden 67, Bestyrer: Hr. Eske Nielsen	19	415
4) Fru Laursens realskole, Hjelmensgade 12, Bestyrer: Hr. J. Kjær-Jensen	12	198
5) Elise Smiths skole, Nørre Alle 25, Bestyrer: Hr. P. Fryd	15	239
6) Århus Friskole, Marselisvej 19, Bestyrer: Fru Kamma Klitgaard Povlsen	7	54
7) Sct. Knuds skole, Rymsgade 24, Bestyrer: Hr. A. Dekkers	14	308
8) Rud. Steinerskolen, Strandvejen 102, Bestyrer: Lærerkollegiet	10	166
I alt	110	1.977

Tabel 1. Skolernes lokaleforhold pr. august 1966.

1965/66	Opfort	Udvidet	Klasseværelser				Træsøjld	Metalsøjld	Skolekokken	Håndarbejdslok.	Naturlære (Fysik)	Naturhistorie	Sanglokale	Formningslokale	Geografilokale	Bibliotek	Skolelæsestue	Gymnastiksal	Svømmehal	Idrætshal	Forsamlingshal	Filmlokale	Ungdomslokale	I alt	
			over 54 m ²	48-54 m ²	36-48 m ²	under 36 m ²																			
Bro- bjerg	1881-1961		-	-	29	4	1	1	2	1	2	1	1	1	1	-	1	1	-	1	1	-	1	49	
Fins.	1907 1942		-	26	6	4	1	-	2	1	2	1	2	1	-	-	1	3	-	-	-	-	-	50	
Fjordsg.	1910 1962		7	19	4	2	1	1	2	1	1	1	1	1	-	-	1	2	-	-	-	-	-	44	
Fryd.			20	-	2	2	1	1	2	1	2	1	2	1	-	-	1	1	1	1	-	-	2	41	
Ing.	1903		-	22	-	2	1	-	-	1	1	1	1	1	-	-	1	2	-	-	-	-	-	34	
Katr.	1957		30	1	-	5	1	1	2	1	2	1	2	1	-	-	1	2	-	1	-	1	2	54	
Lisbj.	1940 1955		-	6	-	1	1	-	1	-	1	-	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	13	
Læss.	1921		1	29	-	1	1	-	1	1	1	1	1	1	-	-	1	2	-	-	1	-	-	42	
Mølleev.	1952		-	36	-	2	1	1	2	1	1	1	2	1	1	-	1	4	-	-	1	1	2	58	
N. M.	1890 1955		-	-	14	2	1	-	-	1	1	1	1	-	-	-	1	2	-	-	-	-	1	25	
N. B.	1893 1963		-	-	18	1	1	-	-	1	1	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	26
Par.	1862 1956		-	11	2	3	1	-	1	1	1	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	23	
Sams.	1914 1965		1	21	3	3	1	-	1	1	2	1	1	1	-	-	1	2	-	-	1	1	-	42	
Annag.	1957		1	11	16	6	2	1	2	1	1	1	2	1	1	-	1	2	-	1	-	-	5	55	
Skovv.	1937		1	34	6	2	1	-	1	1	1	1	2	1	1	-	1	2	-	-	1	-	-	56	
Vorrev.	1960		-	32	-	4	1	1	2	1	2	1	2	-	-	-	1	1	1	1	-	1	2	53	
I alt			61	248	100	44	17	7	21	15	22	13	22	11	6	1	15	28	2	6	6	4	16	665	

Tabel 2. Oversidning ved oprykning til skoleåret 1966/67:

	1. kl.		2. kl.		3. kl.		4. kl.		5. kl.		6. kl.		7. kl.		I alt	
	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.
Brobjergskolen	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Finsensgades skole	1	3	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2	3
N. J. Fjordsgades skole	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Frydenlundskolen	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	1
Ingerslev Boulevards skole	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Katrinebjergskolen	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Lisbjergskolen	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Læssøsgades skole	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	2
Møllevangskolen	-	-	-	-	1	-	1	-	1	1	1	4	6	7	8	
Ny Munkegades skole	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nørre Boulevards skole	1	1	1	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	3	4	
Paradisgades skole	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	
Samsøgades skole	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	
Sct. Annagades skole	2	1	2	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	6	1	
Skovvangskolen	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	
Vorrevangskolen	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1	2	
I alt	11	7	9	3	3	4	3	1	1	1	1	1	5	6	33	23

Tabel 3. Klasse- og elevtal pr. 1. august 1966.

Skole	Klasse- antal	Elevantal			Skole	Klasse- antal	Elevantal		
		Drenge	Piger	I alt			Drenge	Piger	I alt
Brobjergskolen	41	417	424	841	Ny Munkegades skole	19	197	221	418
Finsensgades skole	42	497	454	951	Nørre Boulevards skole	21	201	191	392
N. J. Fjordsgades skole	30	311	295	606	Paradisgades skole	19	174	194	368
Frydenlundskolen	32	364	386	750	Samsøgades skole	37	368	352	720
Ingerslevs Boulevards skole	29	317	282	599	Sct. Annagades skole	36	319	358	677
Katrinebjergskolen	39	444	438	882	Skovvangskolen	55	647	584	1.231
Lisbjergskolen	8	61	71	132	Vorrevangskolen	45	544	513	1.057
Læssøsgades skole	39	461	432	893	Kirkevængets skole	2	5	0	5
Møllevangskolen	52	601	587	1.188					
						546	5.928	5.782	11.710

Tabel 6. Statistik over sygeforsømmelser og permissionstimer for lærerpersonalet 1. august 1965–31. juli 1966.

Skole	Sygdoms-timer		Permissions-timer		Barne-fødsel	I alt		Undervisnings-timer		Sygdom %		Permission %		Barne-fødsel %	I alt %	
	Læ.	Læi.	Læ.	Læi.		Læ.	Læi.	Læi.	Læi.	Læ.	Læi.	Læ.	Læi.		Læ.	Læi.
Brobj.	980	1.194	168	109	240	1.148	1.543	20.592	32.136	4,8	3,7	0,8	0,3	0,7	5,6	4,7
Fins.	911	1.702	163	320	356	1.074	2.378	23.088	31.278	3,9	5,4	0,7	1,0	1,1	4,6	7,5
Fjord.	568	896	201	62	323	769	1.281	21.099	20.631	2,7	4,3	1,0	0,3	1,6	3,7	6,2
Fryd.	420	710	163	76	236	583	1.022	20.007	21.723	2,1	3,3	0,8	0,3	1,1	2,9	4,7
Ing.	254	869	191	75	—	445	944	18.486	17.394	1,4	5,0	1,0	0,4	0	2,4	5,4
Katr.	1.819	1.057	292	45	382	2.111	1.484	27.495	25.233	6,6	4,2	1,1	0,2	1,5	7,7	5,9
Lisbj.	86	140	139	—	102	225	242	6.357	3.978	1,4	3,5	2,2	0	2,6	3,6	6,1
Læss.	1.015	567	122	12	170	1.137	749	28.041	20.982	3,6	2,7	0,4	0,1	0,8	4,0	3,6
Mølle.	1.064	2.539	216	58	—	1.280	2.597	31.395	37.206	3,4	6,8	0,7	0,2	0	4,1	7,0
N. M.	161	294	279	40	—	440	334	17.550	8.502	0,9	3,1	1,6	0,5	0	2,5	3,6
N. B.	281	386	225	36	—	506	422	15.678	11.427	1,8	3,4	1,4	0,3	0	3,2	3,7
Par.	191	719	13	29	—	204	748	10.881	14.001	1,8	6,6	0,1	0,2	0	1,9	6,8
Sams.	1.056	843	365	48	248	1.421	1.139	27.261	18.642	3,9	4,5	1,3	0,3	1,3	5,2	6,1
Annag.	1.414	870	111	125	830	1.525	1.825	21.177	26.559	6,7	3,3	0,5	0,5	3,1	7,2	6,9
Skovv.	694	1.094	149	56	164	843	1.314	34.086	34.476	2,0	3,2	0,4	0,2	0,5	2,4	3,9
Vorrev.	840	1.415	570	129	660	1.410	2.204	33.696	22.230	2,5	6,4	1,7	0,6	3,0	4,2	10,0
Kirkev.	—	12	4	—	—	4	12	1.053	975	0	1,2	0,4	0	0	0,4	1,2
Mars.	478	142	61	—	—	539	142	21.879	4.875	2,2	2,9	0,3	0	0	2,5	2,9
I alt.	12.232	15.449	3.432	1.220	3.711	15.664	20.380	379.821	352.248	3,2	4,4	0,9	0,3	1,1	4,1	5,8

Tabel 7. 4. hovedskoleklassernes undervisning i svømmehallen 1965/66.

Skole	Antal deltagere i svømme-undervisningen		Antal, der kunne svømme uden sele ved begyndelsen af skoleåret		Antal, der kunne svømme uden sele ved slutningen af skoleåret					
	Drenge	Piger	Drenge	Piger	Drenge	Piger				
Brobjergskolen	35	44	4	11,4	10	22,7	27	77,1	33	75,0
Finsengades skole.	64	54	10	15,6	0	0,0	54	84,4	39	72,2
N. J. Fjordsgades skole.	30	31	10	33,3	9	29,0	20	66,7	22	71,0
Ingerslevs Boulevards skole.	21	27	2	9,5	0	0,0	13	61,9	16	59,3
Katrinebjergskolen	57	44	1	1,8	5	11,4	34	59,6	35	79,5
Lisbjergskolen	4	11	0	0,0	1	9,1	4	100,0	9	81,8
Læssøsgades skole.	48	48	4	8,3	7	14,6	45	93,8	44	91,7
Møllevangskolen	99	64	8	8,1	4	6,3	71	71,7	48	75,0
Ny Munkegades skole.	16	31	2	12,5	4	12,9	13	81,3	14	45,2
Nørre Boulevards skole.	18	15	0	0,0	2	13,3	8	44,4	8	53,3
Paradisgades skole.	22	30	4	18,2	1	3,3	18	81,8	11	36,7
Samsøsgades skole.	27	31	1	3,7	0	0,0	14	51,9	18	58,1
Sct. Annagades skole.	38	31	0	0,0	9	29,0	20	52,6	26	83,9
Skovvangskolen	85	66	7	8,2	10	15,2	56	65,9	52	78,8
I alt.	564	527	53	9,4	62	11,8	397	70,4	375	71,2

Tabel 4. Klassetal for

Skole	Hovedskolen					A		B		C		8	9	10	Real			Tekn.	
	1	2	3	4	5	6	7	6	7	6	7				1	2	3	8	9
Brobjergskolen	3	4	4	4	4	-	3	-	1	4	-	2	2	-	1	1	1	1	1
Finsensgades skole	4	5	5	5	5	2	2	2	2	-	-	3	2	-	2	2	1	-	-
N. J. Fjordsgades skole	2	3	3	3	3	-	-	-	2	4	2	2	1	1	1	1	1	-	-
Frydenlundskolen	3	4	4	4	3	2	2	1	1	-	-	1	2	1	1	1	1	-	-
Ingerslevs Boulevards skole	2	2	3	2	3	-	-	-	-	4	2	2	2	1	1	1	1	1	1
Katrinebjergskolen	3	3	3	4	4	2	3	2	1	-	-	2	2	-	2	2	2	-	-
Lisbjergskolen	1	1	1	1	1	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Læssøsgades skole	4	4	4	4	4	1	2	1	2	3	-	3	2	-	1	2	2	-	-
Møllevangskolen	5	5	6	6	6	2	4	2	2	2	-	3	3	-	2	2	2	-	-
Ny Munkegades skole	2	2	2	2	2	-	-	-	-	2	2	1	1	1	1	1	1	-	-
Nørre Boulevards skole	2	2	2	2	2	-	-	-	-	2	2	1	1	-	1	1	1	-	-
Paradisgades skole	2	2	2	2	2	-	-	-	-	2	2	1	1	-	1	1	1	-	-
Samsøgades skole	3	3	3	3	4	-	-	-	-	4	4	2	2	1	1	1	1	1	1
Sct. Annagades skole	3	3	3	3	3	-	-	-	-	3	4	1	2	-	1	1	1	-	-
Skovvangskolen	5	4	6	5	5	-	-	-	-	5	6	2	2	1	2	2	2	-	-
Vorrevangskolen	4	4	4	5	4	-	-	-	-	6	4	3	3	-	2	1	2	-	-
Kirkevængets skole	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
I alt	48	51	55	55	55	9	16	8	9	40	31	30	29	6	20	20	20	3	3

Tabel 5. Skolernes klasseantal

Skole	1. kl.		2. kl.		3. kl.		4. kl.		5. kl.		6. kl.		7. kl.	
	klasser	timer	klasser	timer	klasser	timer	klasser	timer	klasser	timer	klasser	timer	klasser	timer
Brobjergskolen	3	54	3	72	4	108	4	110	4	123	4	137	4	138
Finsensgades skole	4	72	4	96	5	140	5	147	5	160	4	138	4	144
N. J. Fjordsgades skole	2	36	2	48	3	85	3	90	3	94	3	111	2	78
Frydenlundskolen	3	54	3	78	4	108	4	118	4	128	3	110	3	110
Ingerslevs Boulev. skole	2	36	2	50	2	56	3	88	2	61	3	104	4	132
Katrinebjergskolen	3	54	3	76	3	85	3	92	4	124	5	171	4	150
Lisbjergskolen	1	18	1	25	1	27	1	29	1	30	1	36	1	44
Læssøsgades skole	4	72	4	96	4	108	4	112	4	120	4	148	5	176
Møllevangskolen	4	72	5	124	5	135	6	173	6	186	6	198	6	229
Ny Munkegades skole	2	36	2	48	2	56	2	58	2	64	2	66	2	70
Nørre Boulevards skole	2	36	2	50	2	56	2	57	2	61	2	69	2	71
Paradisgades skole	2	36	2	50	2	54	2	58	2	66	2	66	2	74
Samsøgades skole	3	54	3	75	3	76	3	82	3	98	4	132	4	123
Sct. Annagades skole	3	54	3	74	3	85	3	90	3	95	3	101	3	105
Skovvangskolen	4	72	5	123	5	146	6	165	6	183	5	172	5	182
Vorrevangskolen	4	72	4	96	4	108	4	116	5	156	4	138	6	234
Kirkevængets skole	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
I alt	46	828	48	1.181	52	1.433	55	1.585	56	1.749	55	1.897	57	2.060

skoleåret 1965/66.

Specialundervisning													Læseklasser					Kirkevænget	Samlet antal klasser	Læsehold/ugl. timer
Hjælpeklasser									Særklasser				3	4	5	6	7			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	sh	ss	ta	sp						3	4	5
-	1	-	1	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	41	4/24
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	42	4/24
-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	1	1	-	32	2/10
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	32	4/24
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	28	1/8
1	-	1	1	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	41	5/30
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	1/8
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	39	2/12
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	54	5/30
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20	1/6
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	21	3/15
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19	2/12
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	36	4/24
-	1	1	1	-	-	-	1	1	2	2	-	-	-	-	-	1	-	-	38	3/17
-	1	-	-	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	54	3/18
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	44	6/30
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-
1	3	2	3	2	3	2	2	3	4	2	1	2	1	1	3	4	2	2	551	50/292

og ugl. timetal pr. august 1966.

8. kl.		9. kl.		10. kl.		1. real		2. real		3. real		Særklasser		hold	Dele-timer	I alt			
klasser	timer	kl.	timer	kl.	timer	kl.	timer	kl.	timer	kl.	timer	klasser	timer	klasser	timer	timer	1-4. kl.	klasser	timer
3	112	3	112	2	73	1	35	1	35	1	34	4	123	37	42	41	1.345		
2	74	3	116	-	-	2	70	2	72	2	68	-	-	30	55	42	1.382		
2	74	2	78	1	44	1	36	1	38	1	34	4	105	36	29	30	1.016		
2	77	1	44	1	41	1	34	1	37	1	34	1	27	27	42	32	1.069		
2	73	3	112	2	64	1	39	1	39	1	36	1	31	9	27	29	957		
2	81	1	52	1	43	1	39	2	72	2	64	5	169	39	39	39	1.350		
1	39	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	8	256		
2	75	3	109	-	-	2	72	1	39	2	68	-	-	13	52	39	1.260		
3	112	3	112	-	-	2	70	2	72	2	64	2	59	59	60	52	1.725		
1	44	1	45	-	-	1	36	1	35	1	36	-	-	8	26	19	628		
1	41	1	41	-	-	1	36	1	34	1	37	2	44	17	26	21	676		
1	38	1	39	-	-	1	34	1	38	1	34	-	-	12	26	19	625		
3	106	3	117	2	72	1	39	1	41	1	38	3	104	28	39	37	1.224		
2	78	1	48	-	-	1	39	1	38	1	36	9	251	31	39	36	1.164		
3	105	2	72	1	31	2	70	2	72	2	67	7	233	24	60	55	1.777		
3	108	3	101	1	36	2	68	2	69	1	34	2	56	42	52	45	1.486		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	52	-	-	2	52		
33	1.237	31	1.198	11	404	20	717	20	731	20	684	42	1.254	420	614	546	17.992		

Tabel nr. 8. Realeksamen og statskontrollerede prøver 1966.

Skole	Antal elever, der tog realeksamen		Antal elever, der tog den afsluttende prøve for 9. klasse		Antal elever, der tog den afsluttende prøve for 10. klasse		Antal elever, der tog den tekniske forberedelseseksamen	
	Dreng	Piger	Dreng	Piger	Dreng	Piger	Dreng	Piger
Brobjergskolen	7	14	14	19	—	—	15	2
Finsengades skole	8	11	11	20	—	—	—	—
N. J. Fjordsgades skole	8	11	13	16	3	8	—	—
Frydenlundskolen	14	5	11	22	12	2	—	—
Ingerslevs Boulevards skole	9	7	12	14	2	12	9	8
Katrinebjergskolen	23	18	16	12	—	—	—	—
Lisbjergskolen	—	—	—	—	—	—	—	—
Læssøsgades skole	7	21	12	20	—	—	—	—
Møllevangskolen	17	14	24	17	—	—	—	—
Ny Munkegades skole	12	7	6	8	—	—	—	—
Nørre Boulevards skole	9	6	9	7	—	—	—	—
Paradisgades skole	2	9	5	11	—	—	—	—
Samsøgades skole	8	12	29	14	—	—	—	—
Sct. Annagades skole	12	10	14	9	—	—	—	—
Skovvangskolen	18	24	16	16	6	8	—	—
Vorrevangskolen	17	21	19	30	—	—	—	—
I alt	171	190	211	235	23	30	24	10

Tabel nr. 9. Videreførelse af klasser som udelte i 6. og 7. skoleår.

For skoleåret 1966/67 vil – på grundlag af forældrenes ønsker – blive videreført som udelte klasser i 6. og 7. skoleår:

Skolens navn	6. skoleår	7. skoleår
Brobjergskolen	4 klasser	4 klasser
N. J. Fjordsgades skole	3 —	2 —
Frydenlundskolen	3 —	—
Ingerslevs Boulevards skole	3 —	4 —
Lisbjergskolen	1 —	1 —
Læssøsgades skole	4 —	3 —
Møllevangskolen	3 —	2 —
Ny Munkegades skole	2 —	2 —
Nørre Boulevards skole	2 —	2 —
Paradisgades skole	2 —	2 —
Samsøgades skole	4 —	4 —
Sct. Annagades skole	3 —	3 —
Skovvangskolen	5 —	5 —
Vorrevangskolen	4 —	6 —
I alt	43 klasser	40 klasser

KOMMENTARER TIL

Spørgsmålet om skolepligtens forlængelse.

af

H. Lebel.

(Holdt som foredrag i Socialpædagogisk Forening i København 31. januar 1966).

Jeg vil gerne takke, fordi De har bedt mig komme til stede her i aften og redegøre for mit arbejde om skolepligtens forlængelse.

I sin oprindelige form havde arbejdet ikke denne titel. Jeg blev i sin tid tvunget til at være indleder i en debat på et skandinavisk skolelægemøde, hvor emnet hed noget lignende som: Psykiske, fysiske og sociale problemer hos eleverne i de højere klasser i en skole med forlænget skolepligt. Dette kunne jeg selvfølgelig ikke sige noget om, da vi her i landet ikke har forlænget skolepligten; men da kun 10 % af skolebørnene forlader skolen ved undervisningspligtens ophør, spurgte jeg i stedet mig selv: Hvilke børn er det, der vil blive tvunget til at forblive i skolen, hvis skolepligten blev forlænget. Adskiller den gruppe af elever, der udskrives af skolen ved undervisningspligtens ophør, sig på væsentlige punkter fra de elever, der fortsætter i folkeskolen i et eller flere år efter skolepligtens ophør. Disse sidste elever måtte selvfølgelig opdeles i grupper, og i alt opstilledes 4 grupper:

Gruppe 1: elever, der forlader skolen ved undervisningspligtens ophør.

Gruppe 2: elever, der forlader skolen efter 8. klasse.

Gruppe 3: elever, der forlader skolen efter 9.-10. klasse.

Gruppe 4: elever, der forlader skolen fra reallinien, og samtlige elever undersøgtes for følgende faktorer, som jeg havde opstillet som kriterier: *sygelighed, psykosomatiske lidelser, miljø, forsømmelser, over-sidning og henvisninger til psykologisk undersøgelse.*

Materialet hidrører fra 4 kommuneskoler i Århus, idet jeg vidste, at skolelægerne her særligt interesserede sig for disse spørgsmål og havde gjort notater i journalerne herom. Dette med de samme skolelæger har selvfølgelig ikke helt kunnet gennemføres, da nogle af eleverne efter 5. klasse skifter skole, men da dette næsten udelukkende sker inden for selve Århus, hvor skolelægeundersøgelserne foregår efter samme mønster, kan dette ikke invalidere arbejdet. For at gøre materialet stort nok måtte jeg gå tilbage til 1960/61. Eleverne er fulgt lige fra 1. klasse, til de udskrives af skolen. Det er altså et retrospektivt arbejde, hvor man

til stadighed har fulgt de samme elever gennem deres vej i skolen. Disse grupper har ikke fra begyndelsen bevidst arbejdet mod forskellige mål, først efter 5. resp. 7. klasse blev børnene *delt* efter deres evner og dygtighed. Det må derfor være tilladeligt at sammenligne disse grupper. *Det kan indvendes*, at på de to ydergrupper er der en forskel på 3 år. *Dette er dog meget vanskeligt at komme udenom.* Det kan gøres ved at samle materialet sammen lige efter sommerferien det 7. år, men så må gruppe 2 og 3 slås sammen.

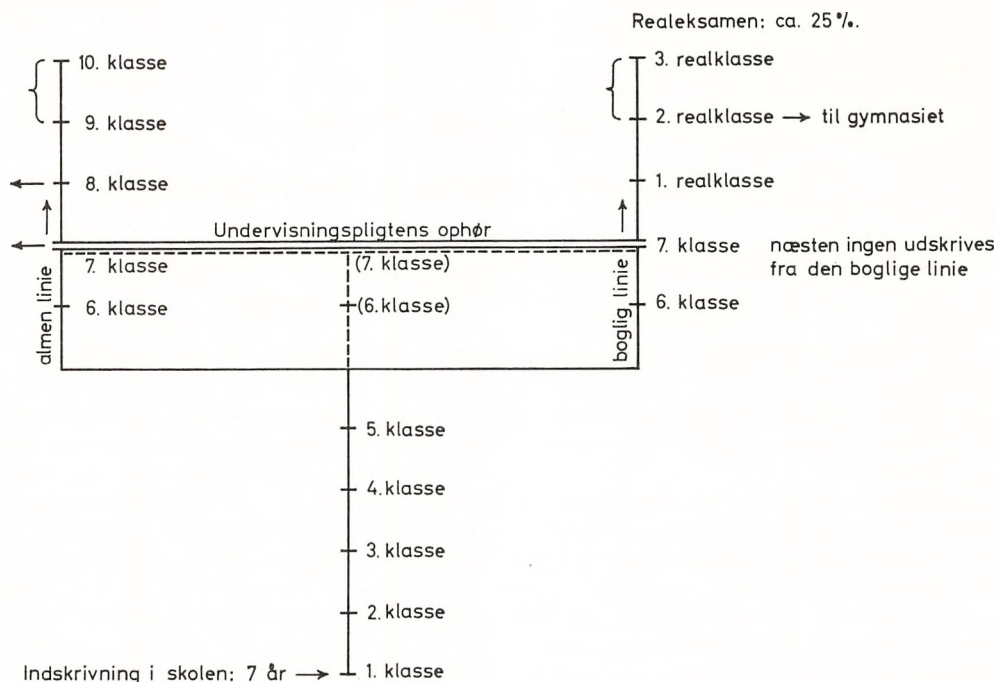
Undersøgelsen viste, at de 4 grupper frembød karakteristiske forskelle. Forskelle, som fra mit mangeårige kendskab til børnene ikke forekom mig overraskende, og som jeg syntes gav en vis forklaring på deres situation.

Det var ikke min hensigt, at arbejdet skulle offentliggøres, det skete kun efter kraftige opfordringer, og det var først ved 2. gennemgang, at det fik sin nuværende titel, idet jeg mente, at det kunne give et vist bidrag til spørgsmålet. Jeg havde ikke anet, at arbejdet ville vække en sådan opsigt, men det har for mig været et tegn på, at spørgsmålet her er belyst fra en side, som hidtil ikke har været særlig påagtet.

I lærerforeningens tidsskrift »Folkeskolen« gav overpsykolog Giørtz Laursen det en meget afvisende anmeldelse, en anmeldelse, hvor mange af de anførte indvendinger forekommer mig ganske uforståelige, så meget mere som han i hovedsagen gav mig ret på de væsentligste punkter. Jeg er dog taknemmelig for hans anmeldelse, idet den faktisk har hjulpet mig til at kommentere arbejdet.

Da jeg går ud fra, at de fleste af dem har læst arbejdet, vil jeg ikke her gentage det, men hellere gennemgå det med kommentarer.

Fig. 1 viser grundplanen, hvordan grupperne er udtaget. Som det ses, er de første 5 resp. 7 klasser fælles for alle eleverne, derefter fordeles de til de forskellige afdelinger. Ved skolepligtens ophør udskrives 11 % af 7. klasse, fra 8. klasse udskrives 16 %, fra 9.-10. klasse udskrives 36 %, og fra reallinien udskrives 37 %, idet dog 3 % udskrives uden at få

Figur 1: Plan over undersøgelsen.

nogen eksamen. (De, der går ind i gymnasiet, omtales senere, men er selvfølgelig talt med her). Disse tal gælder for skoleåret 1965, hvor jeg har foretaget en ny optælling. I mit arbejde, der går tilbage til 1960/61, er gruppe 1 noget større, ca. 19%, det skyldes dels materialet, dels at afgangens ved skolepligtens ophør stadig bliver mindre. I arbejdet, der omfattede 1.005 elever, udgjorde gruppe 1 19%, gruppe 2 18%, gruppe 3 25% og gruppe 4 39%.

Det har i tidligere arbejder ikke været almindeligt at opdele eleverne i klassetrin og efter deres placering i a-linie og b-linie og derved lave dels en aldersmæssig, dels en slags social opdeling, for der er ingen tvivl om, at placeringen i de to linier i høj grad er social, selv om man – hvad der selvfølgelig er det rigtige – søger at mindske den sociale faktor så meget som muligt, således at alle kan få en uddannelse.

At sociale forskelle spiller ind på mange punkter, blev først klart for mig, da jeg undersøgte hyppigheden af synslidelser i skolen. Man siger, at nærsyn forekommer hos ca. 7% og langsynethed hos ca. 8% af skoleeleverne. Disse tal har altid ærgret mig, de siger intet. Undersøger vi derimod synsfejlenes hyppighed på klassetrinene, får vi sådan kurve som fig. 2 over nærsyn. Inddeler vi yderligere efter A- og B-kl. og efter drenge og piger, fig. 3 og fig. 4, får vi et ganske andet indtryk af hyppigheden end ved bare at sige 7%.

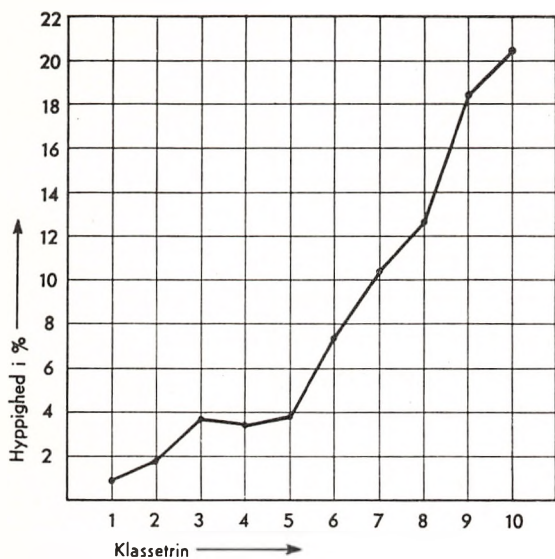
Hyppigheden er bestemt af arvelige faktorer, der i

høj grad virker miljøbestemmende; nærsynede har i reglen lyst til at læse og kommer derfor lettere i B-linien, men jeg skal ikke komme nærmere ind på dette i denne forbindelse.

Næste kurve, fig. 5, viser at langsynetheden er hyppigst i A-afd., hvad der har fået nogle til at tro, at dette har betydning for den hyppigere optræden af læseretardering i denne afdeling. Jeg skal ikke benægte, at det i nogle tilfælde kan have betydning, men i hovedparten af tilfældene vil brillen ikke kunne bedre denne retardering.

Ørelidelserne angives at optræde hos 4–7% af eleverne, afhængig af, om man regner fyrværkerilæsionerne med. En kurve over den mest almindelige ørelidelse, den kataralske otitis, fig. 6, viser hyppigheden på klassetrinene i den samlede skole. Deler vi op i a-klasser og b-klasser får vi et andet billede, fig. 7. Alle eleverne har gået sammen i de 5 første klasser, men for de elever, der senere kommer i a-klasserne, er hyppigheden ca. 7 gange større end for dem, der senere kommer i b-klasserne. Dette forklares bedst ved sociale forskelle. Et ringere miljø, rent socialt, giver flere forkølelser og mere sygdom. Det er derfor, at man i læseklasser og i hjælpeskolen finder flere ørelidelser. Det er miljøet, der er afgørende for barnets fremtid, sjældent de i reglen forbigående høredefekter.

De omtalte fyrværkerilæsioner af det cortiske organ forekommer hos over 10% af drengene i de højere a-klasser, men kun hos 2% i b-afdelingen. Fig. 7a

Figur 2: Hyppigheden af nærsyn på de enkelte klassetrin.

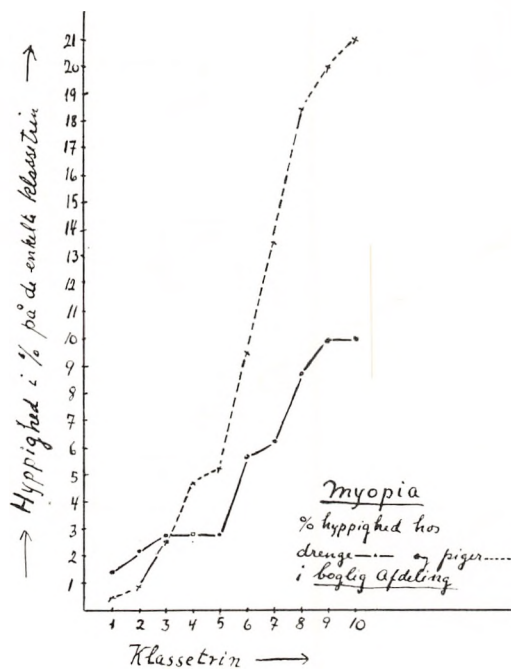

Fig. 4: Hyppigheden af nærsynethed hos drenge: — — — og hos piger: ..... der kom i boglig linie.

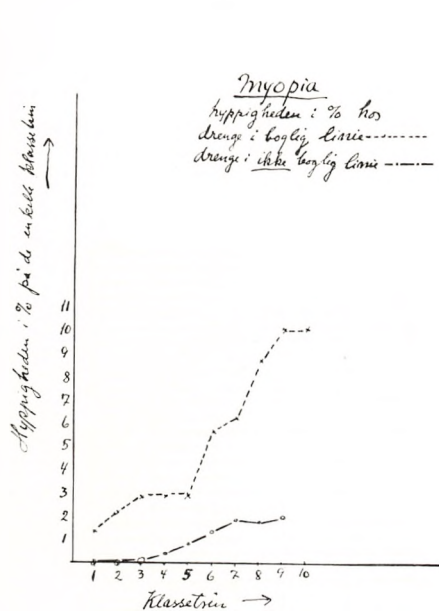

Fig. 3: Hyppigheden af nærsynethed på klassetrin hos drenge, der 1) kom i boglig linie: ..... 2) kom i ikke boglig linie: — — —

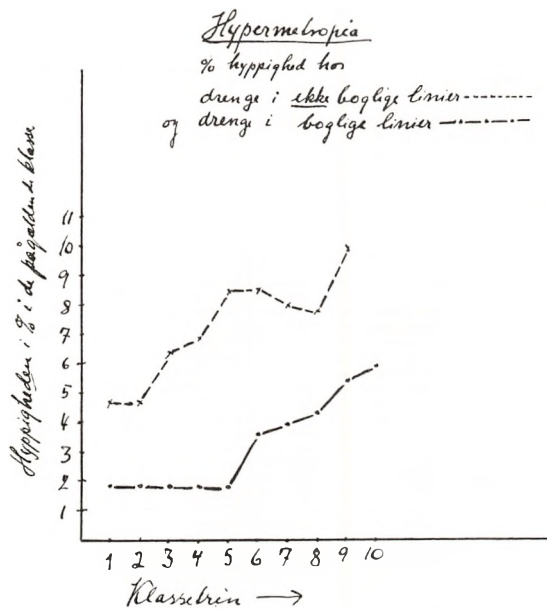

Fig. 5: Hyppigheden af langsynethed hos drenge i boglig linie: — — — og hos drenge i ikke boglig linie: .....

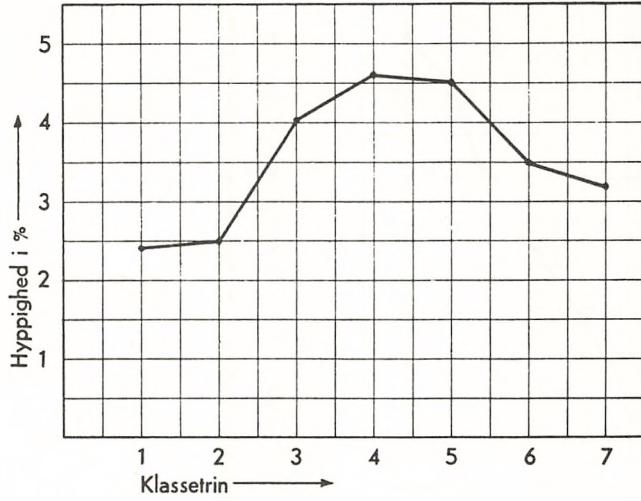

Fig. 6: Hyppigheden af ørelidelser på de forskellige klasetrin.

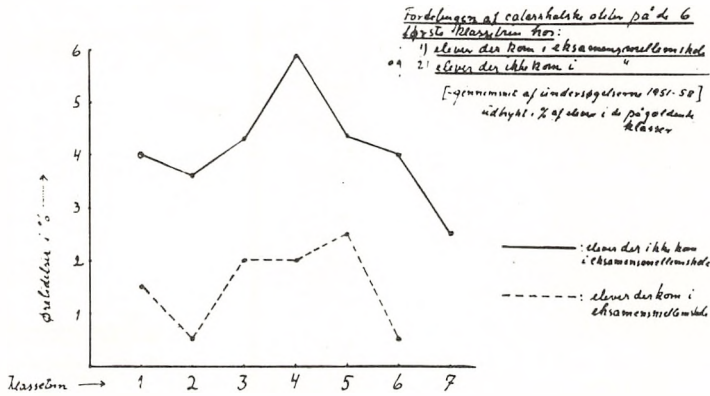

Fig. 7: Hyppigheden af den katarrale ørelidelse hos elever: 1) der kommer i boglig linie: . . . . 2) der kommer i ikke boglig linie: - - - -

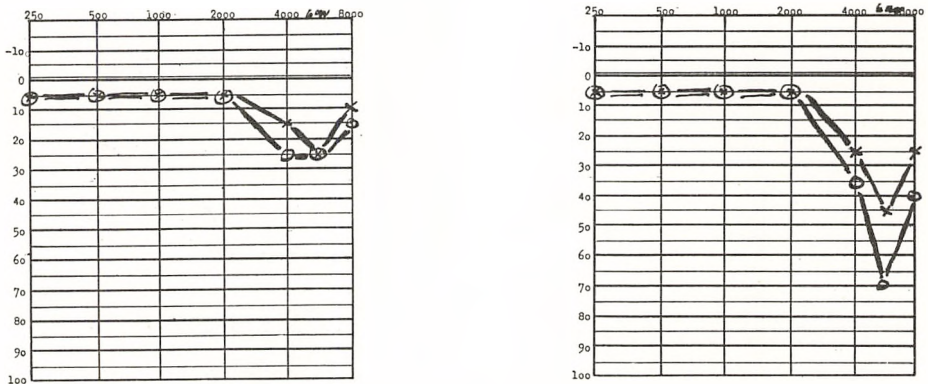

Fig. 7a: Audiogram visende fyrværkerilæson hos en elev, der nytår 1963 fyrede få kinesere af og fra den samme elev, der nytår 1964 fyrede meget af.

viser audiogram fra en dreng, der i 1963 havde skudt lidt og i 1964 havde skudt meget.

Selv en ting som *tobaksrygning* er miljøbetonet. For en del år siden opgjorde jeg hyppigheden af cigaretrykning hos flere tusinde elever i Århus. Samtidig foretog psykologerne en lignende optælling rundt om i landet, og med de samme kriterier fandt begge parter næsten samme frekvens. Men havde psykologerne opdelt materialet i »fri mellem og eksamensmellem o. s. v.«, havde de fundet, som i *fig. 8*, at eleverne i fri mellem starter deres cigaretrykning ca. 2 år før eleverne i mellemskolen og privatskolerne, medens de elever, der kommer i gymnasiet, først for alvor begynder at ryge endnu 2 år senere.

Vender vi os nu til emnet, var det første punkt, jeg undersøgte, sygelighedsfrekvensen. Kronisk langvarig sygelighed er der ikke noget ved at undersøge, disse elever går i reglen længe i skole, da de sigter mod erhverv, der ikke kræver legemligt arbejde. At opgøre den almindelige sygelighed, i alt fald årsagerne, er umuligt, da vi rent lægeligt ikke kan stole på forældrenes diagnoser på de sedler, børnene har med i skole. Man kan derimod bruge skolelægens henvisninger som mål. Når skolelægen finder en sygelig tilstand hos elever i skolen, henvises de til hjemmets læge, og antallet af disse henvisninger giver et nogenlunde, men selvfølgelig kun relativt mål for sygeligheden. *Fig. 9* viser resultatet, og efter det foregående er det ikke underligt, at de fleste henvisninger i de lavere klasser kommer fra fremtidige a-klasseelever, medens b-klasseerne på grund af deres overvægt af synslidelser dominerer på de højere klassetrin.

Den næste kurve, *fig. 10*, viser antallet af *overvægtige elever*, den er vanskeligere at klare. Som det ses, er der ved indskrivningen i skolen flest overvægtige blandt de elever, der kom i B-linien. Antallet af overvægtige elever stiger i alle grupper gennem hele skoletiden, men mest for de elever, der kommer i A-linien. Skal der gives nogen rimelig forklaring herpå, kan dette bedst gøres ved at henvise til eventuelle miljøfaktorer.

Næste kurve, *fig. 11*, viser antallet af *neglebidere*, det er størst i gruppe 1. Lidelsen skal være psykosomatisk, en nervøs reaktion. Jeg kan ikke få mig selv til at tage symptomet særlig alvorligt hos børn. Når antallet stiger stærkt i skoletiden, tror jeg mere på smitte end på stress. En anden sag er det, når voksne bider negle, så tror jeg, sagen er mere alvorlig.

Næste kurve, *fig. 12*, viser antallet af elever med *ufrivillig, natlig vandladning*. Antallet er størst i gruppe 1 og gruppe 2, der følges ad; lidelsen aftager med alderen og følger ikke kurven for neglebidning. Man kender ikke mekanismen for lidelsen, jeg vil tro, det er en slags incoordination, en umodenhed, men somatiske faktorer må først udelukkes.

Miljøet: Spørgsmålet er, hvad er et svagt miljø. Det kan defineres forskelligt: man kan som statistikerne

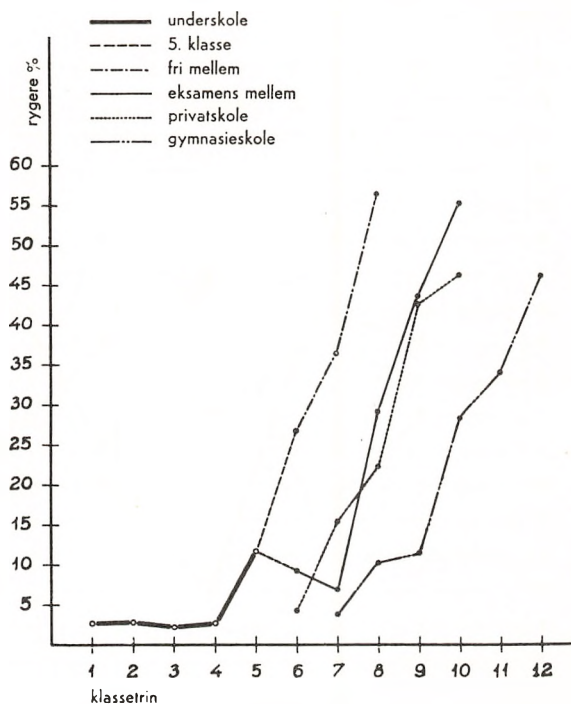

Fig. 8: Hyppigheden af cigaretrygende elever i % på klassetrinet i de forskellige skoleformer.

og andre undersøge, om der kun er én forsørger, faderens stilling, indtægt, bopæl, antal af børn osv., og man kommer her sikkert til et resultat, der viser en ret god korrelation til miljøet, men der er store fejl, når man ikke har et meget stort materiale. Vi ved alle, at et fattigt miljø kan være godt og frugtbart, og et rigt kan være golt, selv om det altid er et draw back at være mindre bemiddlet. Der er dog én ting, som psykologer ikke har talt så meget om. De taler om kærlighed og tryghed osv., men sjældent om, at barnet skal have sin nysgerrighed tilfredsstillet. Får det ikke det, går dets udvikling i stå. Et grelt eksempel er følgende: Barnet siger: »Fader, hvad er en komet.« Faderen: »En komet, det ved jeg ikke, det kommer heller ikke dig ved, hent mig hellere en bajer.« De børn, som ikke har et miljø, der kan tilfredsstille deres nysgerrighed og inspirere dem, er ilde faren i forhold til de andre.

De børn, der kommer fra et miljø, hvor de har lært at operere med abstrakte begreber og har fået et stort ordforråd, er langt bedre faren i skolen, specielt med hensyn til indlæring af læsning og forståelsen af det læste, end de som ikke har fået en sådan sproglig støtte. Skal man derfor i skolen give de socialt handicappede en hjælp, der gør dem i stand til at følge undervisningen på lige fod med børnene fra de bedre miljøer, gør man det bl. a. ved at opfylde deres sproglige mangler og lære dem at arbejde med begreber.

Selv om ambition er et uartigt ord, er det nu ingen

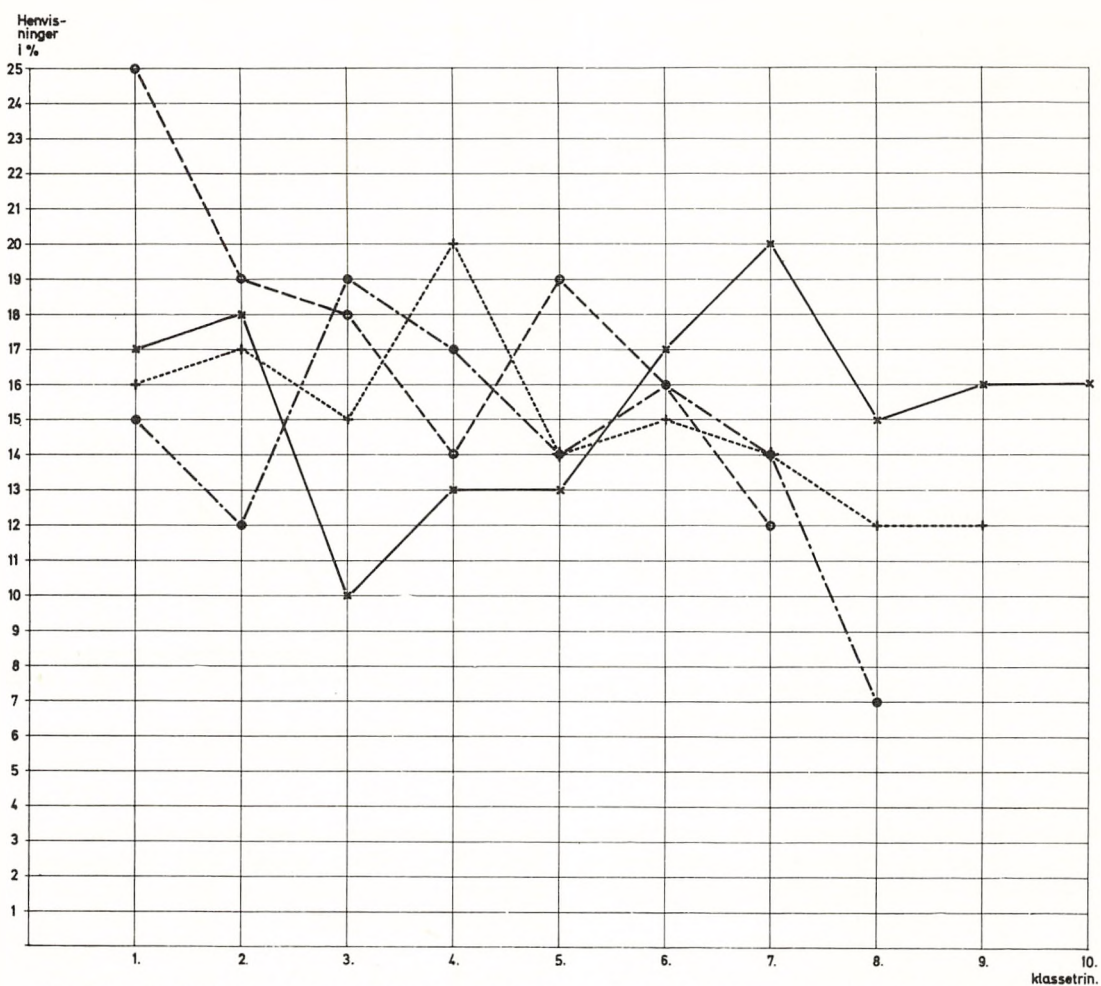

Fig. 9: Antallet af skolelægens henvisninger til hjemmets læge vedrørende påviste sygelige tilstande. Udtrykt i % på klassetrinene.

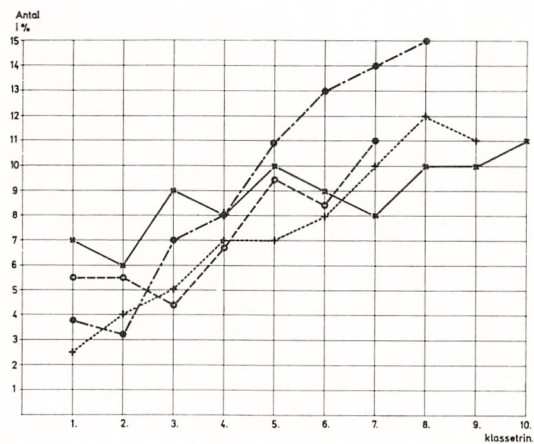

Fig. 10: Procenttal af overvægtige elever i de 4 grupper. Fordelt på klassetrinene.

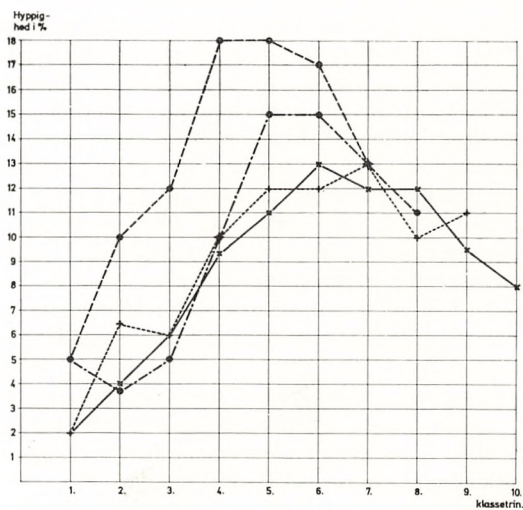

Fig. 11: Hyppigheden af neglebidning i de 4 grupper. Fordelt på klassetrinene.

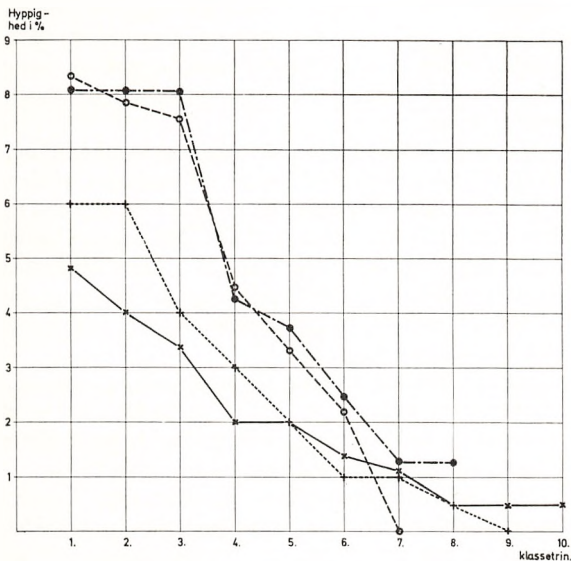

Fig. 12: Hyppigheden af ufrivillig natlig vandladning i de 4 grupper. Fordelt på klassetrinene.

skade til at have lidt af det, men miljøet må *ikke* være *perfektionistisk*.

Jeg gik en anden vej og prøvede at få meget mere ind i begrebet miljø end det rent statistiske. (Jeg ville se, om der var en virkelig relation mellem miljø og skoleforhold.) I Århus er skolesundhedsplejerskerne også spædbørnssundhedsplejersker og har derfor et kendskab til familierne, der er meget intimt. Sammenholder vi deres indtryk med oplysninger fra lærerne, hjemmets læge, socialkontoret og det indtryk, vi selv har fået gennem mindst 7 års arbejde med børnene – og de fra de svageste miljøer ses hyppigt hos skolelægerne – vil jeg tro, at vi har fundet de svageste miljøer. Et spørgsmål er det, om vi ikke har været for strenge. Vi har kaldt det for svage miljøer, jeg vil hellere kalde det for katastrofale miljøer eller bedre destruktive miljøer, destruktive for børnenes karakter og destruktive for skolens arbejde. At hæve sig over et svagt miljø kræver ikke blot gode karakteregenskaber, men også en god intelligens.

Fig. 13 viser opgørelsen, der taler for sig selv.

Som jeg tidligere omtalte, har jeg også opgjort 1965-materialet.

Der blev udskrevet ca. 1.300 elever i 1965, og hos dem har jeg opgjort faderens stilling; denne bliver korrigeret hvert år, og ved angivelserne korrigeres den i hvert fald ikke ned. Jeg skal ikke gå i enkeltheder, bare omtale, at sætter vi antallet af ufaglærte arbejdere, og *det er meget større, end De tror*, til 1 i real-gruppen, er der 4 gange så mange i gruppe 1, 3 gange så mange i gruppe 2 og 2 gange så mange i gruppe 3. Det lyder måske ikke af så meget, men ser

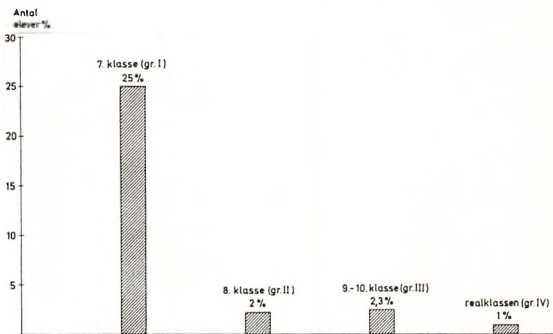

Fig. 13: Procenttal elever i de 4 grupper, der skønsmæssigt har et svagt miljø.

man de absolutte tal, er indtrykket overvældende; ser vi på gymnasiet, er antallet af ufaglærte arbejdere kun en brøkdel af det i realinien. Det samme gælder de andre erhverv i omvendt orden. Langt de fleste af de liberale erhverv findes i real-gruppen. Dette støtter, i hvert fald indirekte, hvad jeg har sagt om miljøet. At der overhovedet er nogen, der kan tvivle om, at miljøet spiller en afgørende rolle for skolens undervisning, forfærdier mig.

Næste figur, fig. 14, viser forsøgerforholdet. 20% af eleverne i gruppe 1 har kun én forsøger, i reglen den ugifte eller fraskilte moder. Det er ret karakteristisk, at i 1965-materialet er antallet noget mindre for gruppe 1, men lidt større for gruppe 2, børnene holdes længere i skole. I gruppe 4 er antallet også lidt større – ca. 7% – men det er ganske interessant, at de fleste af disse kvinder har et liberalt erhverv eller er funktionærer, i modsætning til gruppe 1, hvor de fleste er ufaglærte arbejdere. I real-gruppen er de enligstillede kvinder altså kvinder, der er ret godt stillet økonomisk, og som har ambitioner for deres børns uddannelse. Forholdet er meget interessant og vil blive genstand for en nøjere opførelse.

Fig. 15 viser antallet af *enebørn* ved indskrivning i skolen. Gruppe 4 fører stort. Her er det ambitiøse moment sikkert også fremherskende.

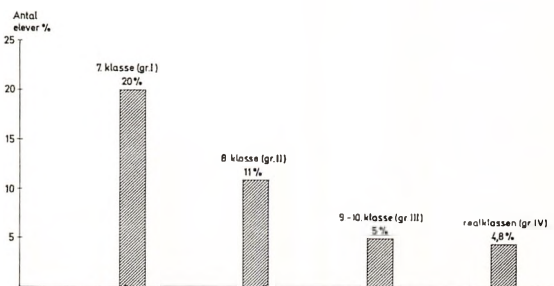

Fig. 14: Procenttal elever i de 4 grupper med kun én forsøger.

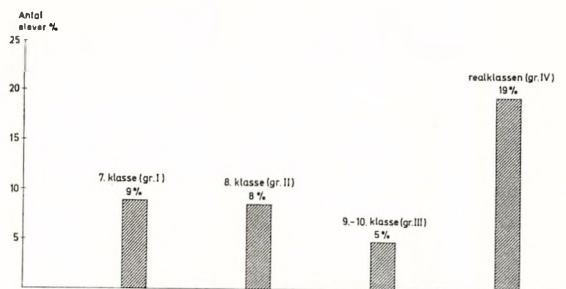

Fig. 15: Procenttal elever i de 4 grupper, som ved indskrivningen i skolen var enebørn.

Forsømmelser: Dette er også et essentielt forhold, som jeg ikke synes, skolen har haft øjnene nok åbne for. Fig. 16 viser antallet af forsømmelser, også her dominerer gruppe 1 stort.

De forsømmelser, der her er tale om, er i reglen ikke forårsaget af egentlig sygdom. Det drejer sig om småforsømmelser, der i løbet af året bliver til et betydeligt antal dage. Årsagen angives at være hovedpine, ørepine, mavepine, tandpine, forkølelse osv. Der er ingen tvivl om, at det i begyndelsen er reelt eller snarere føles reelt fra barnets og forældrenes side. Men gentager det sig ustandseligt, har det som regel ingen steder hjemme. Man siger i sådanne tilfælde, at forældrene overbeskytter barnet. De er for villige til at holde det hjemme fra skole, giver sedler med for et godt ord. Men herved mistes respekten for skolens arbejde, efterhånden bliver det til en slags legal pjæk, og herfra er der ikke langt til regulært skulkeri.

At en elev af og til forsømmer uden særlig tvingende grund, er der måske ikke så meget at sige til, men tager det overhånd, bliver sagen mere alvorlig, end de fleste forestiller sig. Specielt i de første klasser er det katastrofalt for indlæringen af de elementære discipliner som dansk og regning, kommer et barn først

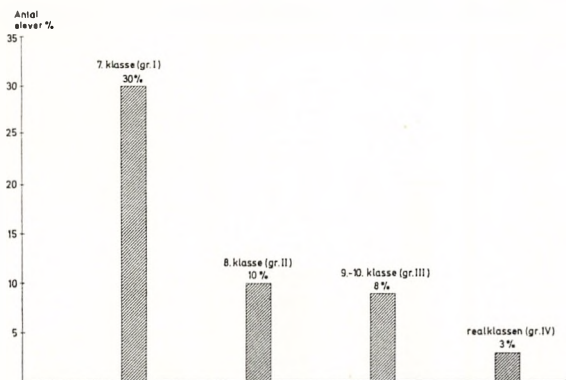

Fig. 16: Procenttal elever i de 4 grupper, som havde hyppige småforsømmelser.

udenfor i undervisningen, er det ikke nemt at komme op igen. Endvidere er det, som om disse elever efterhånden mister samhørigheden med klassen, de kommer uden for deres naturlige gruppe og mister interesse for skolen.

Jeg synes ikke, skolen har været opmærksom nok på disse småforsømmelser og på, at resultatet af dem senere kan blive skulkeri. Det er kendt, at skulkeri er det første trin på vejen nedad. Her svigter barnet første gang, og bekæmpes det ikke, kommer barnet let ud på skrâplanet, det strejfer om på gaden og får en forkert omgangskreds, kommer let ind i forkerte, ofte kriminelle grupper.

Jeg har diskuteret denne sag med politiet og kriminologer, som udtaler, at det er en kendt sag, at et meget stort antal af de kriminelle har begyndt deres løbebane som skulkere i skolen.

Man må være opmærksom på disse børn lige fra begyndelsen, senere, når tilstanden er mere udviklet, er det let nok at opdage. Det begynder gerne i 2. eller 3. klasse, somme tider så sent som i 5. eller 6. klasse, når barnet er blevet »skoletræt«. Barnet bliver ret umærkeligt dårligere til skolearbejdet, og der begynder at komme de karakteristiske sedler. I begyndelsen ikke så hyppigt, hvorfor man ikke lægger særlig mærke til det, og det er ofte – i begyndelsen – rare, stilfærdige børn (fig. 17 viser, hvordan det er gået en lille, sød, stilfærdig pige i 1. klasse, der er begyndt med disse forsømmelser), men det tiltager jævnt, og så er skaden ved at ske. Har et barn to eller flere en- eller to-dages forsømmelser i en måned, bør man være på vagt og sætte et rødt mærke i listen og se nøjere på sedlerne fra forældrene, og begynder sedlerne at blive typiske, må skolelægen indblandes.

Ved undersøgelsen afsløres det ret hurtigt, om der er noget eller ej, det kan jo være reelt, og så må barnet behandles. Børnene er, selv om det ikke er reelt, ofte forbavsende villige til at udtale sig, og er det ikke reelt, må der gribes ind. Er barnet overbeskyttet af forældrene, er sagen i reglen ordnet let, og man bliver hurtigt enige om, at barnet godt kan gå i skole, og forsømmelserne ophører fuldstændig.

I andre tilfælde er årsagerne mærkværdige. Man får at vide, at det ligefrem var heldigt med den mavepine, moderen havde storvask, var syg eller skulle ud, og så kunne barnet pleje både mavepinen og lillebror.

All right, sker det kun af og til, er det måske O. K., det er ikke nemt at være mor til flere små børn og være uden hjælp, men bliver det blot nogenlunde hyppigt, er sagen alvorlig, og får barnet først rigtig smag for at blive hjemme, er vi ude i skulkeriet.

Har man at gøre med disse børn, skal man granske miljøet nøje, og forbavsende tit viser det sig, at der er noget galt i hjemmet. Vi har i Århus arbejdet intenst med problemet i mange år og har stor erfaring i disse spørgsmål. Her er sundhedsplejerskerne uvurderlige.

MEDELLESESKEMA for 1.-grundskoleklasse

Til forældrene!

For at give forældrene så fuldstændige oplysninger som muligt om skolens indtryk af børnene sendes vi Dem dette skema. Høreskolelærere afkrydningerne, besværet skolen bestemmer. Denne bane.

Elevens navn: _____ Klasse: _____	1. halvår			2. halvår		
	Dårlig skolearbejde	Tilfreds skolearbejde	Særlige gode	Dårlig skolearbejde	Tilfreds skolearbejde	Særlige gode
Arbejdsvaner:						
Kan samle sig om sit arbejde	X					
Orden og omhu med skolearbejdet	X					
Orden og omhu med sit skolemateriel (bøger, hæfter, penaltus m. v.)		X				
Opførsel:						
Er rolig og stilfærdig i sin opførsel	X					
Kan forliges med kammeraterne	X					
Dansk:						
Tæler tydeligt		X				
Eventuelle fejl:						
Kender alle de gennemgåede bogstaver			X			
Kan stave			X			
Kan læse			X			
Forsikrer det læste			X			
Kan følge med i en bog			X			
Flid i timerne			X			
Laver sit hjemmearbejde			X			
Regning:						
Tal skrivning	X					
Forsikrer værdien af de behandlede tal			X			
Kan lægge sammen			X			
Kan trække fra			X			
Flid i timerne		X				
Laver sit hjemmearbejde		X				
Skrivning:						
Bogstavformer						
Gør sig umage						
Flid i timerne						
Laver sit hjemmearbejde						
Småsløjd:						
Kan selv lave tingene						
Omhu med arbejdet						
Gymnastik:						
Bemærkninger:						

Vendi

Fig. 17: Meddelelse til hjemmet om standpunktet hos en lille pige i 1. klasse med begyndende småforsømmelser, der nærmer sig skulkeri.

Det, at barnet har disse forsømmelser, er altså et symptom, det er ofte miljøbetonet, men kan også være tegn på, at det ikke befinder sig godt i skolen, f. eks. kammerater, eller at det ikke kan følge med osv.

At bekæmpe disse forsømmelser er et vigtigt led i skolelægens og sundhedsplejerskens arbejde. Selv om mange, måske de fleste af disse børn, kommer fra svage miljøer, viser erfaringen, at det kan nytte at gøre en indsats her. Man må i samarbejde med pædagogerne finde disse børn så tidligt som muligt, helst inden tilstanden er blevet kronisk, men opgaven er ikke let.

Oversiddere: Oversidning er jo heldigvis afskaffet eller næsten afskaffet, det er ellers en meget alvorlig, negativ faktor for lysten til at gå i skole.

Næste figur, fig. 18, viser hvor mange af eleverne i de 4 grupper, der har været henvist til skolepsykologisk undersøgelse. Tallet for gruppe 1 er enormt og giver et godt billede af disse elevers situation.

En summarisk opgørelse af henvisningsårsagerne viste for gruppe 1's vedkommende, at 95 % var henvist, fordi de ikke kunne følge med i skolen. Årsagen hertil var så godt som altid vanskeligheder med dansk og regning, kun 5 % var henvist af anden årsag. At det i de fleste tilfælde ikke var et spørgsmål om intelligens, som mange muligvis på forhånd ville tro, fremgår af skolepsykologens undersøgelse, der viste, at

73 % af disse elever placerede sig som middel eller over middel i intelligensmæssig henseende, medens 27 % fandtes at ligge under middeldområdet (hjelpe-skoleelever er ikke medtaget i denne undersøgelse).

Da netop denne sidste del af arbejdet er blevet kritiseret mest og frakendt al værdi, har jeg undersøgt samtlige elever, udskrevet af folkeskolen i Århus 1965.

1.325 elever forlod skolen ifølge skolelægejournalerne, 11 % blev udskrevet ved skolepligtens ophør, 16 % fra 8. klasse, 36 % fra 9.-10. klasse og 37 % fra realafdelingen. Fra denne sidste blev 16 elever udskrevet inden eksamen. Der fandtes intet særligt at bemærke ved disse.

Jeg har nøje undersøgt antallet af henvisninger til skolepsykolog, fig. 19, der er som ventet steget en del siden forrige undersøgelse. Af 1965-materialet blev 44 % af gruppe 1 henvist, det svarer næsten til de tidligere tal, 48 %. Af gruppe 2 var 29 % henvist, det er en stigning fra de tidligere 22 %. I gruppe 3 var tallet nu 17 % mod tidligere 5 %, og det skyldes i 1. række en stigende tendens til at henvise elever med læse- og stavebesvær. I 2. række er det en tendens til at holde børnene længere i skole; denne tendens vil sikkert stige, hvor meget kan dog ikke siges.

En af de faktorer, der hjælper til at holde børnene længere i skole, er sikkert oprettelsen af udelte klasser, hvor eleverne først deles efter 7. klasse. Undersøgelser fra Århus kunne tydes derhen, dette har jeg omtalt i mit arbejde og skal ikke komme nærmere ind på årsagen hertil. Jeg tror dog, at det bliver vanskeligt at få alle elever til at gå i skole i 9 eller 10 år, man kan allerede nu se, at antallet af »skoletrætte«

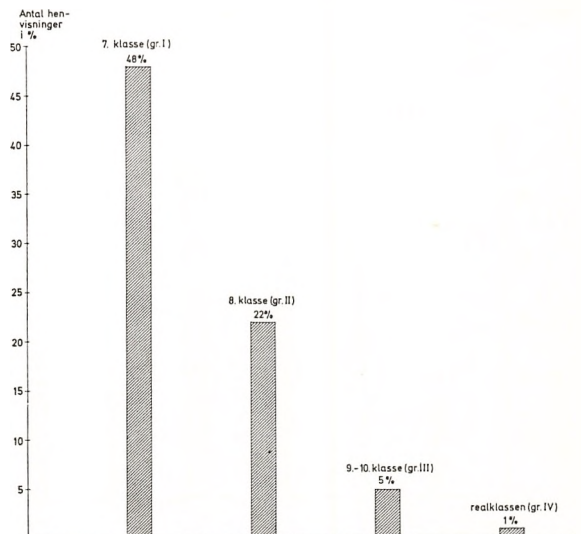

Fig. 18: Procenttal elever i de 4 grupper, der i løbet af deres skoletid har været henvist til skolepsykologisk undersøgelse.

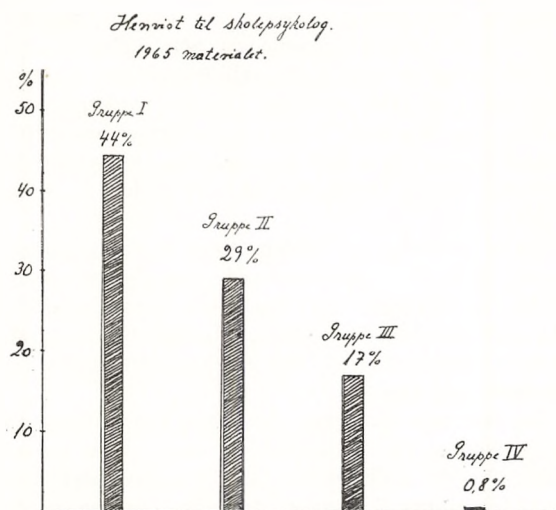

Fig. 19: Procental elever i de 4 grupper af »1965-materialet«, der i løbet af deres skoletid har været henvist til skolepsykologisk undersøgelse. (Tallet for gruppe 4 er 1%; på figuren er det fejlagtigt angivet til 0,8%).

elever med mange forsømmelser er tiltaget i 8. klasse, men udviklingen kan selvfølgelig gøre meget.

Af de elever, der kommer i realafdelingen, er kun ca. 1,5 % henvist til psykolog. Ingen af dem var læse-retarderede i større grad.

Henvisningsårsagen var atter hos ca. 95 % vanskelighed ved at følge med, men dette dækker selvfølgelig over meget andet; kun hos 5 % var angivet andre årsager, skulkeri o. lign.

Næste figur, fig. 20, viser, på hvilket klassetrin henvisningen havde fundet sted. Henvisningsårsagerne i de senere klassetrin er ofte skulkeri, men er henvisningen »ikke følge med«, er der også angivet andre årsager.

Fig. 20 viser på hvilket klassetrin den psykologiske undersøgelse har fundet sted (udtrykt i % af det totale antal henvisninger).

Med hensyn til intelligensspørgsmålet skal jeg ikke gå psykologerne i bedene, og jeg indrømmer blankt, at dette spørgsmål i høj grad trænger til nærmere psykologisk analyse. Jeg kunne dog ikke dy mig for at foretage en skønmæssig beregning baseret på skolepsykologens beretning, og jeg er her ikke så pessimistisk som overpsykolog Giørtz Laursen. Ser man på beretningerne, har skolepsykologerne karakteriseret næsten alle de elever, som kom i A-klasserne, som middelbegavede, men der er tillige anført graden: f. eks. »middelbegavet, dog i den nedre del af området«, og kun få er betegnet som »liggende nær hjælpe-skoleområdet«. Disse sidste har ved senere undersøgelse vist sig at ligge lidt højere, og adskillige er kommet både i 8. og 9. kl. En anden gruppe ligger klart »i middelområdet« uden vedtegning, og beskrivelsen støtter dette. Endelig er en 3. gruppe betegnet som »godt begavet« eller »liggende i den øverste del af middelområdet«.

Gør vi disse grupper op, og der er selvfølgelig kun tale om elever fra A-afdelingen, finder vi, som fig. 21 viser, omtrent samme intelligensforhold, som jeg fandt i mit arbejde. I gruppe 1 er ca. $\frac{2}{3}$ middel eller over, og noget lignende findes i de andre grupper. Der er altså ikke fundet væsentlig intelligensforskel mellem gruppe 1, gruppe 2 og gruppe 3. Der er forbausende mange overmiddel-intelligente i gruppe 1.

Jeg er ganske klar over, at hele opstillingen er meget grov, men jeg synes, at jeg med en vis ret har lov at slutte, at det ikke i første række er intelligensen, men miljø og andre faktorer, der afgør, om børnene udskrives før eller senere fra A-linien, og dette er også det indtryk, man får som skolelæge. Det er ikke de ringest begavede børn, der udskrives tidligst.

Hele spørgsmålet er meget interessant, og jeg ser det med forventning behandlet af psykologisk sagkyndige.

I mit arbejde blev det opgjort, at et meget stort antal af de henviste elever, ca. 75 %, blev henvist til ekstra læseundervisning. I min sidste opgørelse fandt jeg også, at godt 75 % blev tilrådet ekstra læseundervisning.

Antallet af elever i B-afdelingen henvist til skolepsykologisk undersøgelse udgør kun en forsvindende del, og vi kan derfor udelukkende se på eleverne i A-afdelingen. Det viser sig da, at 26 % af alle eleverne her har været til psykologisk undersøgelse, et stort antal, der giver stof til eftertanke, og det fandtes endvidere, at ca. 20 % af samtlige elever i A-afdelingen havde haft behov for ekstraundervisning i dansk, et stort antal; men det svarer til f. eks. amerikanske angivelser. Fig. 22 viser antal elever med læseundervisning i gruppe 1, 2, 3 og 4.

Hypigheden af læsevanskeligheder var størst i gruppe 1, nemlig 35 %, i gruppe 2 var den 25 % og i gruppe 3 13 %. I realafdelingen ca. 1 %, men ingen

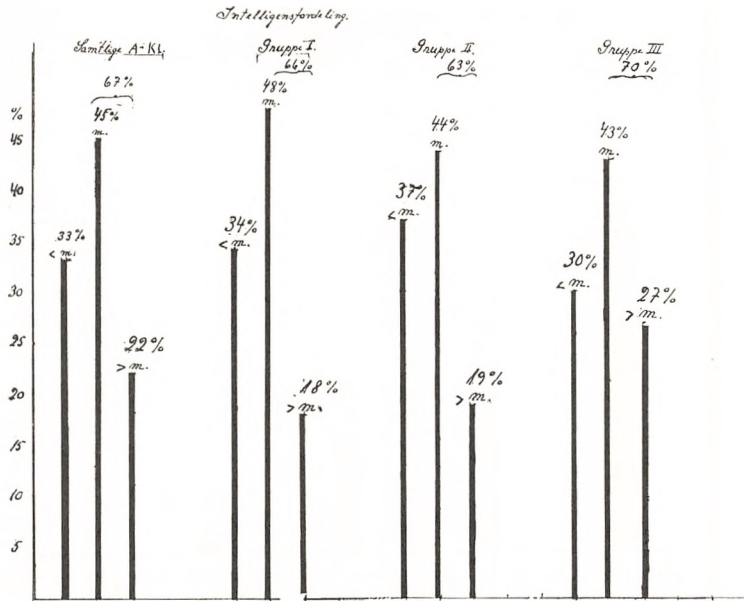

Fig. 21 viser den skønsmæssige intelligensfordeling af de af skolepsykologen undersøgte elever i A-linien baseret på skolepsykologens rapport. Den første gruppe med de 3 søjler viser intelligensfordelingen for alle de undersøgte elever. De 3 andre grupper af søjler viser intelligensfordelingen i henholdsvis gruppe 1, gruppe 2 og gruppe 3. Reallinien er ikke medtaget, da antallet af undersøgte er for lille. For øvrig fandtes alle de undersøgte elever her at være velbegavede.

< m: betyder at intelligensen ligger i middelområdet, men i den nederste del af dette.

m: betyder, at intelligensen må betegnes som middel uden vedtegning.

> m: betyder, at intelligensen ligger i den øverste del af middelområdet eller er betegnet som god. (Se i øvrigt teksten).

af disse sidste havde haft alvorlige vanskeligheder. Det var ligefrem en glæde at se, at der dog var kommet 1,5 % elever i gymnasiet med læsevanskeligheder, men heller ikke her havde de været store. Der er vist ikke tvivl om, at mange flere af real- og gymnasie-eleverne har haft læsevanskeligheder, men deres miljø har støttet dem, så de er kommet igennem deres vanskeligheder.*

Læse- og stavebesvær eller måske snarere vanskeligheder ved indlæringen af disse discipliner må siges at være det hyppigste handicap i skolen og et alvorligt handicap, ofte mere alvorligt for fremtiden end et legemligt handicap, og jeg tror, at man havde meget større glæde af at korrelere dette handicap med sociale forhold, intelligens, forsømmelser osv. end at hæfte sig for meget ved specifikke årsager. Det er i alt faldt et handicap, der fortjener at blive belyst fra alle sider.

Sagen er imidlertid *kompleks*, for så vidt jeg kan se, så lærer de fleste af disse elever at læse, endog ret godt, men hos adskillige mangler stadig lysten til at læse, de kan antagelig ikke se nogen motivering i det, og om det er muligt at give dem den rette motivering, må blive et rent pædagogisk spørgsmål. Så længe lysten til at læse mangler, vil vejen til en boglig uddannelse være spærret.

Sammenholder man resultaterne af undersøgelsen, synes der med de anvendte kriterier at være en betydelig forskel i sammensætningen af de 4 grupper. Det gælder for alle de anvendte kriterier, og det forstærkes af »1965-undersøgelsen«. Ordet »gruppe« er anvendt i statistisk betydning, man må ikke forestille sig, at det er helt forskellige børn, der er i hver gruppe, forskellen er kvantitativ.

Gruppe 1 indeholder størst antal af elever med svagt miljø, mange forsømmelser og vanskeligheder med skolearbejdet. Disse vanskeligheder er noget mindre udtalt i gruppe 2, langt mindre i gruppe 3 og mindst i gruppe 4, de elever, der kommer i realafdelingen.

De skolemæssige vanskeligheder synes især at koncentrere sig i vanskeligheder ved indlæring af læsning og stavning. Om disse vanskeligheder så er fremkaldt ved miljø og/eller forsømmelser, hvilket forekommer rimeligt, eller de skyldes specifikke vanskeligheder, eventuelt en blanding af begge, så er det et handicap, der ikke fremmer lysten til at gå i skole. Og selv om der fra skolens side gøres meget for at hæve dette handicap, må der være andre forhold, der modarbejder dette, og den vigtigste er sikkert miljøfaktoren.

Kan et barn ikke følge med i skolen og skal have ekstraundervisning, eventuelt blive oversidder, føles

* Jeg vil ikke mene, at TV har betydning her. Tværtimod afholder det mange af børnene fra at læse bøger. De kommer derved til at mangle den øvelse, der gør læsningen til lyst.

Ekstra læseundervisning.

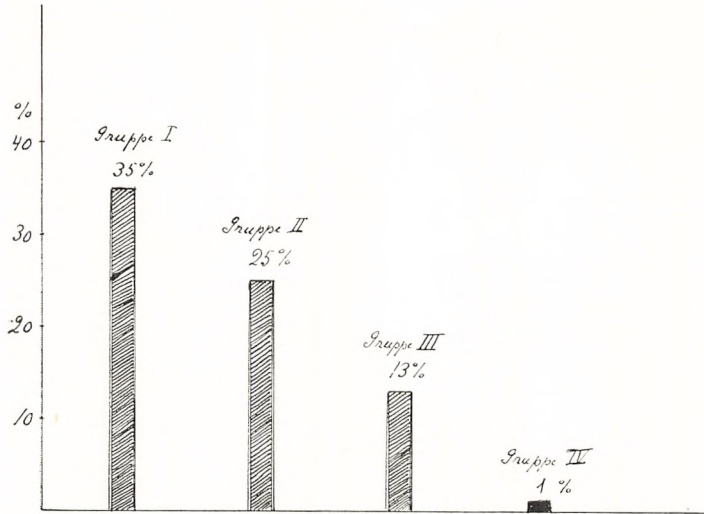

Fig. 22: Procenttal elever i de 4 grupper, der i løbet af deres skoletid har fået ekstra læseundervisning.

det som en diskrimination. Er miljøet tillige svagt, vil det hele ofte kompliceres med talrige småforsømmelser af den tidligere omtalte art, og barnet får let følelsen af ikke at høre med i skolen, det kommer uden for gruppen, får flere og flere kontakter uden for skolen og føler til sidst denne som en plage og ser hen til den dag, det skal udskrives.

Jeg vil absolut ikke sige, at årsagen til, at ca. 10 % af eleverne udskrives ved skolepligtens ophør, altid har denne forklaring, men efter det kendskab, jeg har til børn, vil jeg sige, at den er meget hyppig.

Det, der er kernen i sagen, er, at det i første række er børnene selv, der vil ud af skolen, det er i reglen ikke forældrene, der presser børnene ud af skolen, men mange hjem er sikkert heller ikke så positive, som de burde være.

Jeg synes ikke, det er formålstjenligt uden videre at forlænge disse børns undervisningspligt med 2 år. Selvfølgelig kan det siges, at det jo er børn, det drejer sig om, og at de ikke er de rette til at bestemme, om de skal forlade skolen eller ej. Hertil må siges, at tiderne har forandret sig stærkt, børnene er nu til dags både fysisk og psykisk langt mere modne end tidligere, og tvinger man de her omtalte børn til at forblive i skolen mod deres ønske, vil det sikkert skabe store disciplinære vanskeligheder, og nytten af en sådan tvungen undervisning vil sikkert være problematisk.

Jeg vil tro, at for dem, der virkelig ønsker det, vil det være bedst for dem at komme ud i livet og prøve deres kræfter; med de nuværende udvidede undervis-

ningsformer har samfundet jo ikke sluppet dem. Hvis eleverne senere opdager, at deres kundskaber ikke slår til, har de mulighed for at komme på efterskole og der få deres manglende viden suppleret.

Skal man gøre noget for dem inden for folkeskolen, må de findes tidligt, inden det er for sent, og det bliver hurtigt for sent. Her kan måske sundhedsplejerskernes viden hjælpe skolen, og oprettelsen af børnehaveklasse vil være af stor betydning.

Børnenes miljø må saneres, og den sproglige retardering, de ofte lider af, må afhjælpes. De må på en eller anden måde komme mere aktivt ind i skolens arbejde, for det er meget vigtigt, at de får »succes« her, at de ikke får følelsen af at være »tabere« og derfor føler sig udenfor.

Hvordan dette skal gøres, og om det kan gøres, er et stort og vanskeligt, pædagogisk spørgsmål, som jeg ikke er kompetent til at udtale mig om.

Til slut vil jeg sige, at dette arbejde kun er en grov skitse og måske ikke siger mere, end hvad de fleste har anet eller vidst, men jeg synes, det kan have betydning at få disse vanskelige og aktuelle spørgsmål belyst også fra medicinsk side.

Litteratur:

- K. Giørtz Laursen: Rapporten i skolepsykologisk belysning. Folkeskolen nr. 50, side 2146, 1965.
H. Lebel: Ugeskrift for læger. 127, nr. 46, side 1485, 1965.

ANCIENNITETSLISTE

Skoledirektør Sv. Aa. Rasmussen, f. 1910, dim. 1932, ansat som skoledirektør 1. november 1953, anc. fra 1. november 1953.
Viceskoledirektør P. J. Dethlefsen, f. 1919, dim. 1941, ansat som viceskoledirektør 15. maj 1964, anc. fra 1. juni 1964.

<i>Skoleinspektører</i>	Skole	Fødsels- år	Dimis- sionsår	Fast ansat	Som skoleinspektør	Lønanci- nnet fra
1. Else E. Heeno	Par.	1907	1929	1.10.39	1.7.47	1.4.52
2. H. P. Pedersen	Sams.	1911	1932	1.10.37	1.6.54	1.12.54
3. P. Vesterbak	Katr.	1913	1938	1.10.41	1.10.53	1.10.56
4. A. M. Pedersen	Skovv.	1912	1933	1.10.39	1.1.57	1.1.57
5. J. G. Søndergaard	Fins.	1910	1931		1.1.55	1.4.57
6. V. Herholdt	Vorrev.	1907	1945	1.9.47	1.8.54	1.8.57
7. G. M. Nielsen	Ing.	1917	1938		1.10.56	1.4.58
8. A. Holm	Fjord.	1917	1942	1.1.49	1.3.57	1.4.58
9. Jenny Esben-Petersen	Frydenl.	1914	1937	1.4.42	1.2.58	1.4.58
10. B. A. H. Kalsbøll	N. B.	1908	1930	1.1.36	1.11.61	1.11.58
11. A. Nordvig-Rasmussen	Annag.	1914	1936	1.4.40	1.11.61	1.7.59
12. K. A. Mønster	Læss.	1923	1948		1.12.62	1.4.61
13. Th. Simonsen	Brøbj.	1926	1953	1.8.55	1.4.64	1.4.64
14. S. E. Bang-Sørensen	N. M.	1922	1945	1.10.50	1.11.64	1.4.64
15. H. P. Lehm	Møllev.	1931	1952		1.8.66	1.8.66
16. K. E. Nymand	Lisbj.	1932	1954	1.8.56	1.8.66	1.8.66
<i>Inspektør ved hjælpeklasserne</i>						
Myrla L. M. Laursen, f. Larsen		1922	1944	1.10.47	1.6.59	1.6.59
<i>Inspektør ved specialundervisning og Kirkevængels skole</i>						
Erik Jepsen		1917	1940		1.7.63	1.8.53
<i>Ungdomsskoleinspektør</i>						
J. O. Gotfredsen		1920	1942		1.12.64	1.12.64
<i>Ledende skolepsykolog</i>						
E. P. Livbjerg		1922	1946		1.4.62	1.4.61
<i>Skolebiblioteksinspektør</i>						
H. P. Bollsen		1922	1944	1.8.47	1.10.66	1.10.66
<i>Viceskoleinspektører</i>						
<i>Mandlige :</i>					Som vice- inspektør	
1. Poul Kristensen	Fins.	1898	1919	1.5.25	1.10.51	1.4.55
2. A. T. Nielsen	Skovv.	1906	1927	1.8.32	1.1.52	1.4.55
3. H. G. Jørgensen	Ing.	1907	1929	1.3.34	1.4.56	1.4.55
4. A. Holmboe	Fins.	1908	1929	1.3.34	1.7.58	1.4.55
5. B. Risom Pedersen	Brøbj.	1919	1941	1.10.50	1.7.55	1.8.56
6. H. F. A. Christensen	Katr.	1920	1943	1.8.48	1.8.56	1.4.58
7. Johs. Mikkelsen	Læss.	1924	1947	1.4.51	1.5.57	1.4.58
8. Aage G. Jensen	Fryd.	1908	1930	1.4.38	1.8.64	1.8.58
9. B. Hougaard Petersen	Sams.	1925	1947	1.8.50	1.5.61	1.5.61
10. E. Askel	N. M.	1924	1954	1.1.57	1.1.62	1.1.62
11. Ege Bruun-Hansen	Skovv.	1922	1952	1.1.55	1.8.63	1.8.63
12. P. Hove Kristiansen	Vorrev.	1928	1958	1.8.60	1.8.63	1.8.63
13. K. Fisker Jensen	Fjord.	1930	1952		1.4.64	1.4.64
14. Johs. Bruun	Møllev.	1924	1946	1.11.49	1.10.64	1.4.61
15. H. J. Eriksen	Annag.	1928	1949	1.1.55	1.10.65	1.10.65
16. Erik Laursen	N. B.	1931	1952	1.1.57	1.1.66	1.1.66
<i>Kvindelige :</i>						
1. Johanne C. Kristensen, f. Haugaard	Møllev.	1901	1930	1.10.40	1.9.49	1.4.55
2. M. N. Damsgaard Gregersen, f. Frantzen	Møllev.	1905	1928	1.7.35	1.11.52	1.4.55
3. Gunhild Ehrenreich-Petersen, f. Bach	Frydenl.	1912	1935	1.10.40	1.11.57	1.10.55
4. Gudrun Pedersen	Læss.	1927	1949	1.11.52	1.3.57	1.4.58
5. Elin J. Klitgaard	Katr.	1919	1940	1.8.54	1.8.57	1.4.58
6. Kirsten Albertsen, f. Sørensen	Annag.	1917	1939	1.11.49	1.8.59	1.7.58

<i>Viceinspektører</i>		Fødsels- år	Dimis- sionsår	Fast ansat	Som viceinspektør	Lønanci- ennitet fra	
<i>Kvindelige :</i>	Skole						
7.	Rigmor Christensen, f. Sørensen.....	Vorrev.....	1919	1943	1.12.46	1.8.58	1.8.58
8.	Inga Christensen.....	Brobj.....	1917	1939	1.10.46	1.8.58	1.8.58
9.	Karen Margr. Jensen.....	Sams.....	1911	1932	1.4.38	1.8.64	1.8.58
10.	Johanne Dreyer Sørensen.....	Par.....	1907	1928	1.1.36	1.1.65	1.1.59
11.	Bente W. Moth, f. Nathansen.....	Fins.....	1920	1943	1.10.47	1.8.63	1.2.61
12.	Alma Krathus.....	Ing.....	1917	1946	1.8.50	1.1.62	1.4.61
13.	Alice Lind Andersen.....	Skovv.....	1925	1947	1.10.50	1.8.65	1.8.62
14.	Birgit Stensgaard Jensen.....	Fjord.....	1926	1949	1.8.53	1.8.63	1.8.63
<i>Skolepsykologer</i>					Som skole- psykolog		
1.	Sv. Aa. Houllind.....	Skovv.....	1920	1941		1.8.62	1.5.56
2.	P. Gunner Frederiksen.....	Fjord.....	1920	1945	1.1.48	1.2.62	1.4.61
3.	N. Krarup.....	Vorrev.....	1921	1953		1.2.62	1.2.62
4.	K. Hjorth.....		1935	1958		1.8.63	1.8.63
<i>Talepædagoger</i>					Som tale- pædagog		
1.	Aage Bendtsen.....	Fjord.....	1924	1945	1.12.48	1.8.54	1.8.57
2.	E. J. Toft Jensen.....	Møllev.....	1915	1944	1.11.49	1.5.57	1.4.58
<i>Pædagogiske konsulenter</i>					Som konsulent		
1.	i faget håndarbejde: Agnes M. Andersen.....	Fins.....	1910	1931	1.10.37	1.8.63	1.8.57
2.	i faget sløjd (værkstedundervisning): Vagn L. Rosenbech.....	N. B.....	1916	1939		1.8.63	1.8.57
3.	i faget biologi: Knud Christensen.....	Sams.....	1908	1930	1.1.36	1.8.65	1.8.59
4.	i faget regning: J. Ethelberg Laursen.....	Skovv.....	1921	1943	1.1.48	1.12.63	1.4.61
5.	i faget orientering: Carl Stjerne.....	N. M.....	1934	1958	1.8.60	1.8.63	1.8.63
6.	i faget sang: E. Bak Nielsen.....	Sams.....	1931	1955	1.12.58	1.8.65	1.8.65
7.	i faget husgerning: Oda Haugaard Nielsen, f. Christiansen... 8. i faget erhvervsorientering: H. K. Holm.....	Annag..... Brobj.....	1922 1932	1957 1960	1.1.60	1.8.65	1.8.65
<i>Overlærere</i>					Som overlærer		
1.	E. U. Riis Poulsen.....	Fins.....	1898	1919	1.11.26	1.3.50	1.4.55
2.	J. B. Damsgaard Gregersen.....	Sams.....	1899	1920	1.4.28	1.8.50	1.4.55
3.	C. M. Johannessen.....	Brobj.....	1901	1922	1.8.32	1.8.51	1.4.55
4.	Axel Jacobsen.....	Ing.....	1906	1927	1.10.31	1.10.51	1.4.55
5.	Gother Sørensen.....	N. B.....	1903	1928	1.8.32	1.10.51	1.4.55
6.	Ejnar Madsen Thorn.....	Annag.....	1905	1929	1.8.51	1.8.52	1.4.55
7.	Oskar Jensen.....	Læss.....	1901	1927	1.4.38	1.11.52	1.4.55
8.	H. Møldrup.....	Par.....	1909	1930	1.7.35	1.12.52	1.4.55
9.	H. L. Jensen.....	Skovv.....	1908	1930	1.8.51	1.1.53	1.4.55
10.	H. Hartmann Larsen.....	Annag.....	1910	1931	1.1.36	1.10.53	1.4.55
11.	Axel Sørensen.....	Fins.....	1910	1932	1.1.36	1.12.53	1.4.55
12.	N. C. Hansen.....	N. B.....	1908	1931	1.6.36	1.5.54	1.4.55
13.	H. A. L. Sogaard-Hansen.....	Læss.....	1909	1930	1.8.53	1.6.54	1.4.55
14.	M. Christiansen.....	Ing.....	1905	1930	1.6.36	1.8.54	1.4.55
15.	C. Christensen.....	Skovv.....	1904	1933	1.10.38	1.8.54	1.4.55
16.	Henry Nielsen.....	Møllev.....	1909	1931	1.10.37	1.11.54	1.4.55
17.	M. A. Jacobsen.....	Skovv.....	1909	1931	1.10.37	1.11.54	1.4.55
18.	O. H. Helms.....	Kirkev.....	1911	1933	1.8.49	1.5.55	1.5.55
19.	Jørgen S. Rasmussen.....	Læss.....	1902	1929	1.10.37	1.5.55	1.5.55
20.	Ejnar E. Nielsen.....	Læss.....	1907	1929	1.10.40	1.8.55	1.8.55
21.	N. Bomholt.....	Skovv.....	1910	1935	1.4.39	1.1.56	1.1.56
22.	P. Ehrenreich-Petersen.....	N. M.....	1903	1936	1.10.39	1.4.56	1.4.56
23.	S. Sandbæk-Jensen.....	N. B.....	1908	1929	1.4.42	1.8.56	1.8.56
24.	Gunnar E. Engberg Hansen.....	Fjord.....	1912	1937	1.10.39	1.8.57	1.8.57
25.	Edvin Eriksen.....	Sams.....	1906	1936	1.10.40	1.8.57	1.8.57

Overlærere

Mandlige:	Skole	Fødsels- år	Dimis- sionsår	Fast ansat	Som overlærer	Lønanci- emittet fra
26. Helge Lundgaard	Brobj.	1912	1937	1.10.40	1.8.57	1.8.57
27. J. B. Veraae	Katr.	1915	1937	1.7.41	1.9.57	1.9.57
28. Tage Byrith	Fins.	1915	1938	1.7.41	1.7.58	1.7.58
29. Sven Horning	Læss.	1915	1937	1.10.41	1.7.58	1.7.58
30. E. Pind Olesen	Skovv.	1913	1936	1.10.42	1.7.58	1.7.58
31. Albert Johansen	Sams.	1916	1937	1.10.43	1.7.58	1.7.58
32. J. H. Kjestrup	N. M.	1914	1936	1.12.49	1.7.58	1.7.58
33. Peter Alfred Hansen	Vorrev.	1912	1936	1.1.57	1.7.58	1.7.58
34. Aage P. Rasmussen	Skovv.	1910	1939	1.10.42	1.7.58	1.7.58
35. L. Østrup	Annag.	1913	1939	1.1.53	1.7.58	1.7.58
36. Erik Balle	Læss.	1918	1940	1.6.44	1.7.58	1.7.58
37. A. Kloster Jensen	Brobj.	1918	1941	1.12.49	1.12.58	1.12.58
38. Holger P. C. Moth	Fins.	1919	1941	1.10.44	1.5.59	1.5.59
39. Bent B. Riber	Katr.	1919	1941	1.10.44	1.5.59	1.5.59
40. N. Klemensen	Møllev.	1914	1941	1.12.52	1.9.59	1.9.59
41. Laurs S. Gravesen	Sams.	1919	1941	1.12.45	1.10.59	1.10.59
42. Sv. Brix Olesen	Brobj.	1920	1942	1.12.45	1.4.60	1.4.60
43. Hans Chr. Olsen	Skovv.	1918	1942	1.10.46	1.4.60	1.4.60
44. Niels J. Jespersen	Ing.	1921	1943	1.6.47	1.9.60	1.9.60
45. Jens S. Thomsen	Læss.	1914	1943	1.10.46	1.10.60	1.10.60
46. Aage Agger	Læss.	1919	1943	1.10.47	1.4.61	1.4.61
47. T. Tromholt-Madsen	Læss.	1917	1942	1.4.46	1.4.61	1.4.61
48. Ove E. Stranddorf	Læss.	1920	1943	1.10.47	1.4.61	1.4.61
49. Kurt Nielsen	Fjord.	1921	1943	1.8.48	1.4.61	1.4.61
50. Chr. Bent Petersen	Skovv.	1922	1943	1.12.48	1.4.61	1.4.61
51. J. B. Bøssing Pedersen	Møllev.	1922	1944	1.10.51	1.4.61	1.4.61
52. Gert Buch	Læss.	1918	1945	1.8.49	1.4.61	1.4.61
53. V. Højgaard Jensen	Skovv.	1922	1945	1.1.48	1.4.61	1.4.61
54. Vagn F. Baggesen	Møllev.	1923	1945	1.10.50	1.4.61	1.4.61
55. Arne Klit Jensen	Brobj.	1916	1946	1.11.49	1.4.61	1.4.61
56. Benny Clausen	Sams.	1924	1945	1.11.49	1.4.61	1.4.61
57. Henning V. Larsen	Møllev.	1923	1945	1.11.49	1.4.61	1.4.61
58. Vagn Jensen	Møllev.	1923	1946	1.11.49	1.4.61	1.4.61
59. Robert M. Fisker	Sams.	1913	1943	1.12.46	1.4.61	1.8.61
60. Wagn R. Kruse	Skovv.	1919	1947	1.8.50	1.8.61	1.8.61
61. Henning S. Sørensen	Skovv.	1923	1947	1.8.50	1.10.61	1.10.61
62. Arnold E. Larsen	Møllev.	1924	1947	1.10.60	1.10.61	1.10.61
63. N. Henning Hougaard	Møllev.	1925	1947	1.11.51	1.10.61	1.10.61
64. Børge Pedersen	Skovv.	1926	1947	1.8.50	1.10.61	1.10.61
65. John E. Mølgaard Jensen	Vorrev.	1924	1947	1.8.59	1.10.61	1.10.61
66. Ege F. Elsner	Ing.	1925	1948	1.7.51	1.8.62	1.8.62
67. Bent Aa. Møller	Ing.	1924	1948	1.8.52	1.9.62	1.9.62
68. Arne Bentzen	Annag.	1924	1947	1.10.50	1.10.62	1.10.62
69. Børge Skoulund Larsen	Fins.	1924	1947	1.10.50	1.10.62	1.10.62
70. Carl Otto Rich	Brobj.	1925	1947	1.10.50	1.10.62	1.10.62
71. Knud Birthin*	Ing.	1924	1947	1.11.50	1.11.62	1.11.62
72. Jørgen Kingo Nielsen	Katr.	1925	1948	1.3.54	1.7.63	1.7.63
73. Preben K. Høiriis	Fins.	1920	1949	1.8.51	1.8.63	1.8.63
74. Vagn Aa. Ronlev	N. M.	1925	1949	1.8.52	1.8.63	1.8.63
75. Villy Ajstrup	Fins.	1928	1949	1.8.52	1.9.63	1.9.63
76. Knud Elkjær Laursen	Annag.	1925	1949	1.9.52	1.9.63	1.9.63
77. Einar Møller	Fryd.	1927	1949	1.9.53	1.9.63	1.9.63
78. Børge Haurdahl	Katr.	1925	1949	1.5.54	1.9.63	1.9.63
79. S. E. Højer Christensen	Læss.	1926	1949	1.1.59	1.9.63	1.9.63
80. S. Dalgaard	Sams.	1925	1947	1.10.51	1.10.63	1.10.63
81. Henry Møller	N. B.	1925	1949	1.8.52	1.10.63	1.10.63
82. Gunner Gregersen	Sams.	1924	1947	1.11.51	1.11.63	1.11.63
83. J. O. Lang	Fjord	1927	1949	1.8.52	1.4.64	1.4.64
84. J. L. Gjørup	Ing.	1926	1948	1.7.52	1.7.64	1.7.64
85. R. Winther Sørensen	Par.	1922	1950	1.8.52	1.8.64	1.8.64
86. Arne O. Baadsgaard	Møllev.	1925	1950	1.11.52	1.9.64	1.9.64
87. H. F. Schultz	Møllev.	1928	1950	1.8.53	1.9.64	1.9.64
88. N. P. Flytkjær	Skovv.	1925	1950	1.1.54	1.1.65	1.1.65
89. Frank R. Andersen	Brobj.	1922	1951	1.8.53	1.8.65	1.8.65
90. Arne R. Jensen	Skovv.	1929	1951	1.8.54	1.8.65	1.8.65
91. E. O. Andersen	Læss.	1929	1951	1.9.54	1.9.65	1.9.65

* Årskursus på Danmarks Lærerhøjskole.

Overlærere

<i>Mandlige :</i>	Skole	Fødsels- år	Dimis- sionsår	Fast ansat	Som overlærer	Lønanci- ennitet fra
92. P. Kjær Andersen	Sams	1928	1951	1.9.54	1.9.65	1.9.65
93. Ib V. Petersen	Fjord	1930	1951	1.9.55	1.9.65	1.9.65
94. J. K. Dalsgaard Jensen	Ing	1929	1951	1.10.54	1.10.65	1.10.65
95. H. N. Bredahl	Fins	1929	1951	1.11.54	1.11.65	1.11.65
96. Johs. Lind Andersen	Fjord	1927	1951	1.1.54	1.1.66	1.1.66
97. Kr. Heltoft	Annag	1921	1951	1.1.54	1.1.66	1.1.66
98. V. H. Ehlers	Vorrev	1914	1953	1.12.56	1.1.66	1.1.66
99. Jørgen P. Jensen	Annag	1928	1951	1.7.54	1.5.66	1.5.66
100. Henning Hancke Jensen	Ing	1927	1951	1.8.56	1.8.66	1.8.66
101. Peter Hindkær	Fins	1922	1952	1.8.54	1.8.66	1.8.66
102. Erik R. Petersen	Vorrev	1928	1952	1.2.56	1.8.66	1.8.66
103. Anders Bak	Fins	1929	1952	1.2.56	1.8.66	1.8.66
104. Charles E. Larsen	Ing	1928	1950	1.10.54	1.10.66	1.10.66
105. Aage E. Christensen	Katr	1927	1952	1.11.56	1.11.66	1.11.66

Overlærere

<i>Kvindelige :</i>						
1. Margrethe Holm Madsen	Ing	1909	1931	1.10.39	1.1.62	1.4.52
2. Ane K. Erstad, f. Pedersen	Sams	1897	1920	1.6.37	1.10.50	1.4.55
3. Inger Jørgensen	Fryd	1901	1929	1.7.35	1.3.52	1.4.55
4. Ellen Pind Olesen	Fryd	1905	1927	1.1.36	1.3.52	1.4.55
5. Solveig M. Bohm, f. Tønnesen	Fjord	1907	1927	1.8.37	1.6.52	1.4.55
6. Karen A. Andersen, f. Rasmussen	Fryd	1904	1925	1.1.36	1.8.52	1.4.55
7. Mette Møller Pedersen, f. Gunnerup	Skovv	1907	1929	1.1.36	1.10.52	1.4.55
8. Johanne L. Hansen, f. Jensen	Brobj	1908	1929	1.1.36	1.11.52	1.4.55
9. Martha H. Christensen	Skovv	1905	1926	1.8.49	1.8.53	1.4.55
10. M. Syrene Mortensen	Par	1907	1928	1.4.38	1.10.53	1.4.55
11. Kirstine Selholt, f. Nielsen	Møllev	1905	1931	1.11.51	1.10.53	1.4.55
12. Karen Margr. Jensen	Skovv	1906	1930	1.6.36	1.10.53	1.4.55
13. Elin Heydorn Jakobsen	Skovv	1910	1931	1.1.37	1.10.53	1.4.55
14. A. Elisabeth Jensen	Ing	1910	1931	1.10.37	1.12.53	1.4.55
15. Grethe M. K. Holmboe, f. Jensen	Skovv	1909	1932	1.10.37	1.4.54	1.4.55
16. Pouly L. Pedersen	Fins	1907	1929	1.4.38	1.6.54	1.4.55
17. Anna K. Mousten	Møllev	1905	1926	1.4.38	1.8.54	1.4.55
18. Ellen H. Jeppesen	Møllev	1906	1928	1.10.38	1.8.54	1.4.55
19. Ellen M. Lawaetz	Fins	1907	1932	1.4.38	1.11.54	1.4.55
20. Anne C. Bang	Par	1905	1932	1.4.38	1.11.54	1.4.55
21. Anna M. Laursen	Sams	1907	1929	1.10.38	1.11.54	1.4.55
22. Eva E. Jensen	Møllev	1911	1932	1.4.39	1.1.54	1.4.55
23. Alma J. Krabbenhøft	Fjord	1900	1933	1.4.39	1.1.55	1.4.55
24. Lissa v. d. Ahé	Par	1911	1932	1.10.39	1.8.55	1.8.55
25. Paula H. Jensen, f. Staehelin	Skovv	1911	1933	1.10.41	1.8.55	1.8.55
26. Astrid Sondergaard, f. Esben-Petersen	Vorrev	1911	1933	1.3.55	1.10.55	1.10.55
27. Johanne Rokbøl, f. Skovenborg	Skovv	1913	1935	1.10.46	1.10.55	1.10.55
28. Lilli Sørensen	Annag	1908	1935	1.2.49	1.1.56	1.1.56
29. Else Haas, f. Rasmussen	Brobj	1913	1935	1.8.54	1.2.56	1.2.56
30. Elsa D. F. Hansen, f. Stender	Skovv	1912	1933	1.10.40	1.8.56	1.8.56
31. Karen Lund	Sams	1914	1936	1.10.42	1.1.56	1.10.56
32. Ellen Johannessen, f. Olesen	Brobj	1910	1935	1.10.41	1.3.57	1.3.57
33. G. Margrethe R. Eriksen, f. Bjarnarson	Skovv	1905	1936	1.10.41	1.8.57	1.8.57
34. Grete Schmidt, f. Jensen	Fins	1913	1935	1.10.40	1.8.57	1.8.57
35. Helga Hemmer Hansen	Vorrev	1914	1940		1.8.59	1.8.57
36. Else A. Bjørn	Skovv	1916	1938	1.4.43	1.12.57	1.12.57
37. Rosa M. J. Westh	Fins	1908	1936	1.4.42	1.12.57	1.12.57
38. Edith Henningsen	Fryd	1912	1938	1.4.42	1.7.58	1.7.58
39. Gerda Jelvin, f. Sørensen	Fjord	1915	1938	1.10.43	1.7.58	1.7.58
40. Bodil Nielsen	Fjord	1911	1938	1.10.42	1.7.58	1.7.58
41. Ingrid Moustgaard	Brobj	1907	1931	1.10.51	1.7.58	1.7.58
42. Birgit Haaning, f. Nielsen	Fryd	1916	1939	1.10.43	1.7.58	1.7.58
43. Else Frederiksen	Fins	1914	1939	1.10.50	1.7.58	1.7.58
44. Elisa Holten Nielsen, f. Olesen	Skovv	1915	1939	1.10.43	1.7.58	1.7.58
45. Ellen Møller, f. Rode	Læss	1918	1940	1.7.49	1.7.58	1.7.58
46. Karna Bech	Læss	1915	1940	1.1.46	1.4.59	1.4.59
47. Helga M. Sandbæk Jensen, f. Nyholm	N. B.	1919	1941	1.10.44	1.5.59	1.5.59
48. Magda O. Klemensen	Brobj	1912	1941	1.9.52	1.7.59	1.7.59
49. Ingrid K. Løhde Witt, f. Bennick	Brobj	1914	1936	1.8.52	1.8.59	1.8.59
50. Lilly E. K. Kristensen, f. Hansen	Brobj	1920	1941	1.4.45	1.9.59	1.9.59

Overlærere

Kvindelige :	Skole	Fødsels- år	Dimis- sionsår	Fast ansat	Som overlærer	Lønanci- ennitet fra
51. Gytha Dreyer Hansen, f. Jørgensen	Læss.	1920	1942	1.1.48	1.12.59	1.12.59
52. Anna M. Pinstrup, f. Frandsen	Ing.	1920	1942	1.10.51	1.1.60	1.1.60
53. Jytte Rosenlund Jespersen	Ing.	1920	1942	1.12.46	1.2.60	1.2.60
54. Else A. Byrith, f. Vestergaard	Fins.	1917	1940	1.10.46	1.3.60	1.3.60
55. Enid Bach, f. Hansen	Fryd.	1917	1942	1.11.49	1.3.60	1.3.60
56. Anna Højgaard Jensen, f. Dam	Skovv.	1920	1942	1.10.46	1.3.60	1.3.60
57. Ida C. Hundevad	Møllev.	1907	1939	1.10.51	1.5.60	1.5.60
58. Else Marie Riber, f. Jensen	Fins.	1921	1942	1.12.46	1.5.60	1.5.60
59. Karen T. Sørensen, f. Ladefoged	Sams.	1917	1942	1.4.46	1.9.60	1.9.60
60. Dagny N. Madsen	Ing.	1920	1943	1.4.47	1.1.61	1.1.61
61. Anna Haagensen, f. Schmidt	Skovv.	1919	1943	1.11.49	1.1.61	1.1.61
62. Karen A. Andersen, f. Hjerrild	Katr.	1920	1943	1.4.57	1.1.61	1.1.61
63. Signe Tromholt-Madsen, f. Berthelsen	Fryd.	1917	1942	1.8.48	1.4.61	1.4.61
64. Gudrun Christensen	Brobj.	1913	1943	1.8.51	1.4.61	1.4.61
65. Ester Olsen, f. Rørholm	Skovv.	1920	1942	1.10.46	1.4.61	1.4.61
66. Lis A. Bollesen, f. Møller	Brobj.	1918	1944	1.4.47	1.4.61	1.4.61
67. Betty Jensen, f. Jensen	Par.	1920	1944	1.12.48	1.4.61	1.4.61
68. Ruth Poulsen, f. Hansen	Fryd.	1921	1944	1.9.47	1.4.61	1.4.61
69. Kirsten Bomholt, f. Bådsgård	Skovv.	1919	1943	1.8.48	1.4.61	1.4.61
70. Agnes J. K. Holm-Jensen, f. Espensen	Fjord	1923	1945	1.8.48	1.4.61	1.4.61
71. Anna R. S. Dyrberg, f. Christensen	Kirkev.	1900	1923	1.1.55	1.4.61	1.4.61
72. Ruth L. Graversen, f. Arnetoft	Fins.	1922	1946	1.11.49	1.4.61	1.4.61
73. Oda Andersen	Møllev.	1922	1946	1.11.49	1.4.61	1.4.61
74. Inger Lillelund, f. Dalby	Annag.	1923	1946	1.8.54	1.4.61	1.4.61
75. Karen K. Helms	Møllev.	1920	1945	1.10.51	1.4.61	1.4.61
76. Dagny M. Aaby	Læss.	1919	1946	1.8.51	1.4.61	1.4.61
77. Alice Naomi Petersen	Brobj.	1920	1946	1.11.49	1.4.61	1.4.61
78. Dagny Pedersen	Læss.	1923	1946	1.10.51	1.4.61	1.4.61
79. Inge Laursen, f. Thordahl	Møllev.	1921	1943	1.2.49	1.4.61	1.4.61
80. Anni Rita Frandsen, f. Pedersen	Brobj.	1925	1946	1.8.60	1.4.61	1.4.61
81. Ruth A. Wagner	Møllev.	1923	1947	1.10.50	1.9.61	1.9.61
82. Aase Bang-Sørensen, f. Fischer	Møllev.	1920	1945	1.11.49	1.4.61	1.4.62
83. Gudrun Ravn Nielsen, f. Møller	Annag.	1914	1947	1.10.50	1.5.62	1.5.62
84. Aase la Cour, f. Dahl		1921	1947	1.8.50	1.8.62	1.8.62
85. Ester Skriver, f. Hansen	Sams.	1926	1948	1.10.51	1.8.62	1.8.62
86. Jytte Jordal, f. Hansen	Fryd.	1924	1934	1.11.52	1.8.62	1.8.62
87. Rigmor Falksen	Møllev.	1921	1943	1.11.52	1.8.62	1.8.62
88. Rigmor Møller, f. Jensen	Fjord	1923	1948	1.12.52	1.9.62	1.9.62
89. Henny E. M. Bygum, f. Knudsen	Skovv.	1916	1949	1.10.51	1.8.63	1.8.63
90. Herdis Østergaard	Møllev.	1918	1949	1.10.51	1.8.63	1.8.63
91. Ulla B. Sørensen	Brobj.	1920	1949	1.10.51	1.8.63	1.8.63
92. Anna Elise Balle, f. Bak	Ing.	1926	1949	1.3.52	1.8.63	1.8.63
93. Asta J. Engell-Sørensen, f. Rode	Annag.	1927	1949	1.12.51	1.8.63	1.8.63
94. Helle Brix Olesen, f. Christensen	Brobj.	1926	1949	1.11.52	1.8.63	1.8.63
95. Karen Mikkelsen, f. Agerschou	Læss.	1925	1949	1.8.55	1.8.63	1.8.63
96. Inger Dyhr	Sams.	1927	1949	1.11.52	1.9.63	1.9.63
97. Grethe Lindegaard Jensen, f. Nielsen	Fryd.	1913	1947	1.10.50	1.10.63	1.10.63
98. Inga B. Bloch, f. Jensen	Annag.	1927	1949	1.12.52	1.10.63	1.10.63
99. Karen Gram Christensen, f. Larsen	Fins.	1927	1949	1.9.52	1.11.63	1.11.63
100. Doris Pytlich, f. Møller	Læss.	1926	1949	1.12.52	1.3.64	1.3.64
101. A. Ulla B. Nielsen, f. Lorentzen	Møllev.	1925	1949	1.4.52	1.6.64	1.6.64
102. Agnete J. B. Dabelsteen, f. Riber	Skovv.	1923	1945	1.12.53	1.8.64	1.8.64
103. Marie Kirstine Knudsen	Fins.	1925	1950	1.11.52	1.8.64	1.8.64
104. Anne Elisabeth Winther Sørensen, f. Kahl	Fjord.	1926	1950	1.1.55	1.8.64	1.8.64
105. Gyda Gram Pedersen, f. Olsen	Læss.	1924	1945	1.8.53	1.12.64	1.12.64
106. Lydia Nydam, f. Larsen	Vorrev.	1927	1949	1.8.61	1.4.65	1.4.65
107. Inger Blichfeldt, f. Riis	Annag.	1924	1949	1.8.53	1.5.65	1.5.65
108. Esther M. Sørensen, f. Heltov	Annag.	1917	1951	1.8.53	1.8.65	1.8.65
109. Ingrid D. Grann	Annag.	1926	1951	1.10.53	1.8.65	1.8.65
110. Grethe Sørensen	Annag.	1926	1951	1.8.56	1.8.65	1.8.65
111. Milly K. S. Buhl, f. Lauridsen	Ing.	1930	1951	1.8.54	1.8.65	1.8.65
112. Elsa L. Knudsen	Fryd.	1927	1951	1.8.58	1.8.65	1.8.65
113. Vibeke Nørgaard, f. Holm	Møllev.	1926	1951	1.8.54	1.1.66	1.1.66
114. Margr. Kjær Andersen, f. Rye	Sams.	1928	1951	1.8.54	1.8.66	1.8.66

Overlærere

Kvindelige :

Uden for nummer :

115.	Rigmor Villumsen.....	Skovv.....
116.	Ellen I. Jensen.....	Ing.....
117.	Anna Margr. Moesgaard Pedersen, f. Pedersen.....	Annag.....

Kobstadlærere

	Skole	Fødselsår	Dimis- sionsår	Fast ansat	Lønanci- ennitet fra	
1.	A. Riis-Vestergaard.....	Fins.....	1924	1952	1.1.55	1.1.52
2.	Henning B. Nielsen.....	N. B.....	1929	1952	1.1.55	1.1.52
3.	Jens Jørgen Beck.....	Skovv.....	1929	1951	1.4.54	1.5.52
4.	I. Walther Sørensen*.....	Møllev.....	1925	1953	1.8.55	1.8.52
5.	L. Alfred Bloch.....	Katr.....	1926	1953	1.8.55	1.8.52
6.	H. P. K. Lai.....	N. B.....	1931	1953	1.12.56	1.8.52
7.	Lco L. Winkler.....	N. M.....	1929	1953	1.5.57	1.8.52
8.	Knud R. Roulund Jensen.....	Skovv.....	1931	1953	1.8.57	1.8.52
9.	Bent W. Holst Laursen.....	Brobj.....	1929	1953	1.8.57	1.8.52
10.	Kay A. Hansen.....	Møllev.....	1929	1953	1.1.56	1.1.53
11.	Søren W. Rasmussen.....	Ing.....	1930	1954	1.8.56	1.8.53
12.	Søren Isager.....	Vorrev.....	1932	1954	1.8.57	1.8.53
13.	Tage Bo Frandsen.....	Katr.....	1931	1954	1.8.65	1.8.53
14.	Bent B. Lomborg.....	Skovv.....	1930	1954	1.8.57	1.9.53
15.	Mads G. Hesselholt.....	Skovv.....	1928	1954	1.1.57	1.1.54
16.	Knud E. Hermansen.....	Katr.....	1929	1953	1.2.57	1.2.54
17.	Hugo Noes.....	Annag.....	1917	1955	1.8.57	1.8.54
18.	Jens J. Bech.....	Katr.....	1930	1955	1.8.57	1.8.54
19.	Kurt Hellemose Hansen.....	Par.....	1931	1955	1.8.57	1.8.54
20.	P. G. Mølby.....	Vorrev.....	1932	1955	1.8.58	1.8.54
21.	Erik Vestergaard Andersen.....	N. B.....	1931	1952	1.2.55	1.2.55
22.	Henning Laursen.....	Katr.....	1930	1953	1.9.57	1.3.55
23.	Borge Stauenberg Jensen.....	Vorrev.....	1932	1953	1.8.55	1.8.55
24.	Svend Svendsen.....	Brobj.....	1932	1954	1.10.56	1.10.56
25.	Ejner Dam Sørensen.....	Katr.....	1932	1954	1.1.57	1.1.57
26.	Per Hammershøj Johansen.....	Møllev.....	1932	1954	1.1.59	1.1.57
27.	Gerhardt Eriksen*.....	Vorrev.....	1931	1955	1.8.57	1.8.57
28.	Olaf Bergholz Knudsen.....	N. B.....	1932	1955	1.8.57	1.8.57
29.	Sven Rahbek.....	Katr.....	1929	1956	1.8.58	1.4.58
30.	Palle Nielsen.....	Annag.....	1933	1956	1.8.58	1.4.58
31.	Chr. P. Honore.....	N. M.....	1927	1956	1.1.59	1.4.58
32.	Erik Skjøttgaard.....	Fryd.....	1935	1956	1.5.60	1.4.58
33.	P. A. Ginnerup.....	Vorrev.....	1910	1958	1.8.60	1.4.58
34.	N. J. Pagh Iversen.....	Sams.....	1921	1958	1.8.60	1.4.58
35.	Olaf E. Justsen.....	Katr.....	1924	1958	1.8.60	1.4.58
36.	Poul Erik Johansen.....	Vorrev.....	1932	1956	1.8.60	1.4.58
37.	Bent E. Jacobsen.....	Sams.....	1935	1957	1.12.60	1.4.58
38.	Jens Kr. H. Kristensen.....	Læss.....	1933	1956	1.1.61	1.4.58
39.	Kaj M. Christensen.....	Katr.....	1934	1957	1.2.61	1.4.58
40.	Leif Pedersen.....	Vorrev.....	1934	1957	1.8.61	1.4.58
41.	Matthias Hansen.....	Lisbj.....	1921	1957	1.10.64	1.4.58
42.	Alfred Jørgensen.....	Vorrev.....	1912	1958	1.8.60	1.8.58
43.	Willy Due Jacobsen.....	Katr.....	1926	1958	1.8.60	1.8.58
44.	Jørgen V. H. Mortensen.....	Fjord.....	1927	1958	1.8.60	1.8.58
45.	John Robdrup.....	Brobj.....	1935	1958	1.8.60	1.8.58
46.	Jørgen P. M. Gimbel.....	Katr.....	1935	1958	1.8.60	1.8.58
47.	Niels Jensen.....	Vorrev.....	1936	1958	1.8.60	1.8.58
48.	Johs. P. N. Holm.....	Lisbj.....	1911	1958	1.8.63	1.8.58
49.	Søren Hede.....	Lisbj.....	1935	1960	1.4.62	1.9.58
50.	Jørgen H. Chistiansen.....	Fryd.....	1934	1957	1.12.61	1.3.59
51.	Svend G. Krisoffersen.....	Skovv.....	1924	1959	1.8.61	1.4.59
52.	Bent Jørgensen.....	Vorrev.....	1934	1957	1.8.66	1.4.59
53.	Leif Madsen Prang.....	Møllev.....	1928	1960	1.8.62	1.5.59
54.	Knud Erik Rasmussen.....	Par.....	1929	1961	1.6.63	1.6.59
55.	Frede Jespersen.....	Vorrev.....	1916	1959	1.8.61	1.8.59
56.	Mogens Groth.....	Annag.....	1918	1959	1.8.61	1.8.59
57.	Poul Erik Nielsen.....	Ing.....	1923	1959	1.8.61	1.8.59
58.	Svend Aage Hansen.....	Fryd.....	1928	1959	1.8.61	1.8.59
59.	Carsten Funding.....	Fjord.....	1937	1959	1.8.61	1.8.59

* Årskursus på Danmarks Lærerhøjskole.

Købstadlærere

	Skole	Fødselsår	Dimis- sionsår	Fast ansat	Lønanci- ennitet fra
60. Erik Hall	Møllev	1936	1959	1.1.62	1.8.59
61. Henning A. Lauridsen	Vorrev	1937	1959	1.1.62	1.8.59
62. Ejnar Severin Sørensen	Møllev	1920	1960	1.8.62	1.10.59
63. Hans Erik Sørensen	Vorrev	1933	1958	1.1.62	1.1.60
64. Arne Ejvind Hansen	Møllev	1927	1960	1.8.62	1.8.60
65. Niels Enevold Andersen	Fins.	1934	1960	1.8.62	1.8.60
66. Finn Sørensen	N. M.	1934	1958	1.9.62	1.9.60
67. Preben Holten Nielsen	Fryd.	1914	1962	1.9.64	1.9.60
68. Leif Olsen	Læss.	1937	1960	1.3.63	1.3.61
69. Ernst Mosegaard Kristensen	N. M.	1931	1961	1.8.63	1.8.61
70. Jørgen Brandt Lassen	Par.	1932	1961	1.8.63	1.8.61
71. Poul Smith Mortensen	Møllev	1934	1961	1.8.63	1.8.61
72. Poul Simonsen*	Sams.	1935	1961	1.8.63	1.8.61
73. Niels Chr. Breindahl	Fryd.	1936	1961	1.8.63	1.8.61
74. Ebbe S. Aagaard*	Sams.	1936	1961	1.8.63	1.8.61
75. Mogens Grauenkjær	Fryd.	1937	1961	1.8.63	1.8.61
76. Kaj Madsen	Sams.	1937	1961	1.8.63	1.8.61
77. Sonny Buchwald	Annag.	1938	1961	1.8.63	1.8.61
78. Knud Kammer Pedersen	Fryd.	1938	1961	1.12.64	1.8.61
79. Jens Krogstrup Hareskov	Vorrev	1939	1961	1.8.63	1.8.61
80. Svend Linderøth Hansen*	Fins.	1936	1960	1.11.63	1.11.61
81. Poul Erik Røhl	Fryd.	1938	1960	1.11.63	1.11.61
82. Per Jørgen Skriver*	Skovv.	1938	1960	1.9.64	1.8.62
83. Olav Matthiessen	N. B.	1929	1962	1.5.65	1.8.62
84. H. Chr. Kjær Petersen	Fjord.	1930	1962	1.9.64	1.8.62
85. Kjeld Jørgen Jensen	N. M.	1938	1962	1.9.64	1.8.62
86. Gunnar Nielsen	Skovv.	1939	1962	1.9.64	1.8.62
87. Per S. Davidsen*	Skovv.	1938	1963	1.8.65	1.8.63
88. Knud Bülow Nielsen	Møllev	1939	1963	1.8.65	1.8.63
89. Mogens Carsten Hansen	Katr.	1940	1963	1.8.65	1.8.63
90. Sven Erik Ahlstrøm	Annag.	1940	1963	1.8.65	1.8.63
91. Henrik Jespersen	Møllev	1939	1961	1.8.65	1.8.63
92. Poul R. Kristensen*	Brobj.	1939	1963	1.8.65	1.8.63
93. Frede Byg	Sams.	1937	1960	1.8.65	1.8.63
95. Allan Bjørn Thomsen	Læss.	1939	1962	1.12.65	1.12.63
94. Vagn Koldby Jensen	Læss.	1940	1962	1.11.65	1.11.63
96. Per Rasmussen	Møllev	1939	1963	1.8.66	
97. Viggo Ib Nellemann	Læss.	1925	1964	1.8.66	1.8.64
98. Knud Frederik Jensen	Fjord.	1934	1964	1.8.66	
99. Poul Werner Thorup	Skovv.	1937	1964	1.8.66	1.8.64
100. Frits Pedersen	Par.	1939	1964	1.8.66	1.8.64
101. Mogens Vind Lübker	Fryd.	1941	1964	1.8.66	1.8.64
102. Henning Mortensen	Fryd.	1939	1962	1.11.66	
103. John Andersern	Brobj.	1936	1963	1.11.66	
104. Ole K. Sandhøj	Katr.	1940	1963	1.11.66	
105. Henning R. Juul	Par.	1940	1963	1.11.66	
106. Max Peter Mikkelsen	Vorrev	1940	1963	1.11.66	
107. Uffe W. König	Fryd.	1941	1963	1.11.66	
108. Bent Meng	Par.	1938	1962	aspirant	
109. Frank B. Jacobsen	Sams.	1940	1963	1.1.67	
110. Jørgen Erik Jørgensen	Sams.	1941	1963	aspirant	
111. Jørgen W. Pedersen	Læss.	1941	1963	aspirant	
112. Bent Møller Dahl	Brobj.	1937	1964	aspirant	
113. Erik R. Christensen	N. M.	1925	1965	aspirant	
114. Leon M. Mogensen	Fins.	1932	1965	aspirant	
115. Peder Møller Andersen	Vorrev	1938	1965	aspirant	
116. Jørgen Hahn Nielsen	Vorrev	1939	1965	aspirant	
117. Claus Byrith	Sams.	1941	1965	aspirant	
118. Poul F. Øxenholt	Sams.	1942	1965	aspirant	
119. Jørgen P. S. Mikkelsen	Fryd.	1942	1965	aspirant	

Uden for nummer:

120. Kai Johannsen	Vorrev
121. Niels Roed Sørensen	Katr.
122. Jørgen Fr. Andersen	N. M.

* Årskursus på Danmarks Lærerhøjskole.

Købstadlerere

Uden for nummer:

123.	Poul Victor Hansen	N. M.
124.	Mogens Hansen	Sams.
125.	Povl R. Faurbye	Katr.

	Købstadlererinder	Skole	Fødselsår	Dimis- sionsår	Fast ansat	Lønanci- ennitet fra
1.	Karen Overgaard	Skovv.	1904	1929	1.1.55	1.1.52
2.	Aase Toft	Fins.	1929	1951	1.4.57	1.1.52
3.	Ragnhild Nielsen, f. Brun	Vorrev.	1928	1951	1.10.53	1.8.52
4.	Anna Margrethe Jacobsen, f. Mogensen	Brobj.	1924	1953	1.8.55	1.8.52
5.	Jytte Meyer Christensen, f. Falksen	Fins.	1929	1951	1.1.54	1.8.52
6.	Ella Brøgger Jensen	Fjord.	1930	1951	1.9.53	1.9.52
7.	Doris Kingo Nielsen, f. Nielsen	Par.	1927	1952	1.10.55	1.10.52
8.	Kirsten Krarup, f. Sønderby	Vorrev.	1924	1947	1.2.62	1.12.52
9.	Tove Vaaben, f. Sommer	N. B.	1911	1953	1.1.56	1.1.53
10.	Bodil Møller	Par.	1930	1952	1.8.54	1.10.53
11.	Minna Willumsen, f. Siegumfeldt	Læss.	1930	1952	1.1.55	1.12.53
12.	Kirsten Sørensen, f. Vigild	N. M.	1921	1945	1.8.61	1.12.53
13.	Clara Johanne E. Lund, f. Møller	Brobj.	1914	1954	1.1.57	1.1.54
14.	Else Holm, f. Madsen	Katr.	1924	1954	1.2.57	1.2.54
15.	Inger K. Skjerk, f. Mortensen	Fjord.	1929	1953	1.10.55	1.4.54
16.	Grethe Hjort	Læss.	1931	1952	1.8.54	1.6.54
17.	Helga Medom Madsen	N. M.	1931	1952	1.1.57	1.6.54
18.	Inger-Marie Bjerre	Fins.	1930	1953	1.8.57	1.8.54
19.	Eva Kamp Birthin, f. Christiansen	Fins.	1929	1954	1.8.56	1.11.54
20.	Vibeke Heide Ottosen, f. Olesen	Brobj.	1931	1952	1.1.55	1.1.55
21.	Anne Marie Lai, f. Risbjerg	Møllev.	1930	1952	1.1.55	1.3.55
22.	Jytte Henriksen, f. Kølbæk	Fjord.	1931	1953	1.8.55	1.7.55
23.	Doreen Nedergaard Setnes, f. Christensen	Par.	1930	1952	1.1.55	1.7.55
24.	Inge B. Mikkelsen, f. Jensen	Annag.	1931	1953	1.1.56	1.8.55
25.	Elisabeth Kristiansen	Annag.	1931	1953	1.8.55	1.8.55
26.	Lilly Elita Skaarup, f. Pedersen	Læss.	1924	1947	1.8.60	1.9.55
27.	Grethe S. Hjerminde, f. Petersen	Vorrev.	1918	1942	1.8.63	1.12.55
28.	Ilse A. Jacobi, f. Buch	Brobj.	1931	1953	1.1.56	1.1.56
29.	Bodil M. Erlykke, f. Børsting	Fins.	1932	1953	1.4.56	1.1.56
30.	Judith A. Understrup, f. Schäfer	Fins.	1932	1953	1.4.56	1.2.56
31.	Laura Flejsborg, f. Kryger	Vorrev.	1931	1953	1.12.59	1.3.56
32.	Inge K. Jørgensen, f. Olesen	Vorrev.	1932	1953	1.4.56	1.4.56
33.	Birgit N. Vosegaard	Ing.	1932	1954	1.8.56	1.8.56
34.	Karen R. Piilgaard Nielsen	Vorrev.	1932	1954	1.8.56	1.8.56
35.	Else Isager, f. Andersen	Vorrev.	1933	1954	1.8.57	1.8.56
36.	Karen Andersen, f. Sogaard	Møllev.	1932	1954	1.1.57	1.1.57
37.	Ane Marie Hein, f. Kjeldgaard	Katr.	1930	1954	1.8.58	1.2.57
38.	Ketty Marker, f. Andresen	Annag.	1930	1955	1.8.57	1.2.57
39.	Lis D. Kaadtmann	Fins.	1933	1954	1.7.57	1.7.57
40.	Anna Margrethe E. S. Knudsen	Annag.	1933	1955	1.12.57	1.8.57
41.	Magna Pedersen, f. Svenningsen	Katr.	1924	1948	1.8.61	1.8.57
42.	Birgit Deleuran, f. Schneider	Annag.	1933	1955	1.8.66	1.8.57
43.	Ellen Bech, f. Madsen	Brobj.	1931	1955	1.12.59	1.9.57
44.	Inge Roulund Jensen, f. Bratborg	Katr.	1933	1955	1.8.57	1.4.58
45.	Gerda R. Dethlefsen, f. Jacobsen	N. M.	1920	1941	1.1.59	1.4.58
46.	Ulla R. Goll, f. Jensen	Vorrev.	1927	1951	1.8.58	1.4.58
47.	Kirsten Karstenskø	Katr.	1931	1956	1.8.58	1.4.58
48.	Lillian B. Hammershøj Johansen, f. Mønster	Møllev.	1933	1956	1.8.58	1.4.58
49.	Birgit Hougaard Jensen, f. Sørensen	Skovv.	1935	1956	1.7.59	1.4.58
50.	Krista M. Skjøttgaard, f. Jensen	Sams.	1935	1956	1.7.59	1.4.58
51.	Elisabeth Sørensen, f. Svendsen	Brobj.	1913	1956	1.4.59	1.4.58
52.	Esther Wendelboe, f. Olesen	Møllev.	1934	1956	1.8.63	1.4.58
53.	Jenny M. Dahm, f. Pedersen	Fins.	1917	1957	1.8.59	1.4.58
54.	Ingeborg Kaalund	Vorrev.	1918	1957	1.8.59	1.4.58
55.	Grethe H. Hansen	Ing.	1922	1957	1.8.59	1.4.58
56.	Reta O. M. Knudsen	Ing.	1910	1957	1.1.60	1.4.58
57.	Lis Schwert, f. Rasmussen	Annag.	1934	1957	1.12.59	1.4.58
58.	Helle W. Jørgensen, f. Nielsen	Fryd.	1936	1957	1.12.59	1.4.58
59.	Else Margr. Sogaard-Sørensen, f. Schultz	Møllev.	1933	1956	1.12.60	1.4.58
60.	Jytte Boutrup Petersen*	Vorrev.	1935	1957	1.12.60	1.4.58

* Årskursus på Danmarks Lærerhøjskole.

	Købstadlærerinder	Skole	Fødselsår	Dimis- sionsår	Fast ansat	Lønanci- ennitet fra
61.	Margrethe Cecilie Hansen	Fins.	1932	1958	1.8.60	1.8.58
62.	Martje L. Mortensen, f. Jørgensen	Møllev.	1935	1958	1.8.60	1.8.58
63.	Birgit Ali Hayder, f. Husted	Katr.	1935	1958	1.8.60	1.8.58
64.	Inge K. Høgsberg	Annag.	1931	1958	1.1.61	1.8.58
65.	Ebba T. Pedersen, f. Poulsen	Skovv.	1935	1958	1.1.61	1.8.58
66.	Ulla Arendt Harding, f. Thomsen	Sams.	1934	1958	1.8.61	1.8.58
67.	Kirsten Eriksen, f. Siegumfeldt*	Skovv.	1936	1958	1.8.61	1.8.58
68.	Bitten L. Kristensen, f. Jensen	Skovv.	1936	1958	1.8.61	1.8.58
69.	Ingeborg Gimbel, f. Lund	Skovv.	1937	1958	1.8.61	1.8.58
70.	Else Marie Knudsen, f. Ludvigsen	N. B.	1935	1957	1.12.59	1.9.58
71.	Mette Stavad	Brobj.	1933	1956	1.9.59	1.11.58
72.	Ellen M. Bo Frandsen, f. Andersen	Læss.	1932	1954	1.8.65	1.1.59
73.	Bodil Kreiberg, f. Hansen	Annag.	1936	1959	1.8.62	1.7.59
74.	Birgit Ewald Jørgensen, f. Rasmussen	Møllev.	1936	1957	1.8.63	1.8.59
75.	A. Rosa W. Stegager, f. Frandsen	Annag.	1924	1959	1.1.62	1.8.59
76.	Solveig Hansen, f. Munkholm	Lisbj.	1931	1959	1.4.62	1.8.59
77.	Martha Vestergaard, f. Torp	Annag.	1933	1959	1.8.62	1.8.59
78.	Grethe Thybo Mortensen, f. Weibel	Ing.	1933	1959	1.8.62	1.8.59
79.	Inga Møller Mogensen, f. Hansen	Møllev.	1935	1959	1.8.61	1.8.59
80.	Linda Lindahl Tolbøll, f. Ovesen	Sams.	1936	1959	1.8.62	1.8.59
81.	Grethe M. Larsen, f. Munk-Madsen	Fins.	1936	1959	1.8.62	1.8.59
82.	Tove Røhl, f. Lunding	Møllev.	1936	1959	1.8.62	1.8.59
83.	Ulla E. Larsen, f. Enevoldsen	Fjord.	1925	1962	1.8.64	1.9.59
84.	Bente Langager Nielsen	Sams.	1937	1959	1.8.62	1.8.60
85.	Kirsten Skaarup	Par.	1935	1960	1.8.63	1.8.60
86.	Inger K. Søndergaard, f. Klit	Møllev.	1937	1960	1.10.62	1.8.60
87.	Rita Søgaard-Jensen, f. Madsen	Par.	1937	1960	1.8.63	1.8.60
88.	Ruth Solveig Schmidt	Katr.	1938	1960	1.8.63	1.8.60
89.	Rigmor M. Rasmussen, f. Pedersen	Katr.	1908	1960	1.10.62	1.9.60
90.	Else Haurdahl, f. Schumann	Katr.	1936	1960	1.8.63	1.9.60
91.	Inge Lauritsen, f. Pedersen	Fins.	1937	1960	1.8.63	1.9.60
92.	Bodil Schou Kirketerp, f. Andersen	Brobj.	1937	1960	1.8.63	1.4.61
93.	Aase H. Winterberg, f. Hansen	Skovv.	1935	1962	1.8.64	1.7.61
94.	Ellen Fisker Jensen, f. Kjeldsen	Fjord.	1933	1961	1.8.64	1.8.61
95.	Anna Marie Weibel, f. Kjær	N. M.	1938	1961	1.8.63	1.8.61
96.	Ellen Hansen*	N. M.	1938	1961	1.8.63	1.8.61
97.	Inger Rasmussen, f. Østergaard	Brobj.	1938	1961	1.8.63	1.8.61
98.	Inger Nørgaard Møller	N. B.	1938	1961	1.8.64	1.8.61
99.	Vibeke Reinholdt Svendsen, f. Nielsen	Vorrev.	1938	1961	1.8.64	1.8.61
100.	Else Terkelsen, f. Pedersen	Fins.	1938	1961	1.8.64	1.8.61
101.	Else Skriver, f. Hundewadt*	Skovv.	1938	1961	1.8.63	1.8.61
102.	Tove Solveig Jakobsen, f. Mikkelsen	Katr.	1938	1961	1.8.64	1.10.61
103.	Anna Marie Poulsen, f. Eriksen	Vorrev.	1938	1961	1.8.65	1.12.61
104.	Birthe Møller Troelsen	N. M.	1939	1961	1.8.64	1.2.62
105.	Inger Dybdahl Pedersen	Katr.	1937	1961	1.5.65	1.5.62
106.	Inga Worre Bech	N. B.	1931	1962	1.9.64	1.8.62
107.	Grete Liisberg, f. Sivertsen	Skovv.	1937	1962	1.8.64	1.8.62
108.	Ingrid Sørensen	Brobj.	1938	1962	1.8.64	1.8.62
109.	Gudrun Cordes, f. Nielsen	Katr.	1938	1962	1.8.64	1.8.62
110.	Elsa Ruth Andersen	Skovv.	1939	1962	1.9.64	1.8.62
111.	Anne-Lise Thorup, f. Kækel	N. B.	1939	1962	1.9.64	1.8.62
112.	Airi Marjatta Andreasen, f. Lonka	Skovv.	1934	1962	1.8.65	1.8.62
113.	Edda L. Storgaard, f. Lange	Brobj.	1939	1962	1.9.64	1.8.62
114.	Elsi Dall, f. Markussen	Møllev.	1931	1962	1.8.64	1.8.62
115.	Inge S. Koldby Jensen, f. Petersen	Fjord.	1939	1962	1.9.64	1.9.62
116.	Hanne Christensen, f. Barlach	Læss.	1939	1962	1.8.65	1.9.62
117.	Yelva Dalum-Andersen, f. Smed	Fryd.	1938	1962	1.5.66	1.11.62
118.	Birthe W. Melchiorsen	Katr.	1940	1963	1.5.66	1.7.63
119.	Helga Lauridsen, f. Bjørnekjær	Sams.	1939	1963	1.8.65	1.8.63
120.	Lene B. J. Overvad	Sams.	1938	1961	1.5.66	1.8.61
121.	Vibeke Lyngsø, f. Voldstedlund	Lisbj.	1940	1963	1.8.65	1.8.63
122.	Margit M. Stounberg, f. Andersen	Fryd.	1940	1963	1.8.65	1.8.63
123.	Birgitte Bedsted, f. Serritzlew	Skovv.	1940	1963	1.8.65	1.8.63
124.	Karen Land	Brobj.	1939	1963	1.8.65	1.8.63
125.	Anna Marie Toft Nielsen, f. Nielsen	Fryd.	1937	1963	1.9.65	1.9.63
126.	Hanne Schouby, f. Josefsen	Fryd.	1940	1963	1.9.65	1.9.63

* Årskursus på Danmarks Lærerhøjskole.

<i>Kobstadlærerinder</i>		Skole	Fødselsår	Dimis- sionsår	Fast ansat	Lønanc- ennitet fra
127.	Tove Graugaard Christensen, f. Jepsen	Fjord	1935	1963	1.8.65	1.8.63
128.	Inger Bruun, f. Dahm	Brobj	1940	1964	1.8.66	1.8.64
129.	Grete Dybdahl Pedersen	Møllev	1940	1964	1.8.66	1.8.64
130.	Emma Birgit Østergaard, f. Andreasen	Fryd	1941	1964	1.8.66	1.8.64
131.	Sonja Andersen, f. Møller	N. B.	1941	1964	1.8.66	1.8.64
132.	Inge K. Bach, f. Trust	Vorrev	1941	1964	1.8.66	1.8.64
133.	Bonnie Tøttrup, f. Pedersen	Skovv	1941	1964	1.8.66	1.8.64
134.	Bente Frederiksen	Fryd	1941	1964	1.8.66	1.8.64
135.	Hanne G. Trudsø, f. Moustgaard	Sams	1941	1964	1.9.66	1.9.64
136.	Grethe Hartvig, f. Bøggild	N. B.	1941	1964	1.11.66	1.11.64
137.	Annelise Madsen, f. Henriksen	Fins	1941	1964	1.8.66	1.8.64
138.	Vibeke Hansen, f. Pedersen	Læss	1941	1964	1.1.67	

Uden for nummer:

139.	Else Agnete Nyhus Nielsen	Katr
140.	Lisa Corell-Nielsen	N. M.
141.	Lis Minna Jensen	Annag
142.	Birgit Aidt	Læss
143.	Inger Marie Brandt Lassen	Fjord
144.	Bodil Sander Nielsen	Katr
145.	Anna Birthe S. Garsdal	Katr
146.	Edith Johannsen	Katr
147.	Jytte Jacobsen	Annag
148.	Grethe Andersen	Fjord

Timelærpersonale:

	Skole	Fødselsår	Dimis- sionsår	Time- lærer	
1.	Poul W. Schmidt	Annag	1935	1965	1.8.65
2.	Mogens Henry Jensen	Vorrev	1939	1964	1.5.66
3.	Flemming Andersen	Møllev	1941	1964	1.5.66
4.	Erik Valdbo Nielsen	Skovv	1941	1964	1.5.66
5.	Erik Christensen	Brobj	1939	1965	1.5.66
6.	Bent F. Mikkelsen	Fjord	1939	1965	1.5.66
7.	Jørgen Marcussen	Fryd	1939	1964	1.8.66
8.	Thorben Christensen	Brobj	1941	1964	1.8.66
9.	John Malm	Læss	1942	1965	1.8.66
10.	Bent Buhl-Petersen	Fins	1932	1966	1.8.66
11.	Henrik Haugstrup Jensen	Skovv	1940	1966	1.8.66
12.	Jørgen Barlach	Fjord	1943	1966	1.8.66

1.	Erna S. Heydorn Jakobsen, f. Jensen	Ing	1889	1920	1.4.57
2.	Ingrid Sæderup, f. Rasmussen	Vorrev	1915	1937	1.8.62
3.	Hanne Kolstrup	Læss	1941	1964	1.8.65
4.	Anna-Hedvig Skydt, f. Nielsen	Katr	1942	1964	1.8.65
5.	Kirsten Krogh-Jespersen, f. Rasmussen	Læss	1942	1964	1.8.65
6.	Vibeke Hedegaard, f. Langagergaard	Møllev	1942	1964	1.8.65
7.	Ninna J. S. Dalgaard, f. Christensen	Læss	1937	1965	1.5.66
8.	Lis Nielsen, f. Jensen	Møllev	1939	1965	1.5.66
9.	Lise Klintø	Par	1940	1965	1.5.66
10.	Kirsten Gynther-Sørensen, f. Gudiksen	Annag	1941	1965	1.5.66
11.	Grete Bank Meinert, f. Nielsen	Skovv	1941	1965	1.5.66
12.	Hanne Kovacs, f. Christensen	Lisbj	1941	1965	1.5.66
13.	Karen Bonde Eriksen	Møllev	1941	1965	1.5.66
14.	Hanne V. Ø. Gustafson, f. Lippert	Katr	1942	1965	1.5.66
15.	Inger Vibeke Bysted	Katr	1942	1965	1.5.66
16.	Kirsten Worm Skriver, f. Pedersen	Katr	1942	1965	1.5.66
17.	Karen R. Yde, f. Krogh	Par	1942	1965	1.5.66
18.	Grete D. Nielsen, f. Mortensen	N. M.	1942	1965	1.5.66
19.	Hanne Thalwitzer, f. Hanghøj	Sams	1942	1965	1.8.66
20.	Annelise T. Knudsen, f. Thomsen	Katr	1942	1965	1.8.66
21.	Hanne Koefoed	Vorrev	1943	1966	1.8.66

Marselisborg Gymnasium.

<i>Rektor :</i>	Fødselsår	Fast ansat ved Marselisborg Gymnasium	Som rektor	Lønanciennitet fra
B.S. Baunsgaard	1918	1.8.64	1.8.64	1.8.64
<i>Lektorer :</i>	Fødselsår	Fast ansat ved Marselisborg Gymnasium	Som lektor i 26. lønkl.	Lønanciennitet i 26. lønkl. fra
1. A. E. Skjot-Pedersen	1900	1.11.26	1.4.58	1.4.58
2. L. M. Larsen	1908	1.8.40	1.4.58	1.4.58
3. E. M. Kjærgaard	1912	1.1.44	1.4.58	1.4.58
4. Just Vange	1917	1.11.43	1.4.58	1.4.58
5. Th. Bent Jespersen	1920	1.8.49	1.8.63	1.8.63
6. O. V. B. Lyngbye	1906	1.4.36	1.4.65	1.4.65
7. H. B. Qvortrup	1924	1.9.55	1.8.65	1.8.65
8. S. Lauge Jørgensen	1906	1.5.35	i 24. lønkl. 1.2.44	i 24. lønkl. fra 1.11.43
9. E. Tyrrestrup	1910	1.8.60	1.8.60	1.4.54
10. B. Møller-Madsen	1913		1.8.63	1.8.54
11. A. Rübner Jørgensen	1917	1.8.61	1.8.61	1.8.57
12. Hans Erik Work	1913	1.8.65	1.8.65	1.6.58
13. Aase M. Dalsgaard, f. Vammen	1909	1.10.47	1.8.60	1.8.60
14. Margrete Bj. Madsen, f. Bentzon	1922	1.4.49	1.8.64	1.8.64
15. H. J. Jordt	1922	1.8.56	1.4.66	1.4.66
<i>Adjunkter :</i>			Som adjunkt	
1. G. Køster	1922	1.8.58	1.8.58	1.8.53
2. Anna Margrethe Drud	1918	1.8.65	1.8.65	1.8.53
<i>Overenskomstansatte adjunkter :</i>		Overenskomstans.		
3. Erik Madsen	1926	1.8.65	1.11.56	1.2.52
4. Jens Aggebo	1926	1.12.64	1.8.60	1.7.56
5. Ida Kjeldsen, f. Thordrup	1932	1.3.65	1.8.61	1.2.58
6. Harald Westergaard Andersen	1934	1.8.66		1.2.62
7. Lis Outzen, f. Larsen	1933	1.8.66		
8. Kristian Thornblom Kjær	1938	1.8.66		1.2.66
9. Jack B. K. Würtz	1937	1.8.66		1.7.66
<i>Overlærer :</i>			Som overlærer	
Inger K. F. Kragh	1906	1.4.40	1.4.58	1.4.55
<i>Timelærere :</i>			Som timelærer	
Nina O. O. Schroeder	1916		1.8.56	
H. E. Knudsen	1914		1.8.62	

Skolebetjente.

	Skole:	Fødselsår	Antaget ved skolevæsenet	Lønanciennitet fra
1. O. Sørensen	Fins	1903	1.10.49	1.4.48
2. C. M. H. Sørensen	N. M.	1907	1.8.50	1.4.48
3. A. C. Andersen	Sams	1909	1.8.49	1.4.48
4. A. Jørgensen	Mars	1900	1.8.49	1.4.48
5. K. B. Petersen	Skovv.	1904	15.2.37	1.4.48
6. K. E. Pedersen	Møllev.	1910	1.9.39	1.4.48
7. B. Nissen	Fjord	1909	1.1.46	1.4.48
8. E. J. Pedersen	Annag.	1909	1.8.55	1.4.48
9. H. K. Kornmaaler	Brobj.	1907	1.10.44	1.4.48
10. Th. Christensen	Læss.	1907	1.10.47	1.4.48
11. H. S. Nielsen	Par.	1915	1.9.55	1.4.48
12. F. J. Pedersen	N. B.	1917	1.8.52	1.4.48
13. C. A. Thodesen	Katr.	1923	1.8.53	1.4.48
14. P. B. Sørensen	Ing.	1919	1.11.58	1.11.48
15. O. E. Vitt	Vorrev.	1932	15.4.61	1.5.61
16. Tage Mikkelsen	Fryd.	1912	1.11.61	1.4.48
17. Rasmus V. Bjerring	Lisbj.	1902	1.4.62	Slutløn